

וְהוֹדַעְתֶּם לְבָנֶיךָ וּלְבָנֵי בָנֶיךָ (דברים ד ט)

התנאים לתורה שלמה

גליון 12
סוכות תשפ"ה

גיליון תורני לבוגרי וידידי ישיבת עטרת שלמה

שמשים היו שואבים רבינו מרן שר התורה זיע"א
בשמחת בית השואבה בישיבה הקדושה

פינת יקרת

סקירה מרתקת על תולדות הקמת הישיבה הק' באלעד בראשית שנת השבע לייסודה | 55

רשומים בשמך

רשמי הוד מכינסו הפתיחה לשנה השניה של חברת "עשירי קודש" | 72

טוענת עולך

רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א במשא מיוחד על תפקידם של בני התורה כנגד 'גזירות תשפ"ד' | 74

צאן קדשים

מנהלי הת'תים של הישיבה הק' במושב חינכי מרתק על אתגרי החינוך בדורנו | 36

התנאה לפניו במצוות

עמ' 42

האתרוגים שהפכו לסמל כבוד התורה

ירה חדשה שנה טוב

אנחנו אוצרים ושיגת "אמת לאמה"
גרכת שלכם אלה!

שנה חדשה זו הזדמנות מצוינת להצטרף **בשלב ד' וה'**
למשפחות האיכות שכבר קבעו את מושבן במקום של תורה וגדולה

הקריה החרדית בטבריה עילית

לבחירת דירה:
03-644-5553
משרד ראשי: רחוב רבי עקיבא 86, בני ברק

העוצמה
הפרויקט הגדול והמוביל
בפריפריה ללא אזורים
מעורבים ועם כל היתרונות
של עיר מבוססת

החינוך
ברחבי הקריה תוכלו למצוא
גני ילדים, חידורים, כוללים
ומוסדות לימוד איכותיים
בדרך ישראל סבא

האיכות
הפרויקט מצוין במשפחות
איכות מכל גווני העלית -
הסלטה והעמנה
של היהדות החרדית

5,123 חתונות

נחגגו השנה בעזרת תוכניות הגמ"ח המרכזי

איך **אתה** מתכוונן לחתן את הילדים?

גמ"ח המרכזי
שע"י גמ"ח לבית ישראל (ע"ר)
בברכתם ובעידודם של גדולי ישראל שליט"א

הצטרפו עוד היום

במוקד: 073-374-7070 | או אצל הנציגים ברחבי הארץ

ממתינים מהקיץ דאשתקד לדוקתור?

רק במרכז הרפואי 'מעני הישועה'
מרפאות מומחים ייעודיות
בזמינות תורים גבוהה!

הסדרים עם
קופות החולים:

מרכז רפואי
מעני הישועה
מיסוד של ד"ר משה חנושילד ד"ר
מקצוענים עם נשמה

מוקד זימון תורים
03-5771188

בד"ץ שארית ישראל
נוסד ע"י רשכבה"ג מרן הגרא"מ שך זצוקלה"ה
הוקם ע"י הגאב"ד הגר"ח"ש קרליץ זצוק"ל

ערב סוכות תשפ"ה

בס"ד

לרבנן ותלמידיהון

בני ובוגרי הישיבות והכוללים
בישיבת 'עטרת שלמה' המעטירה
בראשות ראש הישיבה

הגאון רש"ב סורוצקין שליט"א

בברכת

"ופרוס עלינו סוכת שלומך"

שנזכה לישב בסוכת עורו של לווייתן,

וששמחת החג תשפיע עלינו שפע

לכל השנה כולה

ההנהלה

שלמה המלך 19, בני ברק ת.ד. 3288 ב"ב 3288 Bnei Brak
office@sheerit.org | sheerit-israel.co.il | 03-677-7030 | 03-677-3330

רב קו אונליין בשיתוף קופת העיר בפעילות מרגשת:

נותנים לצדקה תוקר

דמיון

מיקום עמדות טעינה ברחבי הארץ של רב-קו אונליין טוענים עם רב-קו אונליין וזוכים בצדקה בהידור

ירושלים: אורגני שיווק וסחר בע"מ, שמגר 21, ירושלים | רבע לשבע, ירמיהו 9, ירושלים | ארץ חמדה שיווק, שדרות שרי ישראל 15, ירושלים | מלכות וקסברגר בע"מ, ירמיהו 36, ירושלים | עונג שבת, משה דיין 37, ירושלים | משכן שרגא, שיבת ציון 10, ירושלים | בית הכנסת המרכזי נוה יעקב, יצחק טבנקין 1, ירושלים | סופר בני תורה, חי טוב 48, ירושלים | קנדי שופ, הרב ש. שאולזון 49, ירושלים | קיוסק רמות, הרב ש. שאולזון 56, ירושלים | מרקט זול, קצלבורגן 7, הר נוף, ירושלים | מיני מחניודה, כנפי נשרים 31, ירושלים | בני ברק: קיוסק ארי סימן טוב, ירושלים 22, בני ברק | חיימקה סלולר, רבי עקיבא 79, בני ברק | נקודה טובה, סוקולוב 2, בני ברק | ישיבת פוניבז, רבי אבא גרוסברד 7, בני ברק | מכולת יהודה, ראבד 26, בני ברק | מכולת שמשון, סוקולוב 39, בני ברק | כולבו רגי, סוקולוב 42, בני ברק | הבזאר, זאב זיבוטינסקי 90, בני ברק | מינימרקט נקש, הרב שך 61, בני ברק | Toy4you, הרב שך 87, בני ברק | מרכול מלוחף, בר אילן 22, בני ברק | פיצוחי רבי עקיבא, רבי עקיבא 160, בני ברק בית שמש: א.א ברכה רווחה והצלחה, שדרות נהר הירדן 60, בית שמש | ישיבת שטרנבוך, מר עוקבא 20, בית שמש | בינו, נחל שורק 33, בית שמש | איכות החוט, רבא 2, בית שמש | תורה ותפילה, מר עוקבא 20, בית שמש | פיצוחי עונג שבת, שדרות האמוראים 47, בית שמש | פיצוחי נועם שבת, נהר הירדן 36, בית שמש | עטרת סופרים, חזון איש 35, בית שמש | סמק בדק בית, שדרות רבי יהודה הנשיא 5, בית שמש | מכולת עזרת תורה, שדרות האמוראים 25, בית שמש | תבלינאים, יחזקאל הנביא 22, בית שמש | אוקיי נט, חזון איש 37, בית שמש מודיעין עילית: איצטרובל, נתיבות המשפט 19, מודיעין עילית | מלך הטבע, מרומי שדה 17, מודיעין עילית | פעמון, מרומי שדה 25, מודיעין עילית | מתוק מלוח, מהרי"ל 16, מודיעין עילית | פעמית שופס, רמב"ם 22, מודיעין עילית | טלפוטו, אבני נזר 46, מודיעין עילית | שטיבלך המרכזי, רבי עקיבא 12, מודיעין עילית | חניכי הישיבות רשב"י, רשב"י 53, מודיעין עילית | אוהל יוסף מאיר, המנחת חינוך 3, מודיעין עילית | מגן ועד ספר, קהילת יעקב 5, מודיעין עילית | פאזל, ישועת דוד 14, מודיעין עילית | חזון דוד, שערי תשובה 4, מודיעין עילית ביתר עילית: פוטוקום, רבי עקיבא 15, ביתר עילית | ציינג הפסגה, רבי אליעזר המודעי 11, ביתר עילית | מטח ירוק, זוועהיל 2, ביתר עילית | המכולת של חיימקה, המגיד ממזריטש 70, ביתר עילית | מר קניג, בבא סאלי 20, ביתר עילית | א.א. ברכה רווחה והצלחה, חיי יצחק 9, ביתר עילית | בית כנסת תפארת אברהם, חתם סופר 8, ביתר עילית | ש. יזדי, פחד יצחק 17, ביתר עילית | צביקי פון, החוזה מלובלין 24, ביתר עילית אלעד: מאקווה אלעד, אבן גבירול 6, אלעד | בית כנסת מאור שרגא, אבן גבירול 24, אלעד | הבית הכשר, רבנו בחיי 9, אלעד | הבייבי שיא, יונתן בן עוזיאל 20, אלעד | צרכנית ברכת המזון, יונתן בן עוזיאל 44, אלעד | שוק מהדרין, יוחנן בן זכאי 32, אלעד | ש. יבוא ושיווק, רבי יוחנן בן זכאי 42, אלעד | פרי בדך, אבן גבירול 23, אלעד רכסים: בית כנסת מאורות, דרך הרב משקובסקי 2, רכסים | מוצא שלל רב ע"ר, דרך הרב משקובסקי 8, רכסים | סמינר רכסים, השקד 1, רכסים | בית כנסת שבת אחים, ורדים 7, רכסים | כפר חב"ד: היפר ליפסקר, הבעל שם טוב 2, כפר חב"ד | כספונט, אדמור הרייץ 5, כפר חב"ד | כספונט, מרכז מסחר, כפר חב"ד קרית יערים: טל סטור, הרב בלוך 5, קרית יערים | בני הישיבות, הגרי"א, קרית יערים | כספונט, הגרי"א 2, קרית יערים | ישיבת באר יצחק, גורדון 140, קרית יערים

טוענים עם רב-קו אונליין וזוכים בצדקה בהידור

בכל טעינה, רב-קו אונליין תעביר חלק מדמי הנסיעה* לטובת קופת העיר ועוד כלה יתומה מקבלת סיוע, עוד צדקה ניתנת למשפחות רעבות...

חפשו את עמדות הטעינה של רב קו אונליין

הזמנת טעינה
בטלפון: 03-7207406

כספונט

לברור מיקום עמדות טעינה
טל: 035539445
מייל: a035539445@gmail.com

בתי עסק

עמדות קהילות
נדרים פלוס

רב-קו
אונליין

join@ravkavonline.co.il | 0772244080
www.ravkavonline.co.il

רב-קו
אונליין

join@ravkavonline.co.il | 0772244080
www.ravkavonline.co.il

*הסכום המועבר מתוך הטעינה יקבע על ידי פיסנטרה בשיתוף עם מוסדות הצדקה מתחיל 26.9.24 כ"ג אלול עד 4.11.24 ג' חשוון תשפ"ה טל"ח

ARIKOR
CHOOSE YOUR TEMPERATURE

חברת אריקור

מומחים להתקנה ותחזוקה

של מערכות בקרת האקלים ומיזוג האוויר

גאים לקחת חלק

ומודים על הזכות להיות שותפים

ולדאוג למערכות מיזוג אוויר מתקדמות

בישיבת עטרת שלמה

לרווחת רבני ותלמידי הישיבה

שיושבים והוגים בתורה.

**חג שמח,
ושנה טובה ומבורכת!**

STUDIO ARROW

רשת הזולצות פורור בהנחה
מיוחדת לתלמידי ואברכי ישיבת
עטרת שלמה

זולצות מהדגם הזדש - תווית יין

ב-100 ש"ח בלבד

ההנחה תקפה לאורך

כל ימות השנה

*מותנה בהצגת מספר

זהות בקופות

**מזיירים מיוזזדים
לבני הישיבה!**

בברכת זוג שמח!
ושנה טובה ומבורכת!
הנהלת רשת פורור

סניפי פורור | ירושלים רח' כנפי ישרים | בני ברק רח' עקיבא 99

בית שמש קניון השדרה | נתיבות רח' שדרות ירושלים 16 |

קריית אתא רח' העצמאות 57

יצפנו בסוכו

הגאון רבי מרדכי סילמן שליט"א

**שיח מיוחד עם
הגאון רבי מרדכי
סילמן שליט"א
רב שלב ב'
שכונת גני איילון
ודיין ב'בית דין
צדק - בני ברק'
בעניני חשיבות
סינון המחשב
כהלכה**

וכל מקום עבודה יכול, אם רק ירצה, לאפשר לעובדות החרדיות סינון מוקדם כהלכה".

אם הזכר עניין הפרסום, נזכיר מעניין לעניין כי אנו מקפידים בפרסומים שלנו לפנות רק לאלו נדרשים לשימוש ברשת הממוחשבת לצורך עבודתם. לא אחת מתפלאים אנשי פרסום על העניין וטענתם בניהם, שהרי אחוים גבוהים מהציבור החרדי חשופים כיום לגישה לרשת, ולטענתם עבוד כמה שנים הרי כולם לא יוכלו להסתדר בלעדיה. אנו כמובן נאמנים להוראות בית הדין ומשיכים להקפיד על העניין, אך רצינו לשמוע את נוסח התשובה המשכנעת לכל אותם מפקקים.

הגר"מ סילמן שליט"א: "אבי מורי (האבן הגדול רבי יהודה סילמן) הראב"ד שליט"א, אמר בעבר במענה לשאלה כזו כי כפי שאנשים לא רוצים להתנהל לפי הצרכים של לפני חמש שנים, גם איננו רוצים להתנהל לפי הצרכים של עוד חמש שנים. אנחנו חיים את ההווה וגם אם נניח שבעוד כך וכך שנים יידרו רבים לדבר מסוים, אין סיבה להקדים אותו ולהפסיד את השנים שבהן ההכרח עדיין לא קיים. אמירה זו נאמרה על ידו לפני כעשר שנים, והנה אנחנו רואים כיום עדיין עשרות אלפי משפחות מהציבור החרדי שנמנעות מלהכניס את החיבור לרשת לביתם, למרות שכבר חלפו חמש שנים מהיעד של 'עוד חמש שנים'.

"אין מדובר דווקא בכאלה שאינם מכירים כלל את העולם הטכנולוגי. אחוז גבוה מתוכם הן משפחות שבהן האם עובדת במקום העבודה עם המחשב והרשת, ובהן גם מתכנתות בכירות שיש להן היכרות מעמיקה עם הרשת. ולמרות כך, ואולי דווקא בשל כך, הן נמנעות מלהכניס את הרשת לביתן גם במחיר של ויתור על נוחיות, כי הן מעדיפות את השחרור מכבלי הרשת וההתמכרות אליה על פני אותה נוחיות.

והאמירות הידועות על כך שאי אפשר יהיה להסתדר בחיי היום יום – מתבררות כלא עומדות במבחן המציאות. "לכן קיימת חשיבות רבה להמלך אשתנו נהוגים בו, שלא להשפיע בפרסום 'לדחוף' את החיבור לרשת למי שאינו מוכרח לו, והקפדתכם בזה אכן ראויה לשבח".

לעיתים מופנות בקשות לפתיחת אתרים מסוימים ללקוח פרטי באופן חריג מתחת צורך מסוים. אנו מעבירים את הבקשות הללו לוועדה שלעיתים מאשרת ולעיתים לא. מהו הקו המנחה בעניין? איזה סוג אתרים לא יפתח גם באופן חריג לצורך גדול ואיזה סוג אתרים נפתח במקרים אלו?

הגר"מ סילמן שליט"א: "הנושא של 'חריגים' "

הוא המהמלאכות הקשות שבמקדש. שכן יש בזה בחינה של 'שבור את החבית ושומר את יינה'. מחד גיסא יש מקרים שמצריכים ומצדיקים פתיחת אתר מסוים, שצורך לאדם לעבודתו ובאופן שאתה זה לא אמור להיות סכנה רוחנית, ומאידך גיסא נדרשת זהירות רבה שלא להוריד על ידי כך את רף הכשרות.

"באופן כללי הגישה היא, על פי הנחיתים של מרן גדולי ישראל שליט"א, שדברים שיש בהם מכשול רוחני מוחשי לכל אחד, לא יפתחו בשום מצב. גם אם יגיע למשל אדם שהוא כעת בתהליך של חזרה בתשובה ויתנה את הצטרפותו לסינון בכך שיפתחו לו את אותו אתר, נהיה מוכרחים לשמור על הרף של הכשרות לטובת הכלל.

מנגד, בדברים שהחשב בהם רחוק הרי שאומנם לא נפתח באופן רחב לכלל הציבור מחמת אותו חשש, אבל במקרה שנראה לעין על פי רב שמכיר את המבקש וכדומה שכלפיו אין חשש באותו אתר שמוכרח לו לעבודתו, יפתח אצלו האתר באופן חריג וחמני".

מה עושים במקרים קיצוניים, שבהם יש חשש רציני שישתמשו ברשת שאינה מוגנת ומסוננת כלל? האם יש מקום למצב של 'דע במיעוטו'?

הגר"מ סילמן שליט"א: "כאמור, עם כל הכאב על כל נפש מיוסרת ומתמודדת, אין ביכולתנו לפרוץ את הקווים האדומים של גדר הכשרות של הסינון.

"עם זאת קיימים טכנאים יראי שמים, שבמקרים מעין אלו יכולים לסדר חסימה ייחודית ופרטנית. ובמקרה הצורך ניתן לברר על כך ב'ועידת הרבנים לביצוע חומות הדת', כאשר כל אחד יריגש שהסינון לא נועד להגביל ולחסום אותו אלא לסייע לו ולאפשר לו לעבוד בנקיות ובכשרות, הוא יהיה שלם עם כל חוסר נוחיות כלשהו שנובע לעיתים מהסינון. סינון איכותי הוא רק חובה אלא גם זכות. זהו רוח נקי, תרתי משמע.

הרב אפרים שברון, מנהל אתרו

ליחידים לעבוד עם הסינון, ובלעדי יש מהם שעלולים להגיע לסינונים חלשים ולהידרדר חלילה?

האם חשובה יותר תוספת רוחנית לכלל הציבור או הצלה משמעותית ליחידים?

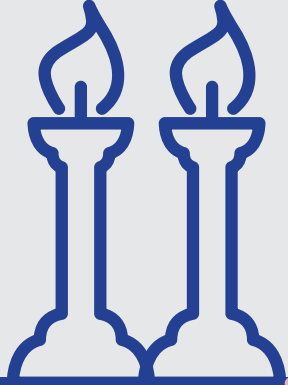
הגר"מ סילמן שליט"א: "זו אכן שאלה קשה שנוגעת לתחומים נוספים. האם חשובה יותר תוספת רוחנית לכלל הציבור או הצלה משמעותית ליחידים? לצורך התשובה צריך להקדים ש'ציבור' אינו רק מושג כמותי, הרבה אנשים לעומת מעט אנשים. לציבור יש מעמד איכותי וחשיבות מיוחדת. בדיון על הרמה הרוחנית של כלל הציבור, כל תוספת או לחלופין

כעומד בראשות מערכת הכשרות של 'ועדת הפיקוח', שהיא הגוף המוסמך על ידי גדולי ישראל לפיקוח ומתן כשרות על סינוני האינטרנט ומצדדי הטכנולוגיה, שבתשובה שמסר הגר"מ סילמן שליט"א אבני יסוד חשובות בתחום של כשרות הטכנולוגיה.

סינון רשת האינטרנט לנצרכים לה לעבודתם הוא דינמי ומצריך כל העת שדרוגים ופיתוחים מתקדמים שנעשים על ידי צוות הפיתוח הבכיר. לא אחת עולה השאלה על סדרי הקדימה הנכונים. האם להקדים פיתוח שעשוי להועיל לכלל הציבור או הוא תוספת שמירה בלבד, או במקומו להקדים פיתוח אחר שנועד לאפשר

ימים של ערבי חגים עמוסים הם אצל כל בית ישראל, על אחת כמה אצל רבני הקהילות הטרודים בצורכי הכלל והפרט של בני קהילות. לצד הרבצת התורה הקבועה שאינה שובתת. על אף העומס הרב ניאות הגאון רבי מרדכי סילמן שליט"א, רב שלב ב' בגני איילון – אחיסמך' ודיין ב'בית דין צדק – בני ברק', להיענות ולענות לשאלות שהגישו בפניו ראשי חברת 'אתרוג'. החברה שכפופה לדעת תורה ועומדת בפיקוח 'ועדת הפיקוח' שעל ידי 'בד"ץ בני ברק' ובראשות הגאון רבי מרדכי סילמן שליט"א, פנתה בשאלות הנוגעות להתנהלות הוטפת של מערכת הסינון ונענתה בתשובות מפורטות.

ורפואה קרובה לבוא

מכבי איתכם גם בשבתות וחגים

ומעמידה לרשותכם "מרפאות שבת" לרפואה דחופה המותאמות למגזר החרדי ובהתאם לכללי ההלכה, עם רופא/ה ואח/ות.

המוקדים נמצאים בערים החרדיות ובשכונות החרדיות. חברי מכבי יכולים לקבל פרטים במוקד "מכבי ללא הפסקה" ובמרכזים הרפואיים.

צפון: חיפה | חצור | טבריה | טירת הכרמל | צפת | כרמיאל | עפולה
מגדל העמק | נוף הגליל | קריית אתא | קריית טבעון | רכסים | זכרון יעקב

מרכז: אלעד | בני ברק

השרון: פתח תקווה | נתניה | חריש

ירושלים והשפלה: ירושלים | בית שמש | ביתר עילית | מודיעין עילית | לוד אחיסמך

דרום: אופקים | קרית גת | אשדוד | רחובות | קרית מלאכי | דימונה | ערד | נתיבות

הצטרפו עכשיו למכבי | 4535*

חברת י.נתנאל ייצור ושיווק בע"מ גאה לתת שירות ולהיות שותפה המסייעת לשמירה על ניקיון והיגיינת ישיבות עטרת שלמה ולשמש את בני התורה והישיבות.

בשותפות כבוד זו שביננו אנו מתכבדים להציע בפני כלל מוסדות התורה בארץ את מגוון המוצרים שלנו:

תחזוקת משק המטבח

מוצרים חד פעמיים

בישום, תמרוקים וניקוי

מוצרי ניילון

מוצרי נייר

מתקנים מקצועיים

מכונות שטיפה לרצפה

חדש בנתנאל

עכשיו בנתנאל מגוון מכונות שטיפה לרצפות שונות מ-0 מ"ר ועד 20,000 מ"ר קלות לתפעול, מתאימות למסדרונות וחדרים/כיתות, מסייעות בחסכון זמן וכוח אדם ושמירה על רצפות נקיות.

לסיוע מקצועי ולהתאמת סל מוצרים המותאם לצרכי הישיבה שלכם צרו קשר ונרכיב יחדיו את סל המוצרים הטוב ביותר עבורכם.

לפרטים ייעוץ מקצועי והזמנות: 03-9243102

דבר המערכת

בראשיתה של שנה, בליבו של ירח האיתנים חזן אורי וישעי, עונג הוא עבורנו, להגיש בערב זמן שמחתנו בפני ידידנו ומכובדנו, כבוד עמלי התורה, בוגרי הישיבה הקד', בני הישיבה הקד' וידידיה שיחי', את גיליון 'הודיעתם' – קול מהיכל ה' – היוצא עתה בסוד' לקראת חג הסוכות ושמחת תורה, לפריסת ברכת השנים באהבה.

בימים אלו, עם תחילת שנה זו, זוכה הישיבה הקד' לציון את מלאות עשור שנים להקמת הישיבה הקד' בקריית הישיבה – בחודש אלול תשע"ד, לצד ציון ראשית שנת השלושים לייסוד הישיבה הקד' – בחודש אלול תשנ"ה, בעשרת השנים הללו זכתה הישיבה הקד' בסייעתא דשמיא עצומה למעלה מדרך הטבע להקמת מקום התורה הקדוש והגדול השוכן בקריית הישיבה, ממנו יוצאת תורה לכלל ישראל, וממנו זוכה הישיבה להעמיד את חכמי ישראל, יודעי התורה ועמליה, עוסקיה והוגיה לשמה.

כתיים הזה, שלושה עשורים אחר שהקים רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א את הישיבה הקד', בשנת תשנ"ה, בהסכת המבט לאחור יכולים אנו לראות בחוש את ההגשמות והבטחה הרוחנית כי לא תשתכן תורה מישראל, כשהקב"ה העמיד לישראל את הישיבה הקד' על כל היכולתה מעמידה התורה בדורנו זה, כיש מאין ממש, כאשר עולם התורה גדל מתעצם ופורח ועליו מוטבע חותמה של הישיבה הקד' בכמות ובאיכות.

החזון שהתממש נגד כל, חלום שהחל במתי מעט שהתקצבו במבנה יביל בעיר בית שמש, ועתה בכל ארץ כולה יצא קוה. כשזכתה הישיבה הקד' להיות מקום התורה העצום מהגדולים ביותר בכל העולם כולו, כשבכל קצה הארץ נשמע קול התורה מהיכלותיה, ואור התורה ועמלה, זורח מהישיבה הקד' לכל יריכתי פינה.

באותה הארת פנים מיוחדת מן השמים בה הוקמה הישיבה הקד', בה פרחו והתעצמה הישיבה הקד' עד לגיענו להיום הזה, ממשכינה הישיבה הקד' מיום הקמתה, להצליח להחזיק את אלפי עמלי התורה וישיבי האוהל חכמי רבני הישיבה הקד'. במסירות נפש של רבינו רה"ל שליט"א למען הישיבה הקד' והרבצת התורה, רואה הישיבה הקד' ניסים מעל דרך הטבע כפשוטו ממש שניכרים לעין בשר מיד חודש בחודשו, גם בתקופה כלכלית קשה זו, שולח הקב"ה את צנצנת המן לישראל דרך הישיבה הקד'.

ואותה הארת פנים מיוחדת היא התשובה הניצתה ביותר, כנגד אלו המבקשים למעט תורה, אלו המבקשים לצר את רגליה של בני התורה, והתשובה הניצתה ביותר לכך – זו הסייעתא דשמיא המיוחדת המלווה את הישיבה הקד', זו הארת הפנים המופלאה שמאיר הקב"ה לעולם התורה ולשיבתנו הקד'.

ימים אלו, ימי ירח האיתנים, ימי דין וימי רחמים וסליחה, ימי מלכת ה' יומי פריסת סוכת שלומנו עלינו בצילא דמהימנותא. בשנה החולפת חשנו במיוחד יותר מכל שנה, את תיאורו של רבי אמנון ממנצבא בפיוט ונתנה תוקף קדושת היום, בגזירות הקשות המייסרות והאכזריות שנגזרו על יושבי הארץ, על מידת הדין שנמתחה עליו משמים, בצרה ובכשח שפקד את עמינו בימים שמחת התורה, יום עיזו וגיל בתורה ובנותנה. מאמינים אנו בני מאמינים כי הכל נגזר בדין בימים אלו, וליבנו מלא תחינה קמה אבינו שבשמים שירחם עלינו ויבטל מעלינו כל גזירה רעה ויעה ומעל כל עמו בית ישראל, תורה הקדושה חלי והתחנני בבקשה פני צור נערץ בקדושה, שאלי על בניך ועל עמך שסיר מעלינו כל גזירה רעה ויגזור עלינו גזירות טובות, ירחם גילה על אחינו כל בית ישראל הנמצאים בשבי וזקוקים לישועה גדולה וירחם עליהם בקרבו, ויכתבם ויכתבנו לגולה וישועה בקרבו ממש.

תכלה שנה וקללותיה, תחל שנה וברכותיה, ונזכה כולנו יחד לשנה טובה ומתוקה.

תוכן העניינים

<p>19 על משכנות הרועים ממעין הדעת של רבותנו רועי שיבת טעלז זיע"א בעניני חג הסוכות, פנינים ועיונים בעניני שמחת בית השואבה בביהמ"ק</p> <p>22 מנהגי הישיבה סוכות • השענא רבה • שמחת תורה</p> <p>22 מפיהם אנו חיים משולחנם של רבותינו ראשי הישיבה שליט"א</p> <p>28 יש לעיין מתוך הסוגיות הנלמדות בין כותלי בית המדרש, תשובות על המדור בגיליון 'הודיעתם' 11</p> <p>34 חכמתא לחיביון דברי חידוד ומליצה מגדולי הדורות הרב ל. יעקובסון</p> <p>36 למען ידעו דורותיכם מושב סינוני מרתק בשאלות אתגרי החינוך בדורינו של כלל מנהלי התתיים שע"י הישיבה הקד' במעונו של רבינו רה"ל שליט"א הרב ח. הלפרין</p> <p>42 התנאה לפנינו במצוות סקירה והצצה למערך חלוקת האתרוגים של הישיבה הקד' לתלמידיה ותורמיה, ושיחה מרתקת עם הרב ר' דוד בן שמעון שליט"א הרב י. קלמן</p> <p>55 לכתך אחרי במדבר יומן הקמת הישיבה הקד' תשנ"ה – תשפ"ה פרק ז' • שבועי חביביון • שיבת עטרת שלמה אלעד</p>	<p>60 בני עמודי סיקור קצר על רבותנו רועי שיבת טעלז זיע"א בעניני חג הסוכות, פנינים ועיונים בעניני שמחת בית השואבה בביהמ"ק</p> <p>70 חדשן עצם חיבורי חכמי ורבני הישיבה הקד'</p> <p>71 מי יעלה בהר ה' מעמד "מעלין בקודש" וסיומי מסכתות לתלמידי כיתות ח' כיתות ח'</p> <p>72 וכולם מקבלים כינוס חיזוק לתחילת השנה השנייה בחבורת עשירי קודש בישיבה הקד'</p> <p>74 אנו עמלים והם עמלים שיחת רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א על היחס ההכון לגזירות כנגד עולם התורה</p> <p>76 אבל כבד על פטירת הגאון המובהק רבי אברהם אובנד צוק"ל</p> <p>80 אשפיזן חביביון סיפור לילדים</p> <p>84 וזאת הברכה שהשמחה במעונם</p> <p>87 מראות פתיחת זמן אלול בישיבה הקד'</p>
--	---

יוצא לאור ע"י:
ישיבת עטרת שלמה
ידועות ותמונות:
ארכיון ישיבות עטרת שלמה
כתובת העיריות וולשליטת חומרים:
gilyon@asi.org.il
העיצוב ועימוד:
שייע ברעם - סטודיו אורגניל
052-716-7080

בעניני חג הסוכות

זמן שמחתנו וביאור ענין ניסוך המים

הנה ניסוך המים שאנו אומרים שירה ושמחים שמחה כזו, אשר מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו, טעון ביאור.

ונראה שענין זמן שמחתנו של חג הסוכות הוא, כי אחרי העליה הגדולה שעולה האדם שהתנהג כראוי בימי הדין והמשפט מזיהר לפניו ברק אור מאור העתיד ויכול הוא להרגיש אז מהוה מן הטוב שבכל הבריאה, והשמחה אז גדלה מכל הרגלים כי אז אין השמחה רק בטוב אלא בכל הבריאה, ולכן אין אומרים בחג הסוכות אלא זמן שמחתנו, כי דווקא ברגלים פסח ושבעות אנו מפרטים את הטוב שאנו בו שמחים אבל בסוכות כל טעם על השמחה מקטני את ערכה, בבריאה עצמה אנו שמחים והוא זמן שמחתנו, אין שמחתנו דווקא בחירותנו כמו בחג המצות אלא אף בגלותנו.

ובה נוכל להרגיש ענין הרבה מצוות שבחג הסוכות. ראשית, ארבעת המינים המורים על צדיקים שיש בהם תורה ויראת שמים ועל מי שיש בו יראת שמים ואין בו תורה ועל תורה ואין בו יראת שמים ולא זה ולא זה, וסמנם בטעם וריח וטעם ולא ריח וריח ולא טעם ולא טעם ולא ריח, והיינו כי בחג הסוכות אנו שמחים אפילו בלא טעם ובלא ריח, כי על כולן נאמר הטוב והמטיב וטעם מצות סוכה המורה על גלות ודירת ארעי ועל זה עניי כבוד בכלן נשמח ונגיל, וכן הקרבנות אנו כוללים בהם את אומות העולם כי הבריאה כולה יקרה וחביבה לפניו.

ובה נוכל להבין ענין ניסוך המים, כי אמרו חז"ל אין אומרים שירה אלא על היין כי לעורר רגש השמחה דרוש לנו דבר המשמח את הלב, והוא היין, אבל זה רק בימים הדורשים סיבות מיוחדות ואמצעים לשמחה אבל בחג הסוכות אין לנו צורך לסיבות מיוחדות אלא בחיים עצמם אנו שמחים, המים שהם חיים לעולם שאין בהם טעם ואין מברכין עליהם אלא אם כן שותה מים לצמא, על אותן המים אנו שמחים ואומרים שירה אשר מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו, כי זוהי שמחה שלימה בכל ומן הכל, ומברך אור זה מן העתיד אנו מסגולים לשמחה כזו, ומה נוכל להבין כמה הגדל שמחת העתיד עצמה כשתרד לירא ה' שמש צדקה ומרפא נכבד'.

(מרוך הגאון רבי אליהו מאיר בוך זצ"ל, ועי' בהרחבה בשיעור ד' מועדים לשמחה)

מצות סוכה – ללמד שבכל מצב אנו בצילו של הקב"ה

מדברי האמוראים בסוגי' בריש סוכה בטעם פסול סוכה למעלה מכ"י יש ללמוד בענינה של מצות סוכה, דעת ר' זירא שם שהסוכה פסולה משום שעיקרה הוא להיות לצל, כדכתי' וסוכה תהיה לצל יומם מחורב, ועד כ' אמה אדם יושב בצל הסוכה למעלה אינו יושב אלא בצל הדפנות ורבה ורבה אמרו טעמים אחרים

זמן שמחתנו

כידוע חג הסוכות נקרא 'זמן שמחתנו', וכן מזכירים אנו בתפילה, וכן נכתב בתורה כמה פעמים: 'ושמחתם לפני ה' אלוהיכם' (ויקרא כ"ג) 'ושמחת בחגך' (דברים טו) 'והיית אך שמח' (שם), ונתבאר זהו שחג הסוכות נקרא באופן מיוחד 'זמן שמחתנו' ויש בו ענין שמחה נוסף על השמחה שבשאר החגים שנצטוונו בקרא דושמחת בחגך, ובפשוטו מבארים שהשמחה המיוחדת שבחג הסוכות היא שיש לאדם לשמוח שיצא זכאי בדין.

אמנם אם כן יש להבין מה מקום יש לשמחה הרעי עדיין לא נגמר הדין וכדאיתא במתני' ד"ה (פ"א משנה א) 'ובחג ידונונים על המים' ויותר מכך מצינו בזוהר שהדין על האדם עדיין לא נגמר עד הושענא רבה, ז"ל זוהר 'ביומא דשבועא דחג הוא סיומה דלמיין ופתקין נפקין מבי מלכא' (זוהר ח"ג ל"א), הרי דמלבד מה שנידונים על המים בחג הסוכות עדיין לא נגמרה חתימת הדין של האדם עד הושענא רבה שבו נעשה גמר החתימה וניתנה פיתקא על חיי האדם לשנה הבאה.

ומעתה יש להבין למה נקרא חג הסוכות זמן שמחה, הלא עדיין על האדם לדאוג על גורלו שלא נגמרה בו החתימה אם לחיים אם למוות.

יש לבאר דענין זמן שמחתנו בחג הסוכות אינו זמן שמחה עבור שיצא האדם זכאי בדין, אלא חיוב שהעבודה הרוחנית המוטלת על האדם צריך לעשותה מתוך רגשי שמחה. וכל זה כהשלמה לעבודה הרוחנית שהתחיל האדם בימים הנוראים, דכל המועדים בחודש זה המה זמני עבודה למטרת התעלות רוחנית והתרוממות הנפש בכדי שיוכל האדם לזכות בדין, אלא שנתייחד כל חג באמצעי שונה שצריך לנקוט בו כדי שיוכל להגיע לידי אותה ההתרוממות והעלייה. בימי ראש השנה עיקר עבודתו של האדם היא להכיר ולהשיג גדלותו של ה' וגדול מלכותו וכמו שאמרו חז"ל אמרו לפני מלכותי כדי שתמלכוני עליכם (ר"ה ט"ז א) ומתוך הכרה זו להתקרב אל ה'. בימים הכיפורים עבודתו של האדם היא לטהר ליבו ממשא עבירותיו מתוך חשבון עצמי ופרטי וחזרה בתשובה, ועל ידי זה להתקרב אל ה'.

ואילו בחג הסוכות העבודה העיקרית המוטלת על האדם היא שאחר שקיבל מלכותו יתברך וטיהר ליבו והכשירו להיות עבד להשי"ת, כעת ימשיך עבודת ה' מתוך שמחה ואז יזכה שתשרה עליו השכינה שהרי כבר אמרו חז"ל אין שכינה שורה לא מתוך עבודת אלא מתוך שמחה (שבת ל"ב).

ואחרי זיכה האדם להמליך את הקב"ה ולטהר ליבו בראש השנה ובימים הכיפורים ואחר כך לעבוד בחג הסוכות מתוך שמחה אז יוכל להתעלות ולהגיע ליום הושענא רבה – יום בור החתימה ויזכה בדין.

(מרוך הגאון רבי חיים מרדכי קאץ זצ"ל)

ומבואר שם פליגי אמשעות אפסוק וס"ל דהוא לימות המשיח הוא דכתיב.

והק' הראשונים שם שהרי במשנה תנן דלו' יהודה סוכה כשרה אף למעלה מ'כ' אמה, ואם איתא דבשיעור כזה אין הסך עושה צל אין הכשיר ר"ז? והרי בודאי דגם לדידיה בעי על וכתנן בסיפא שם שחמתה מרובה מצילתה פסולה ולא פליג ר"י בזה, וכתבו לבאר שאכן גם לרבי יהודה עיקר הסוכה היא לצל אלא דסבר שאין האדם צריך לשבת בצל הסוכה, וכל שראוי הסך להצל – כשאין חמתו מרובה מצילתו – די בכך, וחכמים פליגי וסברי אליבא דר"ז שהאדם צריך להרגיש שיושב הוא בצל הסך. ולרבה ולרבא שלם הוא שיעיקה לצל לאמר לענין ימות המשיח בלבד.

ומתוך זה נראה, שיסוד ענינה של סוכה הוא שידע האדם ששרוי הוא בצל קורתו של הקב"ה וכל חייו ממנו הם, כי הרי מצוי הדבר שבשעה שאוסף את תבואתו לביתו אם הצליח ה' דרכו הרי תחושותיו של שובע ועושר ממלאות את ליבו, וכמו שאמרו בזה"ק (פרשת נשא) "בר שגזיל באחי עלמא והוא חשיב דדיליה הוא תדיר וישתאר בגויה לדרי דרין", ואם לא הצליחה תבואתו יכול לחשוב הוא שגיבא את עלומו. מהסוכה אנו למדים כי בכל מצב אדם אינו אלא בצילו של הקב"ה ומיידו באים לו כל חייו וקנייניו.

ובזה סבר ר' זירא בדעת חכמים, שמדרגת האדם צריכה להיות כזו שירגיש בפועל את צל הסוכה וכל שאינו מרגיש את צילה לא יצא יד"ח משום שאינו בא לידי השגה עד כמה הוא חוסה בצילו של הקב"ה בעוה"ו, ואף ר' יהודה מודה שצריך שהסוכה תיעשה לצל, אלא שלא בעינן שישב האדם דוקא בצל זה, ואילו רבה ורבא סברי שאין מדרגה זו אלא לעתיד לבוא, שאז תמלא הארץ דעה את ה', ותהיה מלכות שמים מורגשת, אך בזמן הזה במצבו השפיל של האדם, אי אפשר לו שירגיש בפועל את צילו של הקב"ה חופף עליו תמיד, ומכל מקום לכונ"ע זוהי תכליתה של מצות סוכה ללמדנו שתמיד יושב האדם בצילו של הקב"ה.

(מֶרֶן הגאון רבי ברוך סורוצקין זצ"ל)

(מֶרֶן הגאון רבי ברוך סורוצקין זצ"ל)

למען ידעו דורותיכם - בביאור הנס דענני הכבוד וציווי דלמען ידעו

בס' בית אלוקים מעורך המב"ט שאלה, למה זה קבעה תורה מצות הסוכה לזכר הנס של ענני הכבוד ולא מצינו מצוה שנקבעה לנס המן או לנס הבאר, ונרחיב הדברים קצת בביאור תירוצו בזה.

כי הנה לחם ומים צרכים חיוניים הם לחיי האדם אשר בעלדם לא יוכל להתקיים על אדמות, והשם ית' בחסדו וטובו העניק לכלל ישראל את אלה הצרכים בניסים של מן ובאר, בזכותו של משה רבינו ע"ה ואחותו מרים, לעומתם הנהגה של ענני הכבוד שניתנה בימותו של אהרן הכהן לא היה בה משום צורך חיוני אשר בעלדיו לא יתקיים האדם, (ונמצא שהחסד שבענני הכבוד ה' מעין מידת החסד של אהרן הכהן שהיה אהרן ורחק שלום בדברים שאינם מוכיבים בחיי האדם ובקיומו בעולם), הרי שחסד זה לא היה נובע מחסרונו של המקבל הטעון חסד לקיומו אלא שהיה שפע מהנותן להוציא לפועל מידת חסדו וטובו, והוא הגדר של לפנים שמורת הדין, וממנו נלמד חביבתם של ישראל אשר אליהם שופע חסדו וטובו במידה בלתי מוגבלת וגם נלמד גדר מידת החסד של הקב"ה שאינו טעון התעוררות מבחוץ אלא שמעצמו ית' שופע חסד ומבקש מקום לחלו עליו.

ויפה העיריני בזה חתני ר' אברהם חיים נ"י לדברי ר"ל שאמרו שזכו ישראל לענני הכבוד בזכות י'ועמוד עליהם', בחסדו של אברהם אבינו ע"ה, שכאשר דיברנו אחר שכבר הכין להם אאל"ה הסודעה ונתן לפניהם כל הנצרך להם למה זה נשאר עומד עליהם? אין זו אלא שפע חסד שבאבינו אברהם המתעורר מעצמו, ואחר שכבר מיילא צרכם עדיין שופע חסד ועומד עליהם, והוה החסד שבענני הכבוד.

ולזה החסד של לפנים שמורת הדין המראה בעליל על חביבתן של ישראל והמלמדנו גדר חסדו וטובו ית', קבעה תורה מצוה, למען ידעו דורותיכם, לעורך ההכרה בחביבות ישראל לפני ה' ית' – אתה בחרתנו מכל העמים – ולמען השריש בקרבנו מידת החסד והטוב ע"פ גדרה האמיתי.

ידיעה זו שצטוונו עליה, למען ידעו דורותיכם, ענינה מלשון וידע האדם –

לשון חיבה והתקשרות – שכמו שהקב"ה ידע וחביב את ישראל כן נזכה אנחנו לזו הדעת, להתקרב ולהידיבק בו ית', ומתוך זה נתקרב למידת חסדו שבוה נהי' גם אנו משפיעי חסד לפי גדרה האמיתי של זו המידה, בבחינת מה הוא אף אתה.

ובזה בנין גדר ההלכה של חלות שם שמים על הסוכה, שלא מצינו בשום מצוה. והביאור בזה, שכל השגתינו אנו בו ית' הרי היא לפי גילוי מידותיו ית' בהנהגת הבריאה והם ה"ג מידות ה', ה' קל רחום וחנון וכו'. מצות סוכה בהיותה באה לקרבנו לאותן מידות החסד והרחמים הרי יש בה ביסודה משום חלות שם שמים על'י, שמידת החסד היא היא נקודת הפנים של שם שמים בעולם, ועי' היטב בזה.

(מֶרֶן הגאון רבי מרדכי גיפטר זצ"ל)

(מֶרֶן הגאון רבי מרדכי גיפטר זצ"ל)

סוכת ארעי - תשובו כעין תדורו

באופן קיומה של מצות סוכה מצינו שני ענינים שנוגדים כביכול כסותרים זה לזה. מחד, איתא בגמ' בריש סוכה שנחלקו האמוראים בטעם הפסול דסוכה שהיא גבוהה למעלה מ'כ' אמה, דלרבה הטעם משום דבעינן שיוכל לראות את הסך כדכתיב למען ידעו ור' זירא אמר משום דחסר בצל הסך ועיקר סוכה לצל, רבא אמר משום דעד כ' יכול לעשות דפנות באופן ארעי ולמעלה מ'כ' רק באופן קבע והקשה אביי דא"כ דפנות ברזל ייפסלו ואמר רבא בעינן ראוי לדפנות ארעי, ועד כ' הוא ראוי, אך למעלה מ'כ' כבר אינו ראוי ארעי. הרי מבואר בדברי רבא שמצות סוכה מתקיימת דווקא באופן של דירת ארעי.

מאיידך, הרי שנינו (סוכה כ"ב ב') "תשובו כעין תדורו מכאן אמרו כל שבעת ימים עושה אדם סוכתו קבע ודירתו ארעי, כיצד היו לו כלים נאים מעלן לסוכה, מצעות נאות מעלן לסוכה, אוכל ושותות ומטייל בסוכה ומשנן בסוכה" ושמענו מכאן, שהשימוש בסוכה בדרך של 'קבע' עד שיקבע בה אדם את דירתו כל שבעה, הוא האופן הראוי לקיום המצוה.

ונראה שלמדנו מכאן תורת חיים. מצוות סוכה הרי היא בזמן האסיף בשעה שמכניס האדם את תבואתו לביתו לאחר שעמל בה ועלתה יפה, עלול הוא שתיכנס בו אהבת קנייני החומר שיכה להם, ויבוא העולם בליבו. המחשבה כאילו העולם הזה וקנייניו הם התכלית ועיקר החיים יכולה שתקנה בו שביטה. לפיכך ציינו הנורא ית' שנצא באותה שעה מבית לסוכה, כדי שנזדע שלל החיים הם רק ארעיים ושעיקר תכלית החיים היא החיים הנצחיים שאליהם משמש העוה"ו רק כפרודור. [טעם זה הוא מלבד טעמים אחרים למצות סוכה כמו זה שאמרו בילקוט (סוף אמור) שאם נתיחייבנו גלות בלתי הדין היציאה מביתנו לסוכה תחשב לנו במקום גלות].

אולם אין כוונת הדברים לאסור על האדם ליהנות מהעוה"ו ולסגף את עצמו בהשתבת כל ענייני העולם. אמת היא שעליו לדעת שעיקר החיים הם החיים הנצחיים ולכן אסור שיחשוב שאם נעדרו ממנו הנאות העולם אין טעם לחייו והוא שבור ואומלל, ויתמלא קנאה באחרים שזכו שיהיו להם הנאות עוה"ו, אך לאחר שהשכיל להבין זאת מעתה דראי מותר לו גם ליהנות מהנאות העולם כי מאחר שידע שאין הנאות אלו חשובות ואינן עיקר החיים שוב לא יבוא להימשך אחריהם ולעשותם עיקר מגמתו בחייו.

ולמדנו כן מענינה של סוכה, שציותה תורה להיכנס לסוכה כדי ללמוד ולהשכיל שכל חיי העולם אינם אלא ארעי, אולם משנכנס לסוכה וקה ידיעה זו בנפשו, עד שכל חייו מיוסדים הם על פי ידיעה זו, מעתה יכול הוא לעשות הסוכה גם כבנין קבע ובלבד שתהא ראויה להיבנות ארעי.

ומעתה יתחבר אוהול להיות אחד, כי לכן צטוונו להכניס לסוכה כלים נאים ומצעות נאות לנהוג בה מנהג של דירת קבע, תשובו כעין תדורו, משעה שלמדנו דעת שעיקר חיי האדם הם חיי העולם הבא, וכל חפצניך לא ישוו בה שוב נתונה הרשות ליהנות מהעוה"ו, כאותם כלים נאים שנוהג בהם בדירתו הקבועה.

(מֶרֶן הגאון רבי ברוך סורוצקין זצ"ל)

מִי שֶׁלֹּא רָאָה שְׂמַחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה לֹא רָאָה שְׂמֻחָה מִיַּמִּינוֹ עֵיזוּנִים וּפְנִינִים בַּעֲנִי שְׂמַחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה שֶׁבִּמְקָדָשׁ

אם אני כאן הכל כאן ואם איני כאן מי כאן

עלינו לדעת כי אין לתפוס ולהתירך את מופטי התורה לפי אמות מידת שכלנו, אלא להיפך – עלינו להתאים את שכלנו ורגשותינו למשפטי התורה ודעותיה. בכוח האדם להשוות ולהתאים את שכלו ורגשותיו לדעת התורה כי הנה על אף שהתורה אלוקית היא – כשנשים לב לכך נוכל להרגיש בעת לימודינו איך דיני התורה וסברותיה מוצאים את הד קולם הנכון אף בלב האדם והלך מחשבתו, זאת משום ששרושי משפטי התורה והלכותיה מוטביעם בנפש האדם, ומפני זה יש גם בכוחו להתאים את שכלו ורגשותיו לדעת התורה. כשאדם לומד את התורה כראוי – הדיינו שאינו מעמיד כל דבר רק לפי מבטו האישי אלא מתאמץ לתפוס ולהבין את דיני התורה כמו שהם, ומשתדל הוא אחר כך להתאים ולהשוות את שכלו לשכל התורה שנתברר ונודע לו, יכול הוא בזה להתעלות ולהתאים את שכלו יותר ויותר לשכל התורה דרגה אחר דרגה, עד שזוכה ומתדבק בתורה דביקות שלימה ומשעבד לגמרי את שכלו לשכל התורה.

גדולה מאת, מלימוד כזה נתנשם להרגיש – אף אם מרחוק – מה שנמצא מוטבע בשרוש ושמתניו חלק אלוק ממעל, כי כשנעיין בתורה באופן זה, באותה עת שאנו נביט בתורה דרך האספקלריה של עומק נפשנו באמת, גם נסתכל באספקלריית התורה אף בנשמתנו – אז נמצא ונזכר את מהות "האני" שלנו המקושר עם ה"אני" של העולם והבריאה, והוה "אם אני כאן הכל כאן" – עי' בסוכה נ"ג ע"א על חלק קולנו על גלל הקוק ששהיה שמוח בשמחת בית השואבה אמר כן "אם אני כאן הכל כאן ואם אני אינו כאן מי כאן" ופירש"י "אם אני כאן הכל כאן, דורש היה לרבים שלא יחטאו בשמו של הקב"ה. אם אני כאן הכל כאן, כל זמן שאני חפץ בבית הזה ושכינתי שרויה בו יאה כבודו קיים ואם תחטאו ואסלק שכינתי מי יבוא כאן".

(מֶרֶן הגה"ק רבי אברהם יצחק בלוך הי"ד)

אם אני כאן הכל כאן ואם איני כאן מי כאן

יעו'ל בזהר ריש פרשת תצוה, ואתה תצוה וכו' ואתה הקרב וכו' "אלא כלא ברזא עלאה איהו לאכלאל שכינתא בהדיה" עיי"ש. למד הוזהר שהיה מוטל עליהם לכלול את השכינה בפעולותיהם, ובפשטות היינו שיהיה לשם שמים, אבל יש להבין איך למד זאת הוזהר מהמילה 'ואתה', ויש לבאר, דאין הכוונה בהכללת השכינה במעשיהם שיוכנו לשם שמים גרידא, אלא המכוון בזה הוא שעליהם להכניס את החלק אלוק מעלע מעלע שבעת ימי צניעות נפשם – לעבודתה, ופירוש המילה ואתה מוסב על חלק הנשמה שבאדם והאלוקות אשר בפנימיות נפשו לאחר הורדת עניני החומר המונע ממנו מלהשתמש בו בטרהה,

והנה במה שהלל אמר "אם אני כאן הכל כאן אם אני כאן מי כאן" ברש"י נראה שהלל דיבר בשכינתו של הקב"ה שאם ישמרו מצוותיו ישרה שכינתו בביהמ"ק ואם יחטאו יסלק שכינתו. אבל על פי מהי הוזהר היה נראה לפרש באומרו "אני" כיוון לחלק האלוקי שבו באדם, וכלפי זה אמר: אם אני כאן – אם מרגיש האדם את החלוק אלוק ממעל שבו, שהחלק הרוחני שולט בקרבו – הכל כאן. ואם אני אינו כאן – אם אין האדם מרגיש את החלק אלוק ממעל שבו ורחוק הוא מהשכינה – מי כאן, רק חומר וגוף ואינו כלום.

(מֶרֶן הגאון רבי חיים מרדכי קטץ זצ"ל)

אם אני כאן הכל כאן ואם איני כאן מי כאן

ח"ל למדונו: אם אין אני לי מי לי (אבות א' י"ד) – דעל האדם לדאוג לפתח את ה"אני" שלו, ואי אפשר לאחר לעשות זה בעבורו. כל יחיד מחונן בכוחותיו העצמיים המיוחדים לו ועליו לדאוג להוציאם לפועל ולקבוע בזה מהותו היחידית. אבל אם אני לעצמי מה אני, הברכה וההצלחה בזה שהוא עם כל מהותו נכלל בהכלל, ואותו הלל הוא שאמר בשמחת בית השואבה 'אם אני כאן הכל כאן' – אם כל האני כל כולו מתראה לפני ה', אז הרי הוא כולו בטל אליו ית' ואז הכל כאן. (ועיי"ש בדברי רש"י שפניו היי מנגלים מתוך אורו של אותו ה"אני", וקצרתיו מאור).

(מֶרֶן הגאון רבי מרדכי גיפטר זצ"ל)

מִי שֶׁלֹּא רָאָה שְׂמַחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה לֹא רָאָה שְׂמֻחָה מִיַּמִּינוֹ עֵיזוּנִים וּפְנִינִים בַּעֲנִי שְׂמַחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה שֶׁבִּמְקָדָשׁ

יש מהן אומרים אשרי ילדותנו

שלא ביישה את קנותנו

מה שהו אומרים אשרי ילדותנו שלא ביישה את קנותנו – אלו חסידים ואנשי מעשה, וכו' שלא עברנו עברה בילדותינו לבייש את קנותנו". ובדרך צחות יש לבאר, שדברי התנא "אשרי ילדותנו שלא ביישה את קנותנו" מוסבים על רגשי הילדות אשר עדין מניינים את האדם בעת זקנתו, ומכוונים מעשיו עבור עניני ילדות. כלפי'ה אמרו, אשרי ילדותנו – רגשות ילדות שעדיין שרויים בנו, שלא ביישה את קנותנו – השלטנו כוחות אלו תחת ממשלת הזקנה והדרכונם לשמוח בשמחה של מצוה ולקדש שם שמים.

(מֶרֶן הגאון רבי חיים מרדכי קאץ זצ"ל)

מהות השמחה בתשובת יוה"כ - אשרי זקנתנו שכיפרה את ילדותנו

"תנן הגיעו לשער היוצא ממוזח הפכו פניהן ממוזח למערב ואמרו אבותינו שהיו במקום הזה אחוריהם אל ההיכל ופניהם קדמה ומשתחווים קדמה לשמש ואזו ל-ה עינינו" ולכאורה תימה יש בדבר מה ראו להזכיר עונות אבותינו שבעה זו.

אלא ששמחה שלימה היא דווקא כשמכירים איך היה המצב הקודם, לא די להבין את האושר שבמצב הנוכחי אלא יש להכיר במקום שמתנו באים למצב של כעשיו. גם את סיפור יציאת מצרים שתכליתו הודאה והכרה בטובותיו של מקום עליו באנאלותנו ובפירות נפשנו אמרו חכמים שיש להתחיל מתחילת מצבם השפיל של אבותינו – 'מתחיל בנגות ומסיים בשבח' (בין לרב שהגנות הוא בדברים שברות, מתחילה עובדי י"ה היו אבותינו, ובין לשפאלו שדלעתו הגנות היא תיאר עבדותם במצרים עבדים היינו). הדרך להרגיש את השמחה שבחירות הנפש אלו הגוף עוברת דרך תיאור המצב השפיל שבתחילה. רק שמכירים כמה היה המצב גרוע בתחילת זוכים להכיר כמה גבר עלינו חסדו עתה. לפיכך שמחה אמיתית בשעת שמחת בית השואבה, מתחילה מן הגנות, דווקא כשזוכרים שהיו אבותינו משתחוים אל השמש ואילו אנו למרות שביניהם אנחנו מכל מקום זכינו להכיר באמת ולהשתחוות אל ה' – זוהי שמחה שלימה.

אמנם ישנה שמחה הגדולה אפילו יותר, אם האדם עצמו חטא, וזכה לחזור בתשובה, הרי האור שעולה מתוך החושך חזק הוא עוד יותר, ותגדל השמחה עד מאוד. מטעם זה היה בשמחת בית השואבה תפיסת מקום מיוחד לבעלי תשובה, שהיו אומרים "אשרי זקנתנו בתשובה את ילדותנו", מי שהיה בעומק החטא בעצמו וזכה להכיר את גנותו ומתוך כך להתעלות ולהגיע לדביקות בה' שמחתו גדולה ושלמה יותר ממי שלא חטא כלל.

ומשעלה כן בדידנו, הרי שבחג הסוכות מוצאים אנו את עצמנו במחיצת בעלי תשובה, אנו עצמנו לאחר עבודת יום הכיפורים בעלי תשובה אנו. ימי החג והמוצות שבהם באים כהמשך לטרתת הלב שזוכים להשיג במחילת העוונות בימי הדין, שבהם קנינו בנפשנו את ההבנה בנגות החטא ובצורך להתרחק ממנו, ולכן משמחתנו בימים אלו גדולה עד מאוד. על שכינו ללכת בדרכי ה' ולהתקרב לעבודתו. משום כך, סוכות הוא זמן שמחתנו, ומסוגל הוא הזמן להתמלא בו בשמחת הכרת האור מתוך החושך, שמחת בעלי תשובה.

(מֶרֶן הגאון רבי ברוך סורוצקין זצ"ל)

מ"ט אין שמחה בליה ראשון מדין ושמחתם

כתב הרמב"ם פ"ח מהל' לולב (ה"ה) דשמחת בית השואבה היתה מצד חיובא ד'ושמחתם לפני ה' אלוקים שבעת ימים' וצ"ע א"כ למה התחיל בשמחה זו במצואי יו"ט ראשון ולא מקודם. ועוד יל"ע דאמאי נהנה בשמחה זו רק ז' ימים ולא גם בשמיני דנתרבה לשמחה, ולשי' רש"י הרי הדבר מבואר דהשמחה הוא רק מצד ניסוך המים, וצ"ע.

ואולי יש לומר דשמחה תיחיה זו היא שמחת המצוות שצטווינו בהן בסוכות, ולכן התחלת השמחה אחר שכבר זכה לקיים מצות לולה ומצות סוכה, ולא בליה ראשון שעדיין אז זכה לכך, וגם פוסקת בשמיני מצינו שפסקו המצוות הגורמות לזו השמחה, והכי מסתברא שהרי מקרא דושמחתם ילפי' מצות לולב במקדש כל ז', ועי' היטב.

(מֶרֶן הגאון רבי מרדכי גיפטר זצ"ל)

טוב יש חיוב הלל, ויש דברים שמברך עליהם הטוב והמטיב או שהחיינו, אבל אין אומר עליהם הלל, ובגמ' במגילה מבר' דעל יציאה מעבודת אצל אחשוורוש אמורים. והנה כפרה על חטא אינה מחייבת הלל, אמנם הכא מבר' ההשגחה והכפרה של ר"ה ויוה"כ הם בגדר בריה חדשה, זה מחייב הלל, כדכתיב ועם נברא יהלל קה, מבווא דנשישראל עומדים בדיון ברה"ה ויוה"כ, והקב"ה מוחל להם ונעשים כברייה חדשה, אע"פ שזה ענין רוחני בדיני שמים, מ"מ אינו פחות ממיתה לחיים שהיה אצל אחשוורוש, ועל ברייה חדשה כזו צריך להלל.

נמצאנו למדים שמצות לולב הוא המשך אחר הברייה חדשה שאנו נעשים ברה"ה ויוה"כ, ומצות החג היא להלל על"ז. ולפיכך כיון דהנטילה באה להלל ולקלט על קבלת תשובתם וכפרתם כמבו' במדרש, ובכפרת ויה"כ נכללו ב' כפרות, על ישראל ועל המקדש עצמו, א"כ גם בנטילת הלולב נכלל הלילול וקילוס של שני ענייני הכפרה, דבנטילת הלולב מהללים ומקלסים על כפרת ישראל, וגם על כפרת המקדש והקודש.

ומעתה מבווא מה שנתחלק נטילת לולב במקדש ובגבולין, דיש בזה שתי הודאות וקילוסים, על כל דבר בפ"ע, הנטילה במקדש

היא הלל וקילוס על כפרת המקדש, ובגבולין היא הלל וקילוס על כפרת ישראל. ולפיכך כיון דהנטילה במקדש היא כל ז', ובגבולין היא יום א', וגם במקדש נקראת שמחה, ובגבולין נקראת לקיחה, משום דבגבולין שהיא באה על כפרת ישראל, היא נטילה להלל ולקלט, אבל הנטילה במקדש, שהיא באה גם על כפרת המקדש, ונתבאר דיש בזה ענין של חנוכת הבית, א"כ מלבד ההלילול וקילוס, יש זה גם ענין של שמחה, דבחנוכת הבית יש שמחה לפני הקב"ה, וכמו שאיתא בגמ' במגילה דף ל', שבאותו היום הי' שמחה לפני הקב"ה כיום שנבראו בו שמים וארץ.

בדין לולב בעבודת ובהדר רבני ראשי הישיבה הנאון רבי שלום בער סודאקין שליט"א

בשורע או"ח ס' תרמו"ס ה', לכתחילה בעינן כולו עבות ולעיובא ברובו. כ"ה שיתת הראב"ד, אבל דעת הר"ן בדף ל"ג דכולו מעכב, ואי חסר עלה אחד מאורך ההדס הרי הוא פסול, וכ"ה דעת הרא"ה, [אלא הרא"ה סובר דאם היה כולו עבות ונשרו מיעות עלים אמרינן רובו ככולו, וחשיב כאילו כולו עבות, אבל אם מתחילתו לא היה אלא רוב פסול, ומשום דבעינן כולו עבות] והנה הראב"ד שם הביא ראייה דסגי ברובו וז"ל ואם אין אלא הרוב עבות כשר דבעינן דלמימר קמן מדנשרו מקצת עליו כשר ברובו הם הכי נמי אי הוה מיעות עבות כשר דלא גרע מהווא דנשרו עכ"ל וכוונתו ללמוד מנשרו עליו בלולב וערבה [ב' ביאור הגר"א תרמ"ו ס"ה] דאם נשרו רובם פסול ומיעוטם כשר, והכ"ז לענין עבות, והנה נשרו עליו דלולב וערבה הוא מדיון הדר, ועבות אינו מדיון הם כ"ה דהוא גזה"כ בדין בהדס, [ולהראב"ד דאם נשקטו בדיניהם, דעבות פוסל כל שבעה והדר אינו פוסל אלא ביום ראשון] מ"מ דעת הראב"ד למוותם, דאי בהדר סגי ברובו כ"ג עבות דמ"ש.

ובדעת הר"ן והרא"ה נראה דהא דנשרו מיעות עליו אינו פוסל אינו משום דסגי ברובו הדר, דבאמת מעיקר הדין בעינן כולו הדר, כי היכי דבעינן כולו עבות, ורק דשם הדר גופיה תליא ברובו, דאם נשרו ועליו אינו הדר ואם נשתייר רובו הוי כולו הדר, אבל לו יצויר דרק רובו הדר, פסול, דכל פסולים האמורים בד' מינים פוסלים גם במיעוט, וכמו כן בשאר גווני הדר כגון חזית דפסול בעלתה על רובו ולא על מיעוטו אינו משום דמקום החזית אינו הדר ושאר האתרוג הוי הדר, ומה דרובו הדר ה"ג סגי ברובו עבות וכש"ג.

והנה דעת הראב"ד [הביאו הביכ"י, ובה"ל בד"ה ולשיתת הר"ן והרא"ה א"ש, דמעיקר הדין בעינן כולו הדר, ומה דסגי ברובו הוא משום דאם עלתה על מיעוטו הוי כולו הדר, ובמנומר אפילו במיעוטו הדר, מה בכך שמיעותו מנומר, ואמנם שיתת הראב"ד ד"צ, ע"ג, דמה בכך דאי בעי שקיל לה דהא מ"מ כל כמה דלא שקיל אי"ז הדר, ונראה עפמי"ש, דדעת הראב"ד דרק אותו המקום אינו הדר, אבל שאר ההדס או האתרוג הוי שפיר הדר, ומה דפסלינן ליה הוא משום דדיון הוא דבחושת של אתרוג, ועליונו של הדס איכא דין הדר גם בעליונו, וכיון ששם אינו הדר פסול, [ולא משום דכבה"ג אין כולו הדר] וע"כ ס"ל דכיון דאי בעי שקיל ליה, הרי אי"צ אותו חלק, וממילא לא אכפ"ל שהוא אינו הדר, אבל למש"כ בד' הר"ן הדיכא דאיכא בראשו חסרון הוי האתרוג כולו אינו הדר לא מהני אי בעי שקיל, דמ"מ השתא דלא שקיל הוי אתרוג שאינו הדר כלל דה"ק.

והנה התוס' (י"ה א') כתבו דאין אדם יוצא

בשלשה, עכ"ל. והוא מח' הר"ן והרא"ה הנ"ל וצ"ע מ"ט הביא המ"ב שיתת הר"ן דלא סגי ברובו, דהא הש"ע פסק כהראב"ד דסגי ברובו, וא"ר הכי בע"כ ס"ל כהרא"ה דמזני רובו קיים, וכ"ש הוא, דהא הרא"ה סבר דלא מני רובו אלא אם מעיקרא היה עבות ונשר, אבל אם מעיקרא לא היה אלא רוב פסול, וא"כ הראב"ד דסבר דסגי ברוב מעיקרא

כ"ש דמהני נשר מיעוט ונשתייר רוב. ונראה פשוט דל"ק, דתרי דיני ניהור דלא שייכי, דמה דס"ל להראב"ד דסגי ברובו אינו מדיון רובו ככולו, דזה באמת לא שייך וכש"כ הרא"ה, דל"ש לומר ככולו אלא בהיה עבות ונשתייר רוב מנו, ומה דמהני רוב הוא עיקר הדין ועיקר השיעור, דכך נאמר שיעור הכשר הדס דהכשרו ברובו,

ביסוד מצוות לולב רבני ראשי הישיבה הנאון רבי שלום בער סודאקין שליט"א

נאמר בתורה "ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ אבות וערבי נחל ועמחתם לפני ה' אלוהיכם שבעת ימים" (ויקרא, כ"ג מ'). והנה בתוס' בסוכה (ריש לולב מגויל ד"ה בעינן הדר לויכא) כתב ה"ל "לכך נראה דהיינו טעמא משום דיום ראשון דאורייתא בגבולין

ישאר יומי דרבנן זכר למקדש וכו' הלכך בעיקר הקליחה כגון ד' מינין ולקליחה לכל אחד תקון בשאר יומי כעין דאורייתא וכן בהדר משום הדור מצוה אבל בחסר ובשאל לא תקון" עכ"ל. והיינו דיסוד דינא דשאר הימים הוא בעיקר הקליחה ד' מינים מעכבין זה את זה הוא בעיקר הקליחה. והנה בגמ' (שם ל"ד ב') ושם, ומנין שמעכבין זה את זה ת"ל ולקחתם שתהא לקיחה תמה. וברש"י ד"ה מעכבין זא"ז ז"ל אם חסר אחת מארבעתן אין השלושה מצווה עכ"ד.

ובפשוטו הדברים נראה דהוא כפסול שאול וכדו' דאי מחסר אחד מן המינים פסול והן הן דברי רש"י וא"כ לכאורה הוא אינו בעיקר הקליחה אלא מדיני הנטילה הוא דיון בדיני הנטילה הוא, וצ"ע.

והנה יעו"ב בתוס' (מנחות כ"ז א' ד"ה ולקחתם) ושם, מ"מ בדינים ב' סגי בחד מד' מינים ומברך על נטילת לולב כמאן אתרוג דשרי חסר ולא בעינן תמות אלא ביום ראשון ולדבריהם ביום שני תסיגי שטיול האחד בשביל כולם וכו' אלא כי היכי דעיקר לקיחה קיימא אכולהו יומי הוי דיון לקיחה תמה דאורייתא דלא בעינן נתפסם ברובו של אתרוג, כ"א ברוב הקיפו, ולדידיה קשה דהא דעת הראב"ד דכל שרובו הדר סגי, וצ"ע.

[ב] והנה במ"ב סק"ח ובהדס שהיה בכל שיעור ארכו ג' עלים בכל קו ונשר עלה אחת מכל קו ברוב שיעור אורך ההדס יש בזה פלוגתא בין הראשונים שם משכירין דכיון דנשאר שנים בכל קו רובו ככולו כי היכי דמכשירין בשרו מקצת עליו מארכו של ההדס יש פוסלין דס"ל דע"ז לא נשאר עליו שם עבות כלל דאין עבות אלא

הן ומעכבין זה את זה וכולם נקראים מצוות לולב. ויל"ע חדא, מה הוא שכתב מצווה אחת הם, ומה בא להוסיף בזה. ותו יל"ע במה שכתב שכולם נקראים מצוות לולב, וכי דינא הוא איך לקרות שם המצווה.

ועוד דהנה כתב הר"מ ע"ד (הל' תמידין ומוספין פ"ח ה"ד) שתי החלות מעכבות זא"ז ושני הכבשים מעכבין זא"ז עכ"ל. ומקור הדין הוא מהסוגי' במנחות (כ"ז א') והנה שם נזכר הדין הזה של ארבעה מינים מעכבין זא"ז נמי ולגבי לולב כתב הר"מ דמצווה אחת הם ועוד דכולם שם אחד שם לולב הם, ולגבי דינא דשתי הלחם וכו' כתב כפשוטו דמעכבין זה את זה וצ"ע החילוק.

והנראה בביאור דברי הר"מ דבאמת יסוד דינא דמעכבין זה את זה שנאמר בד' מינים אינו רק דין מדיני הקליחה הוא אלא כל דינא דלולב הוא עם האתרוג וכל דין האתרוג הוא עם הלולב וכל דין האתרוג הוא עם הלולב וכו' וכל שניאמר בהם הוא רק למצוות לולב הוא, ושיהיה לולב כזה הבא עם האתרוג וההדס והערבה, ולית ליה לדינא דד' מינים כלל, אלא כולה דין לולב הוא.

דבר זה הוא חידוש, אולם יעו"ב מש"כ הר"מ (סה"מ מצוה קס"ט) ושם, היא שציונו ליטול לולב ולשמוח בו לפני ה' שבעת ימים וכו' וכן התבאר משפטי מצווה זו עכ"ל. והיינו דלא נקט כלל דהמצווה היא ליטול ארבעה מינים, ולא דכל מצוותו הוא בלולב והלולב בא עם שאר מינים. דבעי לקיים מצוות הלולב להדס וערבה ואתרוג.

ויעו"ב בגמ' (שם, ל"ד ב') ושם, אמר ליה ר' ירמיה לר' זירא מ"ט אין מברכין אלא על נטילת לולב וכו' אמר ליה הואיל ובמינו גבוה מכולם ע"כ. וברש"י שם, במינו גבוה משלושתן. והיינו דהוא משום חשיבותא דלולב.

אולם יעו"ב בדברי הר"מ (הל' לולב פ"ז ה"ו) ושם "מצווה וכו' וכשהוא נוטל לצאת בהם מברך תחילה על נטילת לולב הואיל וכולן סמוכין ל"י עכ"ל. ונראה בביאור דברי הר"מ כדבריהם דהוא דמברכין על לולב הוא מפני שהוא דינא דהתורה ליטול לולב, ולא דלולב בעי לאתרוג הדס וערבה.

ולא בעינן כולו אלא למצוה, משא"כ עבות א"א לומר כן, דזה דאי דיון עבות אינו רוב עבות אלא עבות ממש, ושני עלים לאו עבות ניהו, והתם בעינן לאתויי עלה מדיון רובו ככולו, דנימא דאם נשתייר רובו כאילו נשתייר כולו, ובהו"ל דהשו"ע לא ס"ל, דהם תרי מילי דלא שייכי דה"ק.

ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה

ושמחת בחגך והיית אך שמח

בשמחה רבה הננו להודיע שבעז"ה
יום שני, ליל ה' דחווה"מ

יתקבצו כלל בני הישיבה
רבניה, תלמידיה ובוגריה
וכלל ידידי הישיבה
בראשות רבותינו ראשי הישיבה שליט"א
לשמוח בשמחת החג בצוותא זכר

לשמחת בית השואבה

בהיכל הישיבה הגדולה
"עטרת שלמה" שבקרית הישיבה
רח' ישיבת טעלז 1, ראשון לציון
בליווי תזמורת בשעה 8:30 בערב

שמחות בית השואבה בישיבות לצעירים שע"י הישיבה הקד'

שניות הקמות	יום ראשון ד' דחווה"מ	מוצאי שבת ג' דחווה"מ	מוצאי החג א' דחווה"מ
עסרת יוסף בני ברק	עסרת שלמה ביתר עילית	עסרת שלמה אחינסך	עסרת שלמה אריה ירושלים
	בית שמש אור אליעזר	עסרת שלמה אלעד	עסרת יוסף שלום מודיעין עילית
	עסרת שלמה אומקים		

**במה האגוד שם ה' עלינו
מודעני המשנה
הנה"צ רבי יוסף דיוס שליט"א**

לקיים את מצוות סוכה? כי אנו מגיעים לסוכה, אחרי אלול, אחרי ראש השנה ויום הכיפורים, יש לנו את תמכתי יסודותי, יש לנו את שם ה' היה של הקב"ה על הסוכה, ובה אנו מגיעים לסוכה. בסוכה יש לנו הלכה דסגי בשתיים כהלכתם ושלישית אפילו טפח, כי כל הכוונה בסוכה היא רק - לצילא דמהימנותא.

שואבים רוח הקודש

וכמו כן זה הענין שהיה בשמחת בית השואבה בבית המקדש שהיה בניסוך המים, כידוע שמם זה הדבר הכי פחות שווה שיש, דווקא מהשמחה הזו הגיעו לדרגה של משם שואבים רוח הקודש, אפילו שזה לא שווה, אפילו אם הוא ככלום, אפילו שאין בהם תורה ומעשים טובים, אפילו שלישית ואפילו טפח, אפילו אם הוא מים שלא שייך, מכל מקום אנו שמחים בזה ומגיעים לשאיבת רוח הקודש.

אבל התנאי לזה, הוא 'השאיבה', ואם נתבונן נראה שכל השמחה הייתה על השאיבת מים, ולא על עצם הניסוך על המזבח. כי השמחה היא על המעשה שלנו, על הפסול לך, זה המביא למעלה הגדולה הזו, שאפשר להגיע מזה לרוח הקודש.

זהו כוח הציבור, זהו כוח האיחוד, על כוח הרבים והציבור יש שם שמים, וכשיש איחוד ממילא מתכפרים אלו על אלו. ומנגד זה מחייב עד מאוד את המחויבות של כל אחד שיש לו על הציבור, אם זה בתפילה ואם זה בתורה ובכל הענינים, שיש בזה סגולות עצומות אך זה גם מחייב אותנו.

ויש להוסיף בזה גם ששעלינו לקחת את הזמנים של הרפיון, שהם בבחינת 'שלישית ואפילו טפח'

זמנים של 'אין בהם תורה ומעשים טובים' ולאגד אותם, לצרף אותם, ולתת את שם הקב"ה על הזמנים האלו יחד עם הזמן כולו, ובעז"ה החיזוק והקבלה בזה, יכול להביא לדרגת רוח הקודש ויכול לתת את שם ה' עלינו, תקב"ה יעזור שבאמת הסוכה תהיה לצל לכל השנה כולה, ונוכה לשבת בעטרה שאיני זו ומחבבה, ולהציל מהזרם והמטר הרוחני ששוטף בחוץ, ונוכה ע"ז לושמחתם לפני ה' אלוקיכם בב"א.

(הקבל"פ רבו בחוה"מ, ע"ד הכותב בלבד)

השפעה לכל השנה כולה

חג הסוכות הוא זמן שמחתינו, הרמב"ם בהל' סוכה ולולב כולל את השמחה בעשיית המצוות בהלכות סוכה ולולב, מוסיף בזה את השמחה שבעשיית המצוות, והיינו שהשמחה שיש בסוכה והשמחה שהיה בשמחת ביהמ"ק כלול בזה השפעה על כל השמחה בכל מצווה ומצווה, וזה משפיע על עשיית המצוות בשמחה שע"ז נאמר תחת אשר לא עבדת את ה' אלוךך בשמחה ובטוב לבב.

ובאמת כמו שחג הסוכות שבדור המדבר היה הכנה לדורות, כך חג הסוכות בכל שנה ושנה הוא הכנה לכל השנה כולה. הגמ' בתחילת מסכת סוכה מביאה על מצות הסוכה את הפסוק "וסוכה תהיה לצל יומם מחורבן ולמחסה למסתור מורם וממטר", ובאמת שהדבר שהכי לא מוגן מורם וממטר זה הסוכה, והדבר צ"ב, ואלא ביאור הדברים הוא שהסוכה היא מגינה מורם ומטר רוחני, שהסוכה יש בה צל, הסוכה היא צילא דמהימנותא, צל הקב"ה כביכול, וזה משפיע עלינו, מרים ומרומם אותנו לשמחה של מצוה, ולמחסה מורם וממטר.

"צא מדירת קבע ושב בדירת ארעי" - יש לבארו צד מדרוש הקבע שלנו, ההרגל שקבענו לעצמנו, ולשבת בדירת ארעי, בצל דמהימנותא, ולהגיע ולזכות ע"ז לשמחה במצוות בכל השנה כולה ולעבודת ה' בשמחה.

**מעלת הסוכה
על ידי 'תעשה לך'**

איך מגיעים לזה? מה התנאי לזה? כתוב בגמ' בעבודה זרה (נ"ג ע"א) שלעתיד לבוא יבואו אומות העולם, וכביכול יש להם דו שיח עם הקב"ה, והקב"ה אומר להם מצוה קטנה יש לי וסוכה שמה והאומה ע"ז אומרים שזה לא אפשרי בעבורם לקיים את הסוכה עי"ש.

מה הטעם באמת שאומות העולם אינם יכולים

בעניני חזקות וספיקות [במסכת נדה]

יט. ספק ספיקא בטומאה ובחיוב אשם תלוי

המ"ח (מצוה ק"ח אות ח') כתב בלאר דעת התוס' בכריתות (זו: ד"ה מדיפא) שמביאים אשם תלוי גם על ספק ספיקא, (כגון שאכל חתיכה משתי חתיכות, אחת חלב ואחת שומן, וספק אם כאלכ כשיעור), ע"פ דברי התוס' בב"ב (נה: ד"ה רבי אליעזר) שביארו הטעם שספק טומאה ברה"י טמא אפילו בספק ספיקא "משום דמן הדין אפילו בחדא ספיקא טהור דאוקמה אחזקה וילפינן מסוטה דטמא, וא"כ מה לי חדא ספיקא מה לי תרי ספיקי, דהא אפ"ל בחדא ספיקא הוה לן למימר דטהור", וי"ל דה"ה לאשם תלוי שחייבה התורה מספק, מה לי ספק אחד או ספק ספיקא. עכ"ד.

ולכאור' דבריו צ"ב, דבספק טומאה עשתה התורה ספק כודאי והוכרע הספק, ובה"ה י"ל דמה לי ספק אחד או יותר, אבל אשם תלוי שחייבה התורה על הספק, מנ"ל לדמות ס"ס לספק אחד. וצ"ע. (שו"ת מחדת שלמה אה"ע סי' כ"ה אות ג', משנת טהרות טהרות סי' מ"ד אות ד').

כ. תרתי לריעותא לענין ברכה

נדה ב: "מקוה שנמדד ונמצא חסר, כל טהרות שנגעשו על גביו למפרע, בין ברה"ר בין ברה"י טמאות". ומבואר בגמ' הטעם משום תרתי לריעותא, דאמרינן העמד טמא על חזקתו, ואף שיש לומר העמד מקוה על חזקתו, הרי חסר לפניך.

וי"ל"ע האם סומכים על תרתי לריעותא לענין חיוב ברכה, וכיון כשנפסק ע"פ תרתי לריעותא שהטובל טמא, (כ"ל) וכן כשנפסק ע"פ תרתי לריעותא שלא חלה התרומה, (ע"י בגמ' שם) האם כשטובל שנית וכשתורם שנית מברך.

ומצינו במ"ב סי' רט"ו ס"ק כ"ו שאם אכל בריה שהוא ספק כית לא יברך ברכה אחרונה אע"פ שיש ספק ספיקא לחיוב בברכה, דספק אם יש בו כשיעור וגם ספק האם מברכים ברכה אחרונה על ברכה פחות מכשיעור. ומבואר שאפילו ש"ס מועיל להתיי אסור דאורייתא, מ"מ לענין ברכה לא סגי בה. ומעתה יש לדון האם תרתי לריעותא מועיל לענין ברכה. וצ"ע.

(ע"י דרך אמונה פ"ה מהל' תרומות ס"ק רס"ד)

כא. הכרעה בשורש הספק (א)

המ"ב בדיני מכירת חמץ (סי' תמ"ח ס"ק י"ז)

הביא את מחלוקת הפוסקים האם גוי קונה במשיכה או בקנין כסף. ומסיק: "ולענין דינא, לכתחילה בודאי צריך להקנות בקנין גמור ומוסכם לכ"ע, דהיינו בכסף ובמשיכה ביחד וכו', מאחר שנוגע באיסור דאורייתא דבל יראה וכו', אבל בדיעבד אף אם לא מכר אלא בכסף בלבד וכו' ועבר עליו הפסח מותר וכו', דחמץ לאחר הפסח אינו אסור אלא מקנסא דרבנן וכו'". (עיי"ש עוד)

ויש להקשות, דלכאורה מדין מוחזק יש להכריע שהחמץ שייך להישראל ואין הגוי יכול להוציא ממנו מספק, וא"כ כיון שכבר הוכרע שורש הספק ממילא הו"ל חמץ שעבר עליו הפסח, ומה מהני הא דאיסור חמץ אחר הפסח מדרבנן וספיקא דרבנן לקולא.

ולכאורה היה נראה לדמות הדברים להמבואר בריטב"א (ע"י רובין לו.) שאם יש ספק האם העירוב היה טמא בין השמשות אזלינן בתר חזקת העירוב שהיה טהור ולא בתר חזקת ביתו, ובביאור הדבר כתב שם: "הה"ה בר שניאור ז"ל נתן טעם לדבר למה אלימא חזקת העירוב, שבכל מקום אין לנו לדון חזקה אלא מדבר שהספק בא ממנו, וכן גבי מקוה אמרינן (נדה ב:) העמד אדם על חזקתו, ולא אמרינן העמד טהרות על חזקתו וכו'". וצ"ע.

כב. הכרעה בשורש הספק (ב')

בתוס' מנחות (סו. ד"ה זכר למקדש) מבואר שבספק משיכה יכול לספור ספירת העומר ולברך על המצוה, אע"פ שאינו ראי לילה, כיון שהוא ספיקא דרבנן.

ולכאורה הא דיכול לברך מספק הוא משום דאזלינן בתר חזקת הטמא שהוא שורש הספק ולא בתר חזקת הפירות, (עיי"ש, והערתקתי לשנונו בקושיא כ"א) וכיון שמדין ספק דרבנן לקולא נקטינן שיוצא י"ח המצוה בספירה זו, יכול לברך עליה.

וקשה מהמבואר בפוסקים (מ"ב סי' תקפ"ה ס"ק ה') שמי שנשתפק אם שמע קול שופר או נטל לולב ביום א' שהוא מה"ת, תוקע ואינו מברך. (וכ"כ במ"ב סי' תר"ב ס"ק ב' בדין מי שלא נטל לולב עד בין השמשות). וקשה, הרי בשורש הספק הוכרע שחייב לקיים המצוה, וא"כ למה לא יוכל לברך. וצ"ע.

כג. כל הטומאות כשעת מציאתן בנדה

הש"ש ש"ג פ"ו הביא ההתוס' ר"ד

(בקדושין עט.) נקט דאמרינן "כל הטומאות כשעת מציאתן" גם בחולין. והק' התוס' ר"ד, למה נדה אינה מטמאה למפרע מעת לעת גם בחולין, מדין "כשעת מציאתה". ות' (כמבואר בחו"מ אה"ע סי' פ' ס"ק י"א) שבמת אשם תלוי וכו', מאחר שנוגע באיסור דאורייתא דבל יראה וכו', אבל בדיעבד אף אם לא מכר אלא בכסף בלבד וכו' ועבר עליו הפסח מותר וכו', דחמץ לאחר הפסח אינו אסור אלא מקנסא דרבנן וכו'". (עיי"ש עוד)

ויש להקשות, דנהי דבזה מיושב למה אינה מטמאה למפרע אב הטומאה כדון נדה, אך מ"מ יקשה דמכח מה שנמצא הדם עתה לפנינו נימא שהיה כאן מאתמול, ותיטמא למפרע מדין נושאת דם נדה ותהיה טמאה ראשון. וצ"ע. (ע"י בית אבי על הש"ש שם אות ב')

כד. חזקת חי

שמעתי ממרן ראש הישיבה בעל האילת השחר זצ"ל (כשיעור לתלמידי ישיבה במוענו) להעיר בהא דמצינו בכמה דוכתי דאזלינן בתר חזקה דמעיקרא שהיה חי, דלכאורה הדבר צ"ב, דהגע עצמך לו יצויר שתהיה מכונה הפועלת בכח החשמל, אלא שבכדי שתתמיד בפעולתה נצרך אדם שיעטק תדיר בייצור החשמל והזרמתו אל המכונה, ואם פעולת המכונה, אוטו אם יהיה לנו ספק האם המכונה פועלת נימא חזקה שעדיין פועלת כדמעיקרא, הרי לכאור' לא שייך כזו חזקה, דמי ימר שעדיין המפעיל ממשיך לעסוק בהפעלת המכונה.

ומעתה צ"ב מה שייך חזקת חי, הרי חיי האדם תלויים ברצון הבורא ית' המחיה אותו בכל רגע, וכיון שהחיות היא דבר המתחדש בכל רגע ורגע מהיכי יתתי לומר חזקה שהקב"ה ממשיך לחייתו. וצ"ב.

(עכ"ה. והנה יתכן שבאמת אין כאן קושיא כלל, וכל כונת מרן זצ"ל הייתה לחדד את התלמידים לעיין בדברים, ודו"ק היטב. וכוונתו שהתלמידים שהשתתפו בשיעור הנ"ל העירו ושאלו שיש להשיב ע"ז, אבל מרן זצ"ל לא קיבל את הדברים, וחזר והסביר את דבריו שוב ושוב, ואח"כ המשיך בסדר הלימוד ולא השיב בעצמו על ההערה).

חברת נתיבי אמונים מברכת את רבני, תלמידי ואברכי הישיבה

בברכת חג שמחה!

ושמחה לקחת חלק
במערך ההסעות הקבוע
לקרית הישיבה ולאירועי
שמחת בית השואבה

להזמנות:

טל': 03-802-8000 | פקס: 03-618-28-38

דוא"ר: na6182838@gmail.com

מכתב א'

בענין שאלה ג' - מדוע נחרב ביהמ"ק על ג' עבירות והא בגדי כהונה מכפרים ע"ז בלא תשובה

לשאלה ג' יש לומר, מדברי הרא"ש שם מבואר דבאמת אין בגדי כהונה מכפרים בלא תשובה דא"כ למה גלו ומדגלו משמע דהא"נ אינם מכפרים בלא תשובה.

עוד אפשר ליישב בס"ד ע"פ דברי הבית הלוי ח"א סי' ג' שכתב ע"פ הירושלמי בחגיגה דהביא מחלוקת תנאים אם ציץ מרצה רק כשהוא על מצחו או אף כשאינו על מצחו, וא"כ אם ציץ מרצה רק כשהוא על מצחו וא"כ אף בגדי כהונה מכפרים רק כשלבשם הכהן גדול, וא"כ אפשר דבזמן חורבן הבית וירידתם לגלות לא היה לבוש אז הכהן גדול בבגדי כהונה ולכן לא כיפר עליהם וירדו לגלות הקב"ה ישיבנו מהרה לירושלם עירינו.

והביאנו ג' ציון עורך ביניה לירושלים בית מקדשך בשמחת עולם

^{פנחס זעליג בלויא}
בית שמש

מכתב ב'

בענין שאלה ט"ז - מדוע לא אסרו לאישה להתעסק בטהרות ובקדשים מדין עשה דמשמרת דהוי כשמא ימות

לכבוד מערכת גיליון הוודעתם

שלו' רב, חזקו ואימצו.

במענה לשאלה מדוע לא אסרו על אשה שאין לה וסת, ולהתעסק בתרומה וקדשים כל ימיה, שמא תחאק ותטמא למפרע מעת לעת, ע"פ תקנת חז"ל שחששו שמא נעקר הדם קודם לכן, ושאל' מצד עשה דמשמרת לחי"ק.

נראה בזה ג' תשובות עוד לפני שנדון מצד המשמרת.

שני תשובות ע"פ מחל' הראשונים, האם לחשש חז"ל יש צדדי ספק הראויים לעמוד מצד עצמם, או שחז"ל חידשו להעמיד צדדי ספק.

ודעת רש"י (ו. ד"ג בהי ג' מעלות) שאין כאן צדדי ספק, ואילו מצד עצמם לא באנו לליד ספק ואין כאן אלא מעלה לתורי"ק, אבל לא הלכה בנדה, ומה"ט לא נסתפק מקודם אלא מכי אתם דים נעבדי מעלה.

והתוס' (עיינן ב.ד. ד"ה מע.ו, ו.ד.ה' אבל) נקטו דישי

תשובות שהתקבלו במערכת למדור י'יש לעיין' ג'ליון 11 תמוז תשפ"ד

צדדי ספק ושרגילות קצת שנעקר הדם לפני הראיה. וא"כ א"א לתרץ כדעיל, אבל בתוס' בד"ו ע"א נחתנו להדיא לשאלתינו, ונקטו דלזה אמר' בגמ' שמעת לעת אין לו דררא דממונא, ולכן בשעה שעוד לא ראתה אין' לה להניח ולפרשו מלעסוק בטהרות, שאינה יודעת מתי תראה אחרי כן'. ונראה שכונתו משום שקודם שראתה יש לה חזקת טהרה ללא ריעותא דדם לפנינו.

ועוד תשובה נ"ל לומר, דהנה רוב הנשים לא אמרות לבא לכלל ספק, וכמו שכתב הרשב"א שרובן מרגישות, ועוד שרובן אין כותלי רחמן מחזיק, ובפרט בשזמן שנתקנה התקנה היה דרכן לראות במעיין אחד שאינו מחזיק כ"כ, וא"כ נמצא שכל ימיה קודם שראתה יש כאן "ספק ספקא" האם אינה בכלל רוב הנשים שמרגישות ואפ' תהיה מנין שכן אירע, ובפרט כשמעיקרא לכ"ע (לבר מהרמ"ק) צדדי הספק אינם אלימים דים.

בדידות רבה פינחס מ. שור מבוגרי הישיבה המעטירה

מכתב ג'

במדור יש לעי' הבאתם בשם הפמ"ג דבמצוות קוימית אין דין מצ"כ, ולא פירסתם היכן הפמ"ג המחודש הזה, אשמח לדעת מקומו.

יצחק לבין, ישיבת מיר

תשובה

לכבוד הרב השואל שליט"א. בדבר שאלתך, הנני להעתיק לשון הפמ"ג סי' ד' משבצות זבח ט"ז י"ל דכל מצוה שאי אפשר להיפטר ממנה צריכה כוונת העושה אותה, משא"כ שחיטה וטבילה וכדומה לא לישרוט וליכול ולא לטבול ולשמש וכדומה בהני אין צריך כוונה". ובדברי הפמ"ג יש לפרשם בב' אופנים, האופן הא' הוא שבמצוה שאינה חיובית אין דין כוונה ואין דין מצ"כ. ובעוד אופן אפשר לפרש שמצוה שהיא רק "מתירה" כגון שחיטה שמתיר לאכילה בהא אי"צ כוונה, ויש להעמיק בכל.
הכלבד הראוי לעמלי התורה .

מכתב ד'

בענין שאלה ט"ז - מדוע לא אסרו לאישה להתעסק בטהרות מדין משמרת דהוי כשמא ימות

במה שהקשיתם בקושיא ט"ז, חז"ל הקושיא: "לי"ע בהא דגורו שאשה שאין לה וסת טמאה למפרע מעת לעת קודם שמצאה הוומאה, למה לא מצנינו שכל אשה שאין לה וסת תהיה אסורה לעסוק בקדשים

ותרומה מדין עשה דמשמרת שאסרו לטמא תרומה וקדשים, שמא תימצא נדה בתוך מעל"ע ויהיו הקדשים טמאים, דהוי כשמא ימות דחיישינן לזה. ואף שטומאת מעל"ע דרבנן, והיה מקום לומר שלא חששו רבנן כ"כ, הלא מסתבר שהעשה דמשמרת מדאורייתא קאי גם אטומאה דרבנן, כיון דסוף סוף התרומה נפסדת, וא"כ לכאורה שייך כאן דין משמרת מדאורייתא. וצ"ע."

עמד בזה מרן הגר"ד לנדו שליט"א, (בדבריו שפורסמו ב'אהלי זרעים" ג'ליון 111 פרשת שלח תשפ"ד עמ' א') וכתב שם לפשוט מזה מה שחקר האם המטמא תרומה בטומאה דרבנן עובר על איסור "משמרת" מדאורייתא או רק מדרבנן. וביאר דאי נימא שאין בזה רק איסור דרבנן לק"מ, ד"ל דלא חששו רבנן לה.

החפץ בעילום שמו

מכתב ה'

בענין שאלה ו' - בענין הכרת הטוב מ"ט מחוייב בזה והא הטובה היא מן השמים. שאלה ט' - בענין סבר פנים יפות, במה החילוק בין מקבל בסבר פנים יפות לבין מקבל בשמחה. שאלה יד' - מצוות בנין בית המקדש בנשים, והא הוי מצוות עשה שהזמן גרמא דאין בנין בית המקדש בל

י"ל שהם ב' עניינים שונים שיש עניין א' "שיראה פנים של שמחה" שיראה תמיד פנים שמחות לכל אדם וכמו שיש עניין להקדים שלום זהו דבר חיצוני. ויש עניין של "מקבל כל אדם בשמחה" שצריך לקבל כל אדם עם שמחה פנימית מחמת שמעריכו ומחשיבו בליבו.

יד. מצוות בנין בית המקדש בנשים. מה שהק' אין פסק הרמב"ם שנשים חייבות בבניית בית המקדש הרי מבואר בגמ' (שבועות טו): דאין בניית בית המקדש בלילה וא"כ הוי מצוות עשה שהזמן גרמא שנשים פטורות.

י"ל שהנה המעיין ברמב"ם (בית הבחירה פ"א ה"ב) יראה שג' ב' דינים אלו באותו הלכה משם וז"ל "אין בונין את המקדש בלילה שנאמר וביום הקים את המשכן (במדבר ט טו) ביום מקימו ולא בלילה, ועוסקין במשכן מעלות השחר עד צאת הכוכבים, והכל חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובמנומם אנשים ונשים כקמדת המדרב"י.

ונראה שיש לומר שאין כוונתו שחיוב בניית בית המקדש הוא רק ביום ולא בלילה אלא ודאי החיוב הוא תמיד בין ביום ובין בלילה אלא שאין חלה קדושת המקדש על בנייה שבלילה וכמו שמצאנו במשכן במדבר שנבנה דוקא ביום שג' וביום הקים את המשכן, וא"כ אין זה מצווה שהזמן גרמא כל' שהזמן גורם החיוב דהיינו שמדיני המצווה שתעשה ביום כלל נקמה, ו'השבה' לא לשלח וק"ו לא למשלח. אלא ביום.

וכן כ' סברא זו הדברי יחזקאל (סי' מה אות ד) בדברי הרמב"ן של ש' מצוות ספירת העומר הוי מצוות עשה שאין הזמן גרמא ואף שאין מצווה זו אלא בימי העומר בין פסח לעצרת וכו' לבאר שאין הזמן גורם המצווה אלא שתוכן המצווה היא לספור את הימים האלו שאחר הקרבת העומר וא"כ רק אז שייכת המצווה אך אינו דין בדיני המצווה שזמנה דווקא בימים אלו.

בברכת התורה ובהקיעה עצומה.
שתזכו להמשיך להגדיל תורה ולהאדירה מתוך בריות גופא ונהרא מעליא.

ש.א.צ. ירושלים

מכתב ו'

בענין שאלה ו' - בחילוק בין חיוב הכרת הטוב לחבירו ואיסור שנאה לחבירו כיון שלא חבירו עשה לו

לכבוד גיליון הוודעתם

על עתה באתי, לנסות לענות על שאלה ששאלו בגליון האחרון, מהו ההבדל בין איסור נקמה שביארוהו הראשונים שבאמת אין כאן יסבת נקמה כלל שהרי לא חבירו עשה לו הצער וההיזק אלא עונותיו הם שגרמו לו והישי"ת הוא שגבל עליו

ההיזק והצער, ולכאן קשה ממה שנתחייבונו בהכרת השבת וכו'ה למה שתעניק לנו את הטהרה ולא אמרינן שהכל הוא מאת השי"ת.

הנה יש להקדים שהא פשיטא שהאדם אחראי על מעשיו ואינו יכול לטעון שהכל הוא גזירת עליון, שהרי ניתן לו כח הבחירה, וכל הנידון הוא ביחס לחבירו, שע"ז כתבו הראשונים שאף שביחס אל עצמו חשיב בעל בחירה ויש על בחירתו גמול, מ"מ ביחס אל בני אדם אחרים, נחשב כאילו אינו בעל בחירה אלא הוא שליח משמיא להביא עליו מה שנגזר עליו, [ואכ"מ, וע"ע מה שפירשו משמו. מה המחכת מאליהו דברי האור החיים בפרשת יוסף ואחיו, שפעמים נקבע משמים שדין של אחד יקבע ע"י הבחירה של חבירו, אבל בלא הכי אי אפשר שיקרה לאדם כלום – ואפילו ע"י בעל בחירה – אלא בגזירת עליון.

וא"כ לכאור' יש כאן קושי, למה לגבי טובה אמרינן שיש להשיב ולהחזיר טוב אל השליח, ואילו לגבי צער אמרינן שאין להחזיר רעה למי שהיה שליח לרעה זו.

אכן לכאור' אין זו קושיא כלל, שהרי בשלמא בטובה שבאה לאדם וודאי ראוי שיישיב עליה טובה, עכ"פ לבורא ית' ששלח לו טובה זו, שהרי כל הטוב שבא לאדם אינו ב'זכות' ובדין אלא בגדר חסד, ופשוט, וא"כ ניחא שאמרו לו שהשבה זו תהיה גם לשליח.

אבל ברעה הבאה לאדם, הרי לא שייך השבה כלל, שהרי רעה זו באה לו על עונותיו, והיא עצמה 'פרעונו' על חובותיו, כמו שנאמר בסוף מגילת איכא שרק האדם הוא המביא על עצמו את הרעה, א"כ לא שייך כלל נקמה, ו'השבה' לא לשלח וק"ו לא למשלח.

ואף שה'שליח' גופיה הוי בעל בחירה ויתכן שהוא חייב על מעשיו כלפי שמיא, מ"מ אין זה 'עסק' של מקבל הרעה, שהוא צריך להבין שדבר זה הוא גופו 'תמורה' על מה שעשה ולא שייך להחזיר ו'להשיב' עליה כלום.

בכבוד ובתודה

אליהו פישר, ב"ב

מכתב ז'

שאלה י' –בענין מה הטעם שאינו עובר על לא תשנא את אחיך בלבדך באופן שהשנאה גלויה

במה שדנו כבוד הרבנים הגאונים שליט"א כתבי מדור ויש לעיין בגליון, בשאלה י', בענין לא תשנא את אחיך בלבדך, בדברי הרמב"ם ששנאה גלויה שאינה שנאה בלבד אכן עובר ע"ז בלא תשנא את אחיך, ומ"ש הא איכא שנאה גם בליכב בכה"ג ושנאה זו וודאי הוא פגם בבן אדם לחבירו.

הנה כבר דנו בה רבותינו, ביד הקטנה על הרמב"ם (פ"ו מדעות ה"ה) ביאר בענין זה דכאשר האדם שומר הכעס בליבו, הוא אינו נרגע מצעפו, והשנאה נשמרת בתוכו לזמן מרובה, אבל באופן שהוא מודיע לחבירו ששנאו כעשו שכר ועו"כ אינו בכלל האיסור, עיי"ש.

החפץ חיים במאר מים חיים (לאוין ז') ביאר הטעם בזה הדתורה הקפידה רק על שנאה שחבירו אינו יודע ליותר ממנו אבל שנאה גלויה' שיועד ליותר ממנו לא

הקפידה ע"ז תורה.

וחשבתי לתרץ עוד באופן אחר, דהנה ברמב"ן ויקרא ו"ט י"ז "ט מבואר דהמוכיח את חברו על רעה שעשו לו הרגילות הוא שחברו מתנצל שלא נתכוון להרע או שגם אם מתכוון להרע הרגילות הוא שמבקש מחילתו, ולפי"ז י"ל דהתורה לא אסרה בכה"ג כיון שברגילות הוא שפשמודיע לחברו על שנאתו והיא גלויה אצל חברו בדרך כלל חברו יפייסו, וכיון שכן ממילא לא אסרה תורה בכה"ג.

בכבוד רב

א.מ.י.

מכתב ח'

בשיעור רבינו מרן הגר"ד לנדו שליט"א בדין קנין כפיאל לשומר נפק"מ בין ב' הלישנות

הנה דן רבינו מרן הגר"ד שליט"א בשיעורו בישיבה שחיוב בכורה ופטר חמור יהיו תלויים האם ההקנאה לשומר הוא בהפקר ב"ד (שאי יש הסוברים דקניין דרבנן ל"מ ל"דאר) או שאינו בהפקר ב"ד (שאיז בוודאי מהני).

והנה הביא רבינו שליט"א את דברי הגתיה"מ בס' קצ"ז ס"ק ד' שאומר ללישנא בתרא שהשומר קונה ע"י חצירו אף שלא מדעתו והמקנה מקנה באומדנא דניח"ל להקנות. אך הגתיה"מ לא פירש לל"ק דאין חצר, היאך קונה, ובפשטות צ"ל שלמד דלל"ק קונה בהפקר ב"ד. וא"כ הנפק"מ בכורה יכולה להיות גם בין ב' הלישנות דלל"ק חייב מדאר' ולל"ב שקונה בחצר פטור, ולכאור' הוא קושיא מדוע כשהגמ' שאלה מאי בינייהו לא אמרה דנפק"מ לגבי בכורה (וכן לגבי כל יראה בפסח).

ולכאור' יש לדון עבוד נפק"מ, י"ל לגבי חיוב המזונות לבהמה דאם היה השומר לבעלים משעת קבלת השמירה עליו לשלם את דמי המזונות, משא"כ לל"ב. עוד י"ל נפק"מ בשי"ש אי יקבל שכר על שמירתו

דאי איגלאי מילתא שהיה בעלים משעת השמירה מדוע יקבל שכר על שמירתו, משא"כ לל"ב. עוד י"ל לא יקנה הבעל ע"ד י"ל נפק"מ לגבי 'לכס' אי יצא יד"ח כשנטל קודם הגניבה. עוד י"ל נפק"מ למ"ד אין ברירה שלל"ב לא יועיל דמון הקניין אינו מבורר משא"כ לל"ק. עוד י"ל נפק"מ דספק הגמ' בע"ב שילם לבנים" מסתדר לל"ב בלבד וכמש"כ הרשב"א שם.

חיים כהאן, קריית הישיבה

ייש"כ לכל הכותבים המשיבים שליט"א, המכתבים הודפסו לפי סדר קבלתם.

חכמתא לחכימיין

דברי חידוד ומליצה מגדולי הדורות

הרב ל. יעקובזון

ירח האיתנים

רגל אחת בתוך חמישים

בשנתו הראשונה של כ"ק האדמו"ר הפני מנחם מגור זצ"ל אחר שעלה על כס האדמו"רות, היה כבר בית המדרש דגור צר מהכיל את הבאים, משך החליטו הגבאים להוסיף את הקומה מתחת לבית המדרש, עם מין חלונות ברצפה לקומה העליונה שיוכלו לשמוע את בעל התפילה.

כמובן שהתעורר דיון עז מי יוכה להתפלל בקומה העליונה עם האדמו"ר ומי לא, והוחלט כי ביום הראשון יתפללו החסידים שמעל גיל חמישים בקומה העליונה, וביום השני יתפללו החסידים שמתחת לגיל חמישים.

כנכס אחד החסידים לרביה והשיח את דאגתו, יום הולדתו החמישים חל ביום השני של ראש השנה, ומעתה ביום הראשון הוא יתפלל למטה כי הוא פחות מגיל חמישים וביום השני הוא יתפלל למטה כי הוא יתפלל למטה כי הוא פחות מגיל חמישים וביום השני הוא יתפלל למטה כי הוא פחות מגיל חמישים וביום השני הוא יתפלל למטה כי הוא פחות מגיל חמישים...
דברי הגמ' בבא בתרא כ"ג, 'בעי רב ירמיה רגל אחת בתוך חמישים ורגל אחת מתוך לחמישים, על דא אפקוהי מבי מדרשא'...

ככפת שוחד

מספרים, שבאחת העיריות בליטא, ראה פעם הרב עם הארץ פשוט מרקד ומפוז בשמחת תורה בכל עז לפני התורה באופן מיוחד, כשהגיע לפניו, אמר לו הרב, במה אתה כל כך שמח היום? השיב אותו עם-הארץ, ביום כיפור חשבתי באמירת הוידי, וידע

בשלמא אשמנו בגדנו אני מתוודה, אבל על מה אני יכול להתוודות בכפת שוחד, והלא מעולם לא הייתי רב ודיין... אלא השבתי לעצמי, ככל הנראה אני יכול להתוודות על הכפת שוחד של הרב והדיינים, אם כן יכול אני גם לשמוח בתורתם...

במקום שבעלי תשובה עומדים

על האדמו"ר רבי שמחה בונים מגור זצ"ל סיפרו, שפלוני שהיה מנהל מוסד לבעלי תשובה שוחח פעם עם האדמו"ר וסיפר על מפעלותיו ופעילות המוסד, בכדי שהאדמו"ר לא יחשוב שהוא עצמו בעל תשובה, הקדים ואמר אני עצמי איני בעל תשובה אך אני עוסק בזה, אמר הרבי, הא גופא, מדוע באמת לא?...

לבוד בסוכה

על עם הארץ גמור שבני וחזניו היו עמי הארץ כמורו, מספרים, שבערב סוכות התברר שכל קורות הסוכה נגנבו ורק כמה קרשים בודדים נותרו לפליטה, וכמובן שרבתה המהומה וכינתן החג ממשמשת ובאה.

אמר החתן לחמוני, הרי על פי הלכה אפשר לעשות שתי דפנות ועוד, ולהוסיף צורת הפתח, ונסתפק בזה. בלית ברירה אחרת כן עשו, כאשר הסתיימה הסעודה החל החתן לחכך בדעתו האם להשאיר את כלי הכסף בסוכה או לא שכן הגבנים הגיעו פעם אחת, ושוב היה זה החתן שהבריק, שמכין שהסוכה כשרה למהדרין אם כן הפתח כאילו סתום וכיון שכן ודאי שלא יוכלו לגנוב.

משראה החתן בבוקר שכלי הכסף נגנבו, זעם על חתנו ואמר לו מתברר שאינך יודע

את ההלכות. אלא שהחתן טען להגנתו, אני יודע את ההלכות, הגבנים בעיירה זו הלכות פשוטות אינם יודעים...

חתן תורה

אחד שאינו מוהגן קנה פעם בשמחת תורה 'חתן תורה', הדבר חרה לאדמו"ר, שנענה ואמר, ראו חתן זה, שלאורך כל השנה אינו מכיב בכלתו...

תפילת גשם

פעם היה חזן אחד שנודע אחריו שהוא חוטא, ובעקבות כך המרא דמתא הסירו מהיות חזן. בא הלה בקובלנא לפניו - איך הרב מסידיני ממשרת, הרי בהג שמיני עצרת כשהייתי בעל התפילה בתפילת גשם, אמרתי בתפילתי משיב הרוח ומוריד הגשם והחל לרדת גשם, נענה הרב: אני מתפלל, אנשים כמון בעבר גם הביאו מבוטל...

טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף

חכם אחד שאל פעם, מדוע על עשיר שקובע עתים לתורה ולומד שעה ביום אומרים 'תורה וגדולה במקום אחד' ואילו על תלמיד חכם שיש לו מלגה מהכולל לא אומרים את זה, כמאי שנא מלגת הכולל מפרק זמן לימוד מועט של גביר? הוא מוהית לה והוא מפרק לה: דפי גמ' לעולם שוים עולם ומלואו, ולעולם כבר יש לו משהו לבוא לבידי של מעלה, משאכ ממלגת הכולל לעולם לא יהיה לו יותר מדי מה לעשות...

והבדילנו מן התועים

אמר פעם ציוני אחד לאדמו"ר רבי יואל מסטנאר זצ"ל, מדוע שכרו של פנחס נכתב בפרשה חרשה ולא בפרשת בלק? אלא כי שבוע שלם צריך לחשוב אם לתת שכר לקנאי.

כששמע זאת הסאטמאר רב, השיב, אין זה הטעם, אלא בשביל ש'המתקדמים' שיוצאים עם תחילת קריאת התורה ולא נשארים עד סופה, ישמעו גם כן על שכרו הגדול של הקנאי...

ונתן לנו תורת אמת

הגאון ר' אבא ברמן זצ"ל סיפר: שאל פעם בבדיחותא את הגאון רבי אריה לייב מאלין זצ"ל ר"י בית התלמוד מדוע הוא כל הזמן מזכיר בשיעוריו את תורת הגרי"ז מבריסק, והלא התורה ניתנה בהר סיני ולא בהר גריזים?...

בשניתו השיב לו הגר לייב: אכן התורה ניתנה בהר סיני, אך הברכה ניתנה בהר גריזים...

ועסקין בחדוותא דילי

לאור שהשחקם הגאון רבי נפתלי נבנצל זצ"ל מאירעו מוחי, רצו הרופאים לבדוק את תפקוד זכרונו, וביקשו שיאמר אחרים 4 מילים של מושגים כמו: מכונית, שמים וכו'... אחרי ששעה כפי שבקשו אמר להם הגר"נ זצ"ל: עכשיו אני רוצה לומר לכם 4 מילים 1 בבקשה תאמרו אחרי... אמר להם אמרו בבקשה 'קים ליה בדרבה מיניה'!!!!...

הרופאים נקשו שיניהם אלו באלו ובקושי הצליחו... שאל אותם הגר"נ זצ"ל: או אמרו בבקשה, נו או מי כאן הזקוק לטיפול?....

שבת בראשית: כי בו שבת מכל מלאכתו

בזמירות 'כל מקדש שביעי' לליל שבת שרים 'המאחרים לצאת מן השבת וממחרים לבא' וידוע לשאול שלכאורה הסדר היה צריך להיות הפוך, קודם 'ממחרים לבוא' ורק אחר כך מאחרים לצאת, ולכאורה השבח הראשון צריך הוא להיות על הממחרים לבוא, שזה קודם.

אמר פעם חכם אחד, ישנם אנשים וריוזים באופיים, ואם הוא ממחר לצאת מן השבת שוב ממילא אין ראייה שמה שהוא ממחר לבוא לשבת זה משום חיבת השבת, ואדרבה ממה שבמוצאי שבת הוא ממחר לצאת שמע מינה שאין זה משום חיבת השבת אלא משום טבעו ואופיו. מאידך גיסא, המאחר לצאת גם אינו ראייה שהוא משום חיבת השבת שמה שטבעו הוא מהמאחרים בכל דבר.

אם כן יוצא, כי מתי נוכל לשבח על הממחרים לבוא? שבאמת הוא הקודם וראוי לשבח עליו בראשונה, אך נוכל לשבח עליו רק אחרי שנודע שהוא מהמאחרים לצאת, ועל כן אמרו, המאחרים לצאת מן השבת, ואעפ"כ הם ממחרים לבוא, שמע מינה שהממחרים לבוא שלהם הוא משום חיבת השבת...

ענה כסיל כאוולתו

בעיירה פלונית עשיר שהיה עם הארץ

גמור, קנה את מקומו ב'מזרח' בכסף מלא... ועם הזמן כסבור היה כי מקומו אכן ראוי לו והחל להשמיע את הגיגיו.

פעם אחת לאחר התפילה, ביקש להפגין בפני הרב את 'למדנותו', ושאל, אומרים בקריאת שמע 'ונתתי עשיו בשדך', ולכאורה יש לשאול איך עשיו הרשע הגיע לק"ש? השיב לו הרב: באותה הצורה שאתה הגעת למזרח...

אל תהי צדיק הרבה

מספרים, שמרן החזן איש זצ"ל ראה פעם בחור שסבל מעצבים (שעוים), חוזר שוב ושוב על קריאת שמע, שאל אותו למה אתה עושה את זה? ענה אותו בחור, שכן כתוב בגמ' שהמדקדק באותיותיה מנגנים לו גדינים. ענה מרן החזן איש זצ"ל: אתה רוצה לקפוא בגי'ינז'?

דע מה שתשיב

אחד מנכדי מרן החתם סופר זיע"א, קיבל פעם מהמלך באות הוקרה מקל, שכך היה מנהג חשיבות באותם ימים, אך דא עקא, שעל המקל למעלה היה צלב, מיד כשיצא שיבר את הצלב, ולימים שהיה צריך להגיע לפני המלך שוב מפני כבוד המלכות הגיע עם המקל. שאלו המלך מדוע הורדת את הצלב? וענה, מפני שהמקל היה גבוה מדי בעבורי או היה צריך להנמיכו...

המלך שהבין שהוא מתחכם עימו, אמר, אם כן מדוע לא חתכת מלמטה? ענה אותו רב בפיקחותו שהוריד למעלה בגלל שהיה גבוה לו למעלה אבל למטה הגובה היה מצוין....

המחנך הרה"ג ר' יצחק לבל שליט"א מנהל הת"ת בחרש

המחנך הרה"ג ר' יונה עמנואל שליט"א מנהל הת"ת בבני ברק - מרכז

המחנך הרה"ג ר' חיים רומר שליט"א מנהל כולל תלמודי התורה שע"י הישיבה הקד"א

זו הכוונה 'הם עמלים ואינם מקבלים שכר'. גם כשמקבלים שכר, בעניני העולם הזה השכר הוא לפי התוצאה ולא לפי העמל. אדם מזמין שולחן אצל הנגר, אם הנגר לא יספק את השולחן - הוא לא יקבל פרוטה, גם אם יעבוד על השלחן עשרים שנה. אבל "אנו עמלים ומקבלים שכר" - אצל הקב"ה התשלום הוא על העמל. והדבר הזה הוא היסוד הראשון בחינוך, ואני אומר יותר מזה: לא רק שהשכר הוא על העמל, אלא שהעמל הוא בעצם ה'תוצאה'.

ופה טמונה הבעיה הראשונה בענין של 'תעודות'. בכל תעודה, מאיזה סוג שיהיה, המבחנים והציונים הם הקובעים. והמסר בה בעיית, זה נוגד את ערכי התורה והיהדות. גם

"תעודות" - למה לא?

הנושא הראשון אותו מבקשים הנוכחים ללבן הוא נושא ה'תעודות'. בתלמודי התורה של 'עטרת שלמה' לא נהוג להעניק 'תעודה' בסיום המחצית ובסוף השנה - עובדה המעוררת התעניינות ואף תהיה: מדוע לא לתת 'תעודות' כמקובל במקומות רבים, וכיצד יתודעו ההורים למצבו הלימודי של הילד? אך מבתבר, שמאחורי הנוהג הקיים עומדת חשיבה והתבוננות מעמיקה בגפש הילד ותפיסה חינוכית מעוררת השראה.

" למחרת המלמד קורא לי: 'שלוש, בוא הנה, לך לאולם של החדר אוכל, ותעשה שם את המבחן. לקחתי את הדף של המבחן, הלכתי לחדר אוכל הריק, והתיישבתי מול הדף הריק... ואז אני רואה מהחלון את הילד הכי טוב בכיתה - היום הוא ת"ח מופלג - קראתי לו וביקשתי שיעזור לי במבחן. הוא הסכים, ובאותו מבחן קיבלתי לראשונה 98% "

רבינו רה"י שליט"א: בענין של ה'תעודות' אני רוצה קצת להרחיב, כי יש כאן כמה נקודות חשובות. הנקודה הראשונה - כולם מכירים את מה שאומרים בתפילת ר' נחוניא בן הקנה "אנו עמלים ומקבלים שכר, והם עמלים ואינם מקבלים שכר". ונשאלת השאלה: מיהו זה שעמל ולא מקבל שכר?

וידוע מה שביאר בזה מרן הגר"א קוטלר זצוק"ל, וכפי ששמעתי מאחד מתלמידיו. הוא הסביר על פי משל: אם תצאו פעם לחוב ותראו פועלים עובדים בכביש, תראו שיש ביניהם כמה סוגים: יש אחד שחופר ומתעסק עם הזפת, כולו אדום ונוטף זיעה מהחום הבלתי נסבל, והוא עובד קשה ומתאמץ. לידו עומד אדם נוסף ומתעסק עם חוטים - הוא מודד מרחקים וכדומה. ליד שניהם מסתובב אדם שלישי עם סיגריה בפה - מפקח על העבודה. מי מהם מקבל את המשכורת הגדולה ביותר? - זה עם הסיגריה, המפקח. את המשכורת השניה מקבל המודד, ואילו את המשכורת הנמוכה ביותר מקבל הפועל הפשוט שמתאמץ יותר מכולם.

זכותה הישיבה הקד"א ותלמודי התורה "עטרת שלמה" קנו להם מקום של כבוד בראש תלמודי התורה בארץ ישראל. בתלמודי התורה של הישיבה המונים, נכון להיום שלוש עשרה סניפים - בבני-ברק ובבית-שמש, במודיעין עילית, טלז-סטון ובחריש - לומדים אלפי תלמידים שזוכים לגדול ולהתחנך לתורה וליראה, לקבל חינוך תורני מעולה באוירה נעימה ובשמחה. טובי המחנכים והמלמדים שוקדים על טובת התלמידים ומשקיעים את מיטב כוחם וזמנם למען המטרה המשותפת: לגדל ולטפח את ילדי ישראל לכוונם ולרוחמם בדרך העולה בית קל.

מלאכת חינוך הבנים, כשלעצמה, דורשת סיעתא דשמיא מרובה לצד תבונה ולמידה מתמדת, מחשבה והתאמה לכל בן בכל גיל. על אחת כמה וכמה, המה האתגרים בדורינו, כשהתקופה ומורכבויותה מזמנים כל העת, שאלות חינוכיות הדורשות לימוד וחשיבה מחדשת ומעמיקה.

זכות הייתה ל'והודעתם' לבקש מגדולי המחנכים מכלל מנהלי התלמודי תורה של ישיבת עטרת שלמה שליט"א העוסקים בכל השנה כולה בהעמדת חינוך דור העתיד בהצלחה גדולה בס"ד, להצטרף לדיון שהתקיים בחדרו של רבינו ראש הישיבה הגרש"ב סרוצקין שליט"א בקריית הישיבה, ולהעלות שאלות יומיומיות, הנוגעות להורים ולבנים, ולנושאים והתמודדויות שונות בשדה החינוך.

בדיון המרתק, של המנהלים המתכנסים מעת לעת ב'פורום המנהלים', לתושיה ברוב יוניין ולדיונים מעמיקים ומקצועיים בדרכי החינוך, בו זכינו להשתתף קיבלנו מענה מקיף לשלל נושאים שהונחו על השולחן, וכל נושא זכה למענה מפורט ובהיר מרבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א ביסודות החינוך בדורינו כפי שמסרו רבותינו זיע"א, כשלצד זאת המנהלים מוסיפים נופך מנסינים העשיר ומידעוטיהם המקצועיות.

במפגש השתתפו המנהלים הנכבדים: יו"ר פורום מנהלי התתי"ם שע"י הישיבה הרה"ג ר' יצחק לבל שליט"א מנהל הת"ת בחרש ומגדולי המחנכים עשרות בשנים, הרה"ג ר' יונה עמנואל שליט"א מנהל ת"ת בני ברק - מרכז, הרה"ג ר' יוסף יצחק גלוסקו שליט"א מנהל ת"ת מודיעין עילית, הרה"ג ר' יוסף ניסל שליט"א מנהל ת"ת בית שמש רמה ג', הרה"ג ר' שמואל אהרון יודלביץ שליט"א מנהל ת"ת בית שמש רמה א', הרה"ג ר' מיכאל לוי שליט"א מנהל ת"ת בני ברק - מערב, הרה"ג ר' מנחם בינבוים שליט"א מנהל ת"ת טלז-סטון, הרה"ג ר' חיים רומר שליט"א מנהל ת"ת בית שמש רמה ד' ומנהל כלל התתי"ם שע"י הישיבה הקד"א.

בשורות הבאות - שהן החלק הראשון מהמפגש - הבאנו את התבוננות והתשובות בנידונים שהועלו באותו דיון מרתק; תבוננות והארות העשיות להועיל לכל הורה ומחנך באשר הוא.

למען ידעו דורותיכם

בפתחה של שנה ולקראת חג הסוכות כינס 'והודעתם' בחדרו של רבינו ראש הישיבה הגרש"ב סרוצקין שליט"א את כלל מנהלי התתי"ם שע"י הישיבה שליט"א, למושב חינוכי ולדיון מקיף באתגרי החינוך בדורינו | על 'תעודות', 'מבחנים' ו'כפית של כבוד', על ההשפעה העצומה של חינוך עקיף, ומתי לשלוח לעזרה מקצועית? | וגם: מדוע התבטא ראש הישיבה על המלמד 'לתקוני שדרתיך'? וכיצד גרם המלמד לתלמיד לקבל ציון 90% במבחן? | חלק ראשון

הרב ת. הלפרין

צילום מ. רוט

אם בסוף יש הערה וכותבים שהילד השתלד, והוא עובד קשה מאוד וכדומה, בסופו של דבר כשהילד מקבל תעודת עם ציון 'ממעט טוב מאוד', וחבר שלו קיבל 'מצויין', הוא מרגיש שהוא פחות. וזה כבר דבר לא בריא.

נקודה שניה – כשיש ילד שמתקשה, התעודה מטבעה עלולה להשפיע עליו מאוד לרעה. כשילד מקבל 'תעודה' על זה שהוא לא מצליח, הסיכוי שזה יוביל אותו להתקדמות – שואף לאפס. אם כי כבר, זה רק יוצר הרס וחורבן – יש לו 'תעודה' שהוא לא מוצלח... והרי המהות של התפקיד שלנו כמחנכים היא לדעת שלא כל ילד שנוצל מוצלח נשאר מוצלח וכן להיפך. אז למה ילד שלא מצליח, צריך גם 'תעודה' על זה? יש כמובן צורך ליידע את ההורים במצב של הילד אבל בשביל זה לא חייבים תעודה – יש אספטים הורים, יש שיחות טלפון.

נקודה שלישית – חלוקת תעודות גורם למתח מיותר אצל התלמיד. היום של התעודות נהיה סוג של 'יום הדין'. והמתח הזה שהילד נמצא בו, אין בו כלל תועלת! אין לזה שום מקור שצריך או שמותר להלחץ ככה לילדים ולהכניס אותם למתח, ובפרט בגילאים צעירים זה מיותר לחלוטין ואפילו מזיק.

נקודה רביעית – כשיש 'עוד' של 'תעודה', עלול להיווצר מצב שהילד לומד בשביל התעודה – מה שחשוב לו זה איך בסוף תצא התעודה, ועלולים לאבד את כל התוכן האמיתי והערכי בעבודת ה'י, בדיעת התורה, בהבנת התורה. הרי העיקר זה לא רק הידיעה של החומר הנלמד – בפסוק כתוב 'שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמן', את ה'מוסר' מקבלים מהאבא, ואת ה'תורה' מהאמא. ומדוע? כי הרגש שבתורה, האהבת התורה – זה בעצם הבסיס ללימוד,

ואת זה מקבלים מהאמא! ובעניינינו – אם ילד מסתובב סביב השאלה מה הוא יקבל בתעודה, ואיך הוא יצליח שם, והוא מתמקד בזה, אז עלולים להפסיד את החיבור האמיתי ללימוד עצמו, ולאבד חלילה את התוכן האמיתי שיש בלימוד שהוא לעשות את רצון ה'.

ואם לסכם את הענין, בסופו של דבר אנחנו רואים באופן ברור אצל המלמדים בתלמודי התורה שעל ידי ישיבתנו הקד' שהן המלמדים והן הילדים מברכים על המצב הקיים שאין 'תעודות'. צריך לזכור גם שהתפקיד שלנו הוא שהילדים הטהורים האלה יהיו שמחים, מאושרים, שיהיה להם כיף לבוא לת'ת וכיף לחזור הביתה. זה המטרה, זו המהות וזו השליחות שלנו כלפי הקב"ה!

שאלה: לפי הגישה הזו, גם במבחנים השבועיים יש בעיה – הילד ירגיש שהוא 70%...

רבינו רה"י שליט"א: יש הבדל מהותי בין מבחנים לתעודות. תעודה זה 'אירוע', יום חלוקת תעודות, מתכנס לתעודה, ומראים אותה גם לסבתא ולדודה... מבחן לעומת זאת, הוא פחות מרכזי, והוא גם אישי – לא מראים אותו לכולם. בנוסף, בתעודה יש סיכום של תקופה שלמה – איפה הילד אוחז, לעומת מבחן שהוא על החומר הנלמד שבסופו או בשבועיים האלו בלבד.

האמת היא, שאם צריך, אפשר גם במבחנים לעשות את אותו 'פוטנ' – אפשר פעם לתת לילד תשובות מהצד, אם רואים שככה אפשר לעזור לו לעלות ולהצליח. הרעיון הזה הוא משהו שאפשר ליישם גם בעוד מקומות. לדוגמה: בבחינה ה'כללית' בשיבה קטנה – שהיא בחינה שברך כלל מאוד מלחיצה את כולם – אם יש בחור שמתקשה, אפשר לגשת אליו ומיימים

לפני המבחן, ולדבר אתו באופן ספציפי על הנקודות בסוגיא שעליהן יהיו השאלות, ולהסביר ולהבהיר לו את החומר. וכך אפשר לפעול בחכמה שהוא יהיה בעניינים פחות או יותר, ולא יקבל 70 אלא 85.

ובכל אופן, מבחן הוא משהו אישי. ובאמת אם מדברים על מבחן פומבי – זה באמת בעייתי לא פחות מתעודות. הבעיה שהזכרנו – שנותנים לילד את התחושה שהוא 'לא מוצלח' – קיימת גם במבחנים פומביים. גם שם יש את אותה בעיה. יש מספרים שמרן החזון איש זיע"א נכון, תביא את החזו"א שיבחן... כשהחזו"א היה בחוץ, לא היה ילד אחד שלא היה יוצא מהבחינה כשהוא בטוח שהוא יכול להיות גדול בישראל!

ראש הישיבה שליט"א מוסיף בענין זה עוד:

אם כבר הזכרנו את הנושא של מבחנים, יש דבר מעניין ברמב"ם: בספר המצוות (שה"א) הרמב"ם כתב: 'שציונו ללמוד חכמת התורה וללמדה הוה הוא שנקרא תלמוד תורה, והוא אמרו ושנתנו לבניך... ושם נאמר ושנתנו שיהו ממוודין בתוך פין כשאדם שואלך דבר לא תהא מגמגם לו אלא אמרו לו מ"ה. המקור של מצות ת"ת הוא הפסוק 'ושנתנו לבניך'. אם היו שואלים אותנו מה המקור של מצות ת"ת מן הסתם היינו חושבים על הפסוק 'והיגית בו יומם ולילה', מה פתאום 'ושנתנו' – שיהיו מחודדין?

אלא כתוב פה שני דברים: הדבר הראשון שכתוב כאן הוא שהשלמות של לימוד תורה הוא כשהדברים בורים ללומד במאה אחוז. לא פחות. ברור שלא כל אחד צריך להגיע לזה מיד, אבל השיאפה והכיוון דרך החינוך התורה הוא להגיע למקסימום. והדבר השני שרואים מכאן הוא שהאופן לבדוק את רמת ואיכות הידיעה

הוא 'שאיך יאלך אדם, לא תהא מגמגם לו אלא אמרו לו מ"ה' – מבחן!.

אני רוצה להעיר על עוד ענין חשוב. לפעמים יש כל מיני דרישות שדורשים מהילדים שאין להן שום מקור. חוץ בניה, כי שילד נשבר – הוא נשבר, ולא יעזור שהאמת היא שהדרישה לא הייתה מוצדקת. כי בשנות הילדות הילד מסתכל מה המלמד והנהגל אומרים עליו.

ואני אתן לכם דוגמה: בילדותי, היה לנו מלמד אחד שהיה עושה מבחנים בצורה של 'מה קשור למה' – על דף המבחן היו רשומים חמישים מפטים מהגמרא לצד שמות האמוראים, והיה צריך לשלשן כל אימרה למי שאמרה. באחת הפעמים קיבלתי במבחן ציון נמוך מאוד, אולי 40. כשהגעתי הביתה, אבא שלי לקח את המבחן, הסתכל עליו, והביע אכזבה על מבחן שלא משקף כלל את הערך של עמל התורה ואמר בנוכחותי – מה שבכלל לא היה דרכו – 'לתיקוני שדרתיך ולא לעונותי!' מה פתאום להעריך את הילד בזיכרון ולדרוש ממנו לדעת ש'רב יהודה אמר רב' אמר את המשפט המסויים הזה, ואביי את המשפט ההוא? הרבה יותר חשוב זה להעריך ילד בהבנת חיכוךיו של התוכן ולא את המילים.

באותו ענין, הייתי פעם אצל מו"ר הגרמ"ד סולוביצ'יק זצ"ל, ונכנסו יהודי שאמרו עליו שהוא יודע את הש"ס ישר והפך. כולם שם התלהבו, אבל כשאותו יהודי יצא, מו"ר אמר: 'הוא יודע את הש"ס הפוך, אבל ישר – אני לא בטוח!'. כי לדעת את הדברים בנוסחאות ובמילים וקטגוריות – לא תמיד זה הדבר הנכון. לפעמים גם לא נכון. צריך להשתדל שהחינוך צריך להיות להבנה, לדעת את שקלא וטריא.

כוחו של אמן

ש: אולי במקום תעודה עם ציונים על ידיעה במבחנים, אפשר לעשות תעודה על העמל'?

רבינו רה"י שליט"א: תעודה על 'עמל' היא גם כן תעודה. בחלקים מסויימים הילד יקבל הערכה טובה, ובחלקים אחרים הוא יקבל 'תעודה' שהוא 'לא מוצלח', ובסופו של דבר זה עלול לחסום אותו. הרי הרבה מאוד פעמים אותם ילדים שבת"ת לא תמיד הצליחו – שהם מגיעים לישיבות הם מצליחים וגדלים לת"ח. הניכולת והאפשרות של ילד לגדול ולהשתנות, היא רק כאשר המחנך נותן בו אמן, ויש לו אמן בעצמו ובכוותיו. כשילד מקבל תעודה שהוא 'לא הצליח', זה עלול לחסום אותו. וזה לא משנה אם התעודה היא שהוא לא הצליח ב'ידיעה, או שלא הצליח ב'עמל'. בסוף יש כאן 'תעודה' שהוא 'לא הצליח'.

בהקשר לזה אני רוצה לספר סיפור שהיה איתי, וסיפורתי אותו כבר כמה פעמים, אבל הוא מלמד על כוחו העצום של מתן אמן: אני למדתי בת"ת 'המסורה'. בכיתה ו' היה לנו מלמד יקר – הרב בצלוביץ הי"ו, הוא היה עשיר הרבה מבחנים יחסית, ואני לא הסתדרתי עם זה, לא הצלחתי יותר מידי... שבוע אחד ביום ראשון – לא הגעתי לת"ת. היה לי מה שקוראים 'בְּחֻנְת'... למחרת המלמד קורא לי: 'שלום, בוא

הנה, לך לאולם של החדר אוכל, ותעשה שם את המבחן'. לקחתי את הדף של המבחן, הלכתי לחדר אוכל הריק, והתיישבתי מול הדף הריק... ואז אני רואה מהחלון את הילד הכי טוב בכיתה – היום הוא ת"ח מופלג – קראתי לו וביקשתי שיעזור לי במבחן. הוא הסכים, ובאותו מבחן קיבלתי לראשונה 98%.

ההמשך המפתיע היה, שבכל המבחנים מאותו שבוע והלאה – לא קיבלתי אף פעם פחות מ-90%. אבל לסיפור יש המשך עוד יותר מפתיע: אחרי כעשרים שנה פגשתי את הרב בצלוביץ באיזו שמחה. נישאתי אליו ואמרתי לו: הרב, אני חייב לך ספור... אני לא יודע אם הרב זוכר, אבל הייתה פעם שהרב שלח אותי לעשות את המבחן בחדר אוכל... וסיפורי לו שהיה ילד שגילה לי את התשובות. הרב מיד הגיב: 'אני שלחתי אותו לגלות לך!...!'

הרב'ה חשב וחיפש איך אפשר לתת לי כילד בטחון עצמי לעלות ולהתקדם. הוא שלח את אותו ילד לגלות לי את התשובות, כדי שאני אחווה את החוויה של הצלחה במבחן, זה יקנה לי אמון ביכולת שלי להצליח. אם ילד מקבל תעודה שהוא 'לא הצליח' – זה עלול למנוע ממנו את הסיכוי להתקדם.

לסיים: מבקש רה"י שליט"א לחדד ולהדגיש שחלילה אין משמעות להביא הישגים לילד בדרך לא ישרה: פעם שאלו את מרן הרב שטיינמן זצוק"ל אין נכון לנהוג כשילד שואל כל מיני שאלות שאי אפשר לענות לו את התשובה האמתית. יש סוגיות בהנרא שמזכירים משנים שילד לא מכיר והוא יכול לשאול בתמימות מה הכוונה. מרן זצוק"ל אמר: תאמר לילד שכשגדל הוא יבין, אבל בשום אופן אל תשקר לו פטש בגמרא. אם תספר לו סיפורים, כשהוא יגדל הוא יבין שהרב סיפר לו סיפורים כדי לפתור בעיה, והרב שיקר, וזה יערער את כל החינוך שלו; הוא ירגיש שמה שחינכו אותו זו שקר.

אבל ברור שבמקרה שכאשר הילד יגדל הוא גם יבין את המניע, לא תהיה לילד שום בעיה עם זה. כשאני גדלתי והתוודעתי לסיפור האמיתי, התמלאתי הערכה רבה על האופן היצירתי ולצורת החשיבה של המלמד להביא אותי לעלות במסילה. זה ההבדל. 'למכור' לילד פטש לא נכון של דברים שלא היו ולא בראו – זה לא. כי כשהוא יגדל הוא עלול להתייחס כך גם בחיים.

הרב לוי שליט"א: אני רוצה להוסיף עוד נקודה. המהר"ל מסביר שהמושג 'אמת' כוונתו בעצם לדבר שהוא חיובי ובר קיום, והמושג 'שקר' – הוא משהו שהוא שלילי ואין לו עמדה. זו ההגדרה האמיתית של שקר ואמת. ולכן במקרים האלה הדברים נמדדים לפי התוצאה.

אתן דוגמה: אם יש בכיתה ילד שברך כלל מקבל במבחן 30 והפעם קיבל 70, ואני משבח אותו שהוא הצטיין במבחן – ברור שזה ירים ויחזק אותו. כך שגם אם מבחינת התיאור של הידיעה שלו במבחן לא דייקתי, הרי ברור שמה ששיבחי אתי – זה דבר חיובי. זה אמת. ולעומת זאת ילד שתמיד מקבל 100 ופעם אחת קיבל 90 ואני אעיר לו שהפעם הוא לא כל כך

המחנך הרה"ג ר' מייכאל ליו שליט"א מנהל התי"ת בני ברק – מערב

הרב ליו שליט"א:
אני שמעתי פעם בענין הזה מהרב מאיר מונק זצ"ל - המנהל של ת"ת "תורת אמת" בבני-ברק. הוא שאל אותי: אם ילד עושה? אמרתי לו: אני מתקשר לאבא ואומר לו. הוא אמר לי: נכשלת!

המחנך הרה"ג ר' יוסף יצחק גלוסקי שליט"א מנהל התי"ת במודיעין עילית

הרב גלוסקי שליט"א:
אני מכיר ר"מ בישיבה קטנה, שבסוף כל זמן הוא כותב לכל בחור מכתב אישי, ושם הוא עושה מכל בחור גדול הדור... זה נפלא.

התנאה לפניו במצוות

האתרוגים שהפכו לסמל כבוד התורה

לקראת חג הסוכות, מנהל מערך האתרוגים של הישיבה הקד' לתלמידיה ותורמיה הרה"ג ר' דוד בן שמעון שליט"א מוביל אותנו במשעולי פרדסי האתרוגים למסע מרתק מרגעי הקטיפה ועד לנחיתת רכבת האתרוגים האווירית בארה"ב • כיצד נולד הרעיון שהפך לנחלת הכלל? על אתרוגים בגודל חצי מטר, אתרוג בפסח, קיסמים שנושרים מהאוזניים, ואיך הוכפלו אתרוגי החזון איש בגודלם? • באילו טמפרטורות תשמרו על האתרוג, איך תשמרו על הפיטם? איך מצהיבים אתרוג? ועוד שלל עצות וטיפים לשמירה נכונה על הידור ונוי האתרוג • הושע נא הוגי שעשועות

שטמון במתנה

בימים אלו עמל בהם הרב בן שמעון שליט"א על לקיטת האתרוגים המובחרים ביותר שקיימים בשוק, למען ממכין דאורייתא המסייעים לעמלי התורה המובחרים שבמובחרים בבריא. בשיחה זו הוא מגולל באוזניו שלל תגליות מסודותיו של האתרוג בו אנו מקיימים את המצוה בחג, מליכים מביאים ונותנים גירא בעינא דשיטנא, על המחשבה מאחורי הרעיון של ראש הישיבה שליט"א לתת לנדיבים ד' מינים שלימים הפך לנחלת הכלל, על גודל המלאכה, ועל מאחורי הקלעים של השגת האתרוגים היפים והנדירים ביותר בעולם.

מתי התחילה חלוקת האתרוגים לתורמים?

"לפני עשרים שנה בערך" מתחיל לספר הרב בן שמעון שליט"א שהיה אז אברך צעיר "למדיתי בכולל של 'עטרת שלמה' בבית שמש, היו אז שתי כוללים בבית שמש, אני הייתי בכולל ברמה א' שהיה לצעירים, ובהיותי בכולל נכנסתי לענין של האתרוגים".

"אז התחיל הרעיון של רבינו הראש ישיבה שליט"א. הרי ישנם יהודים יקרים שבמשך כל

קריית הישיבה. מוצאי יום כיפור. היכל הישיבה מלא מפה לפה במאות מאות תלמידי הישיבה, ביניהם לולבים ואתרוגים, וביניהם דבר 'זו הלכה, מורי ההוראה יושבים במקומותיהם ולהט ריתחא דאורייתא נשמע בהיכל ה'. זה לא מכבר נשמע שאגת הנעילה, המלכת ה' האלוקים, ועתה שעה קלה אחרי סיום הסדר, עסוקים המה במצוותיו באהבה ובחיבה.

זה כבר הפך למסורת רבת שנים, עם צאת היום הקדוש בטוהרת הלב, תפילת מעריב, הבדלה וטעימה, קידוש לבנה וסדר לימוד, מתקיימת חלוקת ארבעת המינים לבני הישיבה בחדרי השיעורים, שיקבלו בסדר מופתי את ארבעת המינים המהודרים ביותר, חלוקת הישיבה מחלוקות ארבעת המינים הגדולות בעולם, מתקיימת בהשדלתו עצומה של הנחלת הישיבה הקדושה, על מנת לתת ביד בני העלייה תלמידי הישיבה לקיים את המצוה בשלימות ההידור.

לצד חלוקת הענין לתלמידי הישיבה המתקיימת משנת ייסודה, מקיימת הישיבה מזה כעשרים שנה חלוקת אתרוגים לנדיבי עם תורמי הישיבה שיש, שמקבלים כהוקרה להחזקת התורה את האתרוגים הוד' מינים המהודרים ביותר שקיימים, הוקרה על סיועם למען התורה, הדר של מצוה למען הדרם של תלמידי חכמים, כשיתורמי הישיבה ממתינים במשך כל השנה לקבל מרבינו ראש הישיבה שליט"א באמצעו של ירח האיתנים את 'אתרוגי עטרת שלמה'.

המערך האדיר של חלוקת ארבעת המינים של הישיבה עובר בכל מטעי האתרוגים הקיימים, וקופל בתוכו מלאכת מחשבת עצומה עליה מופקד הרה"ג ר' דוד בן שמעון שליט"א שמנהל את מערך המיין לאתרוגי התורמים במשך קרוב לעשרים שנה ביד רמה ובאמונות מיוחדת, ומעל הכל בהשקעה גדולה ובנתינת הלב למען עמלי התורה, כשליצדו צוות אברכים ת"ח שאמונים על הכנת האתרוגים לבני הישיבה.

את הרב בן שמעון שליט"א 'המומחה' בה"א הידיעה לבדיקת אתרוגים, אנו תופסים לשיחה זמן קצר טרם נסייעתו למרוקו, לא קל לתפוס אותו בימים אלו, בהם הוא שוהה בריב זמנו בין העצים, תר ונבול אחרי אתרוגים שעדיין מחוברים לשורשם, ובוחר את טיבם של אלו שנלקטו זה עתה, כשהוא לא פוסח כמעט על אף פרדס ברחבי הארץ ואף נוסע ברחבי העולם למען חלוקת הישיבה הקדושה, גם בזמנים בהם הוא לא שוהה בפרדסים, קשה לתפוס אותו בלי שבאמתחתו ישנם אתרוגים לא מעטים.

הרעיון

השנה כולה תורמים ומחילים מהונם למען עולם התורה, מטבע הדברים, ראוי לתת להם על כך מתנה, אלא שהבעיה היא, שכמעט כל מתנה שרק תחשוב עליה היא לא מתנה בעבורו, כי הוא יכול להשיג אותה בקלות – לו רק הוא יחליט שהוא מעוניין בזה... כמעט ואין מה לתת מתנה ליהודים היקרים האלה. ואז הראש ישיבה שליט"א, חשב על הרעיון הגאוני הזה, לתת אתרוגים מהודרים שבמהודרים".

"הרעיון בזה הוא, שאתרוגים זה אולי הדבר, הכמעט יחיד, שאין לו אפשרות להשיג לבד, להשיג אתרוג נאה, אתרוג של 'זה קלי ואנוהו'. למצוא כזה אתרוג, זה לא ענין של כסף, זה טירחה גדולה מאוד, גם אם הוא מוכן לשלם הרבה כסף סיכוי גדול שהוא לא יידע לקחת אתרוג נאה, וגם אם הוא ימצא כחנות משהו טוב ויפהפה זה ודאי לא ברמה של אתרוג מיוחד שבדרך כלל לא מגיע בכלל לחנויות".

"אני יחיד, בשביל לקבל אתרוגים נאים ומהודרים ביותר, יותר מהרגיל, צריך הבנה מיוחדת בתחום וראיה חדה של משהו שמבין טוב בתחום, ולכן גם אם תתאמץ מאוד סיכוי גדול מאוד שמה שיפה בעיניו יתברר כלא יפה בעיני מי שמבין יותר... לכן זה דבר שקשה להשיג".

בקי"צור, המציאות היא שלגברים גם אם יש להם כמה עוורים, בדרך כלל לגברים – גם הגדולים ביותר – אין איך להשיג את זה. וזה בעצם אולי הדבר הכמעט יחיד שאפשר לתת לתורמים מתנה להוקרה אמיתית, זה דבר שיעשה להם שמחה גדולה, ללא ספק".

"כך התחיל הכל אז – לפני שמונה עשרה שנים – והרעיון הזה של מורינו הראש ישיבה שליט"א צבר כל כך תאוצה מסחררת שהיום כל ישיבה, כל כולל, וכל מוסד נותנים את זה".

בהמשך מספר הרב בן שמעון שליט"א "גם גדולי ישראל זצוק"ל ושליט"א ביקשו לקבל מהאתרוגים, זה נהיה מנהג קבוע שגדולי ישראל מחכים לאתרוגים שידעו שאלו הם המהודרים ביותר ועליהם הם מברכים. אמרו שמי שראה את השמחה שהיה למרן הגרמ"ד הלוי סאלוצ'יק זצוק"ל, שידעו כמה היה משקיע באתרוגים, בעת שהיה מקבל את האתרוגים של הראש ישיבה שליט"א לא ראה שמחה של מצווה מימיו, גם מרן הגרמ"ב אורח"י זצוק"ל היה מחכה בכל שנה לאתרוגים אלו, וכן עוד רבים מגדולי ישראל זצוק"ל ויבדלחט"א".

עם כמה אתרוגים התחלתם?

רבינו רה"י שליט"א והרב בן שמעון בבדיקת שיחי הדסים

בדיונים הלכתיים בהיכל הישיבה במוצאי יום כיפור

חלוקת ארבעת המינים בישיבה במוצאי יום כיפור

פרדסי אתרוגים

"זה התחיל בשנים הראשונות עם עשרות בודדים של אתרוגים... היינו מתעסקים עם בסך הכל עם 50 – 60 אתרוגים, והשאר היסטוריה".

"תוך שנים ספורות נהיה ביקוש אדיר בקרב נדיבי העם מחזיקי התורה, לקבל את האתרוגים של הישיבה, הגיעו פניות מכל עבר, מכל רחבי העולם ממש, וזה הולך וגדל מידי שנה ושנה".

האתרוגים שהפכו סמל להחזקת התורה

מערך חלוקת האתרוגים של הישיבה, של למעלה מאלף האתרוגים המהודרים ביותר אותם מקבלים תלמידי הישיבה נ"י לצד האתרוגים המיוחדים אותם מקבלים מאות נדיבי הישיבה, באיכות האתרוגים – הוא הגדול ביותר בעולם.

במהלך השנים אתרוגי התורמים של עטרת שלמה היכו גלים ונהיו לאתרוגים המבוקשים ביותר בקרב נדיבי ארה"ב, אירופה, ברזיל, ועוד. האתרוגים המיוחדים ביותר שקיימים בגלובוס אותם מכנה הרב בן שמעון שליט"א בחיבה ה"הילומים" הפכו להיות סמל למופת של החזקת תורה, כשמחזיקי התורה הגדולים מתהדרים בשתופות המיוחדות עם עמלי התורה, המתבטאת בהדר המצוה עם הדר התורה והחזקת תלמידי חכמים.

ידיעי דבר מספרים, שגם התורמים הגדולים ביותר בעולם התורה, אותם לא ניתן להשיג במשך השנה כולה, עומדים תור ומחכים בצפייה דרוכה לקראת חג הסוכות לקבל את האתרוגים המיוחדים והנדירים מרבינו ראש הישיבה שליט"א. ובין אתרוגי עטרת שלמה מתקיימים מצוות ד' מינים המהודרות ביותר לצד מצוות החזקת התורה המהודרת ביותר.

על התהליך בו קרו הדברים, מספר הרב בן שמעון: "עם השנים, הדבר צבר תאוצה אדירה ממש, נהיה ביקוש עצום בחו"ל לאתרוגים של הישיבה. מצד שני, גם הישיבה הלכה וגדלה מיום ליום. היה צורך גם לתת ליותר תורמים, וגם לתורמים עצמם היה צורך להקוין יותר. ואז ראש הישיבה שליט"א חשב להוסיף על זה ולתת לכל נדיב כמה סוגי אתרוגים, שיוכלו לקיים את המצווה בשלימות ההידור בכל סוגי האתרוגים, וזה אכן הצליח מאוד. כמובן שהישיבה גם משקיעה רבות בקופסאות לאתרוגים שתהיה "מצוה מפוארה בכלי מפואר" והמתנה של האתרוג הלכה והתרחבה ב"ה, ובסייעתא דשמיא בכל שנה ושנה הקב"ה נתן עצות חדשים איך להוסיף עוד על נוי המצוה ועל חיובה".

"במאמר המוסגר מספר הרב בן שמעון "אחד מגדולי ישראל שליט"א נוהג לחפש בעצמו אתרוג, משום מצוה בו יותר מכל, אבל את הקופסא של עטרת שלמה הוא ביקש שיהיה לו להידור ולנוי מצוה".

ניצד אויבך חזון אתרוגי חזון איש בגודלם?

הזכרת שהרעיון הזה של ראש הישיבה שליט"א, הפך לנחלת הכלל, ונהיה "מתנה" בה"א הידיעה שכל מוסד נותן לנדיבים. בהמשך לך, אנו מבקשים לשאול, עד כמה, אם בכלל, זה השפיע על שוק האתרוגים כולו? והשפיעות עצומות ממש".

הרב בן שמעון מתחיל למנות: "אחד הדברים הראשונים שעשונו, בשנים הראשונות, וזה הפך היום לנחלת כל כלל ישראל. עד אז – בשונה מהאתרוגים התימניים – לא היה מושג של אתרוגי חזון איש גדולים, לא היה קיים דבר כזה. אתרוג חזון איש ממוצע היה בערך בגודל שלוש ארבע אצבעות, שזה גודל קטן. מכיוון שאתרוגים גדולים זה הרבה יותר נאה וכבוד מצוה, החלטנו שצריך לראות אם יש אפשרות "להגדיל" את האתרוגי חזון איש".

"אף מגדל לא ראה בה ענין, ואף רוב המגדלים שפנינו אליהם לא היו מוכנים לשמוע על זה, כי זה כרוך בסיכון על שאר האתרוגים בעין. בסייעתא דשמיא מיוחדת אחד מהמגדלים הסכים לנסות את זה, ובאחת השנים

הרב בן שמעון מסביר: איך שומרים על האתרוגים? מה התפקיד של הקיסם בבדיקת האתרוג? צהוב מידי וירוק מידי? ואיך לשמור על הפיעם שלא יכול?

במהלך הראיון ביקשנו מהרב בן שמעון שליט"א לשמוע עצות וטיפים איך לשמור על אתרוג כראוי.

איך לאכול אתרוגים עם אתרוגים כראוי?
אתרוג צריך לשים במקום עם מזג. לא במקום חם שם הוא ייטמא, ולא במקום קר, שם הלחות תיצור מכת קור ופטרייה, לכן לא כדאי לשמור במקרר, אלא במקום קריר או ממוזג.

כיצד שומרים על הפיעם שלא יאכל?
הסיבה הראשונה לנפילת הפיעם היא מכות, ולכן דבר אתרוג עם פיעם יש לשים בקופסא עם ספוג עמיד שלא ינוע במנינים ויקבל מכות בהם עלול ליפול הפיעם.

הסיבה השנייה לנפילת הפיעם היא היחלשות הפיעם, וזה עלול להיווצר אם אתרוג נמצא בתוך ניילון, לכן כדאי לשמור את אתרוג בתוך שקית ניילון, ובמקום של הפיעם לעשות חור לאוורור.

אתרוגים ירוק מידי, איך נמצאים איתן?

ראשית, באתרוגים אין סוג אתרוגים ירוקים וסוג צהובים, כל האתרוגים הם ירוקים על העץ. עם הזמן הפרי נהיה צהוב. דאי שלכבה המצויה יותר היא שהיה צהוב. איך עושים את זה? עושים הבחילה, הבחילה זה חומר טבעי שמצהיב את האתרוג. אפשר לעשות את זה על ידי תפוח עץ שיש בו את החומר הזה, זה בדרך כלל תפוח עץ עם ריח, חותכים בתפוח שייצא הריח שבתפוח וכך יוצא מהחומר הזה ונותן הצהבה לאתרוג.

בהצצה אסור שייגע באתרוג, ברגע שזה קיבל קצת צבע צהוב זה מספיק, בדרך כלל יומיים מספיק.

כמו כן יש להיזהר, להרחיק את התפוח מאיזור העוקץ, כי ההצהבה עלול לגרום לו ליפול.

איך אתרוגים נמצאים מידי, מה צויה?

צריך לשים את האתרוג בניילון מיד, זה עוצר את הצהבה.

תקן אתרוגים נקי וממור, במהלך אכילתו הוא רואה עליו נקודות וכלואה, מה הם נקודות אלו ומהם יש להם פתרון?

בדרך כלל זה בגלל שכנראה לא בדק טוב. במקרים אחרים זה ככל הנראה אתרוג ירוק ששכחתי ירוק לא ראו את הנקודה וברגע שהוא מצהיב מתחילים לראות, ואם זה נקודה

הראשונה שלנו, בעזרת טכניקות מיוחדות הוא התחיל לסתת לגדל אתרוגי חזון איש גדולים."

"היה כאן כמה טכניקות שלא ניכנס אליהם. אבל בנוסף לטכניקות הגידול שהיה צריך לך, עמד בבסיס הענין השקעה גדולה. והיא, שבכל עץ יש כוח מסויים לגידול אתרוגים, נניח שעץ ממוצע מגדל 80 אתרוגים, מה שעשיתי זה, לדלל את האתרוגים במהלך הזמן, ברגע שיש בעץ רק 40 אתרוגים, האתרוגים, בעזרת שימור נכון, יגדלו ויהיו אתרוגים גדולים. כמוכן, שחזו מהפסד בכמות האתרוגים היה כאן גם סיכון ממשמעותי על הזמן שהאתרוג עומד על העץ, ככל שאתרוג נמצא יותר זמן על העץ הוא חשוף יותר למזיקים ולמכות, אבל הוא הסכים לנסות עם 3-4 עצים בפרדס בלבד."

"סופר היה שזה כל כך הצליח, וכל כך נהנו מזה, והתרבה מזה כבוד מצוה, שזה מאוד התפרסם, ובתוך מספר שנים כמעט כל הפרדסים בארץ התחילו לגדל את זה."

הרב בן שמעון מסיים בהצעות: "זה רק דוגמא אחת מיני כמה וכמה אבל חד וחלק באופן כללי, הישיבה העלתה את הרמה של גידול האתרוגים, כשעל ידי זה מהמגדלים רואים כמה זה חשוב וכמה אנחנו מוכנים להשקיע בשביל אתרוגים מושלמים, המגדלים טורחים יותר ועובדים יותר קשה, ואין ספק שהצלחנו לעלות את הרמה של האתרוגים מהמהדרים בשוק."

אם אני מבין נכון, עיקר הדגש הוא באתרוגים...

"לא מדוייק. אנחנו נותנים לתורמים את כל הד' מינים המהודרים ביותר. אבל אין ספק שאתרוג יש בו משהו ייחודי, פרי עץ הדר, כפשוטו. אין ספק שאתרוג זה גם הדר בעיני אדם, אתרוג נאה עושה שמחה בלב. ועל אחת כמה וכמה לבן אדם שמחבב מצוות."

היה פעם יהודי חשוב מאוד, שאמר לי אני לא מבין איך יכול להיות שאתרוג עולה \$1,000, יכול מה להיות כל כך מיוחד? לקחתי אותו למשרד של הישיבה והראתי לו כמה אתרוגים שלנו שאמורים להישלח לארה"ב, אז הוא אמר: טוב, כזה דבר מדהים, זה כבר לא קשור לסוכות, זה עונג יום טוב גם בפסח..."

"אתרוג נאה" אתרוג הדר' זה משמח כל אדם. בפרט מי שיש לו

חשיבות למכירתו והידור במראה האתרוג."

"כל מי שהיה אצל רבינו מרן שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל, היה רואה שהיו מביאים לו בתקופה הזו מאות מאות של אתרוגים, ומכל אתרוג מההדר החיך היה מתרחב עלו הפנים. השמחה שהיו רואים אצלו מכל אתרוג נאה, אפילו שהוא ראה מקודם אתרוגים רבים, זה היה קורת רוח שאין לתאר."

אם יורשה לשאול, במראה האתרוג ובגודלו ניחא, אבל בהידורו

אתרוג נדיב, באמצעו כמין חתורה

הרה"ג ר' דב בן שמעון שליט"א

האתרוג ונקיותו עד כמה בנינים מקבלי האתרוגים גדול המתנה?

"ראשית, כל נדיב שמקבל את האתרוגים של עטרת שלמה יודע שהוא מקבל את האתרוג המושלם ביותר."

"מדוע באמת אנחנו לא כך משקיעים בהידורים ראשית, יש הרבה נדיבים בני תורה שמבינים בזה, אבל גם אם נניח שלא כל אחד מבין גדול בדקות הנקיות של האתרוג, על האתרוג באתרוג, יש ייחודיות של הגביר מברכים כל הבית כנסת... מה גם, שכמעט כל התורמים, או שמראים את האתרוג לרב בית הכנסת, או שהבן או החתן הוא בן תורה ומבין בזה. כך שלכל אחד חשוב שיהיה האתרוג 'לעילא ולעילא' ומכיוון ששדוברים על נדיבי עם שנותנים את הונם למען עולם התורה מן הראוי הוא שיקבל את האתרוגים המושלמים ביותר, וב"ה אנחנו עומדים בזה כל השנים, כשהתורמים בציפה עצומה לקבל את האתרוגים של הישיבה, וללא ספק זה מסייע רבות רבות למען החזקת אלפי עמלי התורה."

הבית כנסת... מה גם, שכמעט כל התורמים, או שמראים את האתרוג לרב בית הכנסת, או שהבן או החתן הוא בן תורה ומבין בזה. כך שלכל אחד חשוב שיהיה האתרוג 'לעילא ולעילא' ומכיוון ששדוברים על נדיבי עם שנותנים את הונם למען עולם התורה מן הראוי הוא שיקבל את האתרוגים המושלמים ביותר, וב"ה אנחנו עומדים בזה כל השנים, כשהתורמים בציפה עצומה לקבל את האתרוגים של הישיבה, וללא ספק זה מסייע רבות רבות למען החזקת אלפי עמלי התורה."

מהקטיפה עד הברכה

נשוב להתלך השנת האתרוגים, מי בודק את האתרוגים?

"בשנים הראשונות הראש ישיבה שליט"א היה בודק את כל האתרוגים בחיבת מיוחדת מאוד, הראש ישיבה הוא מבין גדול באתרוגים, זה גם חביבת מיוחדת שמגיעה גם מבית בריסק. כמוכן שנים שנים שכבר התחיל להיות כמויות עצומות של אתרוגים, כבר הדבר לא היה שיך ואני הופקדתי על הבדיקה, מטבעי יש לי סקרנות לה וכוונתו למדתי את רוי הענין במשך השנים, גם בהתחלה עשיתי שימוש אצל הראש ישיבה שליט"א. בשנה האתרוגים, את הלולבים לתורמים ראש הישיבה שליט"א בודק עד היום בחיוב מצוה מיוחדת."

איך מכינים כוז כמות של אתרוגים?

"הכנת האתרוגים של הישיבה, שהם למעשה, האתרוגים,

הכנת אתרוגים של הישיבה, שהם למעשה, האתרוגים,

המושלמים, הכי נקיים בארץ, זה עבודה קשה מאוד, כמוכן שבהמשך, עם פתיחת הישיבה גדולה, כשראש ישיבה שליט"א רצה לתת לכל בחור ד' מינים מהודרים ביותר כדי שכולם יוכלו לקיים מצוות ד' מינים בהידור ובשמחה, העמיד הראש ישיבה שליט"א צוות אברכים ת"ח שמופקדים על אתרוגים אלו והם בודקים וממיינים אתרוגים בחדש אב ובחדש אלול. הם לבד עוברים בכל שנה בפרדסים, לכל הפחות על 30,000 אתרוגים."

כמה זמן לוקח לכם לבדוק אתרוג?

"בדיקה של אתרוג לוקחת הרבה זמן, כמוכן שעה הזמן, למדתי שיש אתרוגים שבמראה הראשוני אני כבר יודע שאין מה לבדוק בהם. באתרוגים שכן יש מה לבדוק, שמי שנכנס לקטגוריה הזו זה הנדירים הן ביפוי והן בנקיות, אז אני בודק אחד אחד, ממעלה עד למטה לראות שהוא מושלם. כמוכן שהאתרוגים הגדולים כמות הזמן שצריך לעבור עליהם היא פי שלוש מאתרוגים גיליים, יש אתרוגים שהבדיקה שלהם יכולה לקחת שעה."

"שאני מגיע לקיץ לבדוק אתרוגים בדרך כלל אני מקבל אתרוגים ממוינים, אני לא עובר על כל הפרדס אלא רק על המובחרים שלו. ועדין זה תלוי, יש מקומות שהאתרוג כבר עבר ניקיון, ויש מקומות שהוא עוד לא עבר ניקיון, אך הפרדס יודע שזה אתרוג שאמור להיות מובחר או שהוא סימן אותו כמובחר במהלך הגדילה, אך האתרוג עצמו מגיע אליי ישר מהעץ עם החול והאבק, כמוכן שאני מנקה אותו ביסודיות ורק אז יכול להתחיל לבדוק."

כמה זנים השיבה נותנת לתורמים?

"כמוכן שזה תלוי כל אחד לפי ענינו. רבים מקבלים אתרוג אחד או שניים, כל אחד לפי ענינו ומנהגו. יש כאלו שמקבלים שבע אתרוגים, ויש אף כאלה שמקבלים שמונה אתרוגים. למעשה, אנחנו נותנים את כל זני האתרוגים שיש היום, שזה: "חזר"א – שמתחלק לשתי זנים: הגרמיל" והלפנין, "תימני", "מרקא", "מהר"ל דיסקין" – שמתחלק לשתי זנים: ברורמן, וקובליצקי, "אינוני". יש כאלה שמקבלים גם אתרוג מזן "אורדנ" שהחסידים נוהגים לקחת."

אנג, איך מבדילים בין הזנים?

"מובן שיש קצת הבדלים בסגנון הגידול, אבל במהלך השנים השתנו בזה דברים בעזרת שיפורים שנעשים בפרדסים. מה שכן הוא סימן היכר ברור, זה סוג הקודרת באתרוג, אבל בשביל זה צריך הבנה רבה בתחום."

עם כמה מגדלים אתם עובדים?

"כעשרים פרדסים בערך. בכל פרדס אני יושב מיד אחרי הקטף, או בפרדס עצמו או בבית האריזה. ואני עובר על כל המובחרים שלו. במצויע בשנה אני עובר על למעלה מ-15,000 אתרוגים המובחרים ביותר בשוק ומהם

כשהאתרוגים נתקעו במכס

"אני רוצה לומר משהו" מבקש הרב בן שמעון להוסיף "אני מתעסק עם האתרוגים של הישיבה כשבע עשרה שנים ב"ה, אני לא חושב שהיה שנה אחת שלא ראינו סייעתא דשמיא בחוש בהצלחת הענין הזה. ואני לא מדבר רק על הסייעתא דשמיא במה שזה פועל למען החזקת הישיבה שאלו הם כבר דברים ידועים ומפורסמים, ניסי רבינו ראש הישיבה שליט"א וניסי הישיבה, אלא אני מדבר על השנת האתרוגים ברמה המעשית ממש, בכל שנה ושנה אני רואה סייעתא דשמיא שהקב"ה שולח למען התורה".

"אני יתן לך דוגמא קטנה שעולה לי ביוזר, היה שנה אחת שאחד המגדלים הגדולים שאבדו איתנו, לא הצליח, מי שמכיר קצת את תחום מטעי האתרוגים יודע שבכל פרסס אי אפשר לדעת איך יהיה הפירות כל שנה מחדש, והפרסס הזה שהיה מהספקים הגדולים ביותר שלנו לא הצליח, לא היה לו אתרוגים ברמה שלנו בכלל. הפכנו את העולם ולהתחיל עם ספק חדש באמצע אלו זה כמעט ולא שייך, בפרט לא בכמויות כאלה".

"בלי שום הסבר טבעי, במקרה ממש, הקב"ה גלגל שפגשתי מכר שלי ששמע שאני מתעסק באתרוגים וסיפר לי שחבר שלו התחיל לגדל באותה שנה אתרוגים ואף אחד בשוק לא מכיר אותנו, אדחכי וחכי, הוא הצליח למלא את כל החסר ברגע האחרון. זה רק זכות של תורה".

הרב בן שמעון מוסיף "היה לנו מגדל של אתרוגים, שכמה שנים האתרוגים שלו לא היו מי יודע מה, אבל הקב"ה נתן בליבי לשמור איתו על קשר טוב, הוא אמר לי: 'הרב בן שמעון אני מתבייש להראות לך את האתרוגים, זה לא בשבילכם' אבל הקב"ה נתן בליבי והתקשתי כהכרת הטוב לקחת ממנו כמה אתרוגים אף על פי כן, עברו כמה שנים והאתרוגים התשבחו והפרסס השתכלל, כמובן שהמובחרים ביותר נשמרו לעטרט שלמה... ועוד כהנה וכהנה, סיפורים על סיפורים יש כל שנה ושנה, של סייעתא דשמיא בחוש ששמורה לעמלי התורה".

"שנה שעברה" ממשיך הרב בן שמעון במונולוג המרתק "הישיבה שלחה סך מכובד של אתרוגים ארוזים לארה"ב, ראש הישיבה שליט"א כבר היה בארה"ב למען הישיבה וההנהלה בארה"ב כבר קבעו פגישות עם התורמים הגדולים של הישיבה לקבל את האתרוגים. אלא שהאתרוגים שהגיעו לארה"ב, נתקעו במכס. הישיבה ניסתה להפיל את כל מי שרק היה אפשר, אך ללא הועיל, רשות המכס דרשה להחזיר את האתרוגים לארץ".

"המשרד בארה"ב נכנס ללחץ עצום, נקבעו פגישות רבות ליומיים הקרובים ואין אתרוגים באופק. להוציא משלוח חדש יגיע רק בעוד מספר ימים. אלא שמתברר, בבוקר אותו היום בו נקבעו כל הפגישות, הגיע יהודי לארה"ב עם מזוודה שלמה של אתרוגים מהדרים".

"הסיפור היה" אומר הרב בן שמעון "שיומיים לפני שמעתי על יהודי שנסע לארה"ב, ואמרתי נשלח לשם לרזובה שיהיה עוד אתרוגים, אפילו לא טרחתי להודיע על זה למשרד הנהלת הישיבה בארה"ב, אבל הקב"ה סובב את זה מן השמים בשביל לומדי התורה שזה יגיע בדיוק באותו הזמן שנחסרו האתרוגים".

רבינו רה"ש שליט"א במוצאי יום כיפור בבדיקת אתרוגים בישיבה

מחיל אל חיל, בדיונים הלפתיים בהיכל הישיבה לאחר חלוקת ארבעת המינים במוצאי יום כיפור

מוצאי יום כיפור בישיבה

רבינו ראש הישיבה הגרש"ש שליט"א והרב בן שמעון בבדיקת אתרוגים בפרסס

וסימטרי, שקיעות ובלוטות, ונקי במאה אחוז ללא רבב. אתה צודק שמבחינת הלכה אני יכול למצוא הרבה יותר שאפשר לצאת בהם ידי חובה גם לכתילה מבחינת ההלכה, אבל אנוחנו מחפשים את האתרוגים של 'ההדר שבהדר', וגם מבחינת הלכה יש חשיבות להדר ולמראה האתרוג. האתרוגים שאני מחפש זה: "הלומים" כמעט כפשוטו...".

איזה אתרוג אתה בוחר לך?

"מכיוון שאם אני יחפש לעצמי אתרוג אני לא יסיים את זה לעולם, אני רואה כל שנה את האתרוגים המהודרים ביותר בגלובוס, עשיתי לעצמי כלל, אני מחפש אתרוג תימני נקי ביותר והדרו, אותו אני נוהג לאבד מורי שליט"א 'הגר"ם' בו שמעון שליט"א ארבה של ב"ב י. ק. והוא נותן לי את האתרוג שהוא בחר לעצמו, ובוה אני יוצא ידי חובתי, זה הכלל שעשיתי לעצמי".

איזה אתרוגים 'מעניינים' ראית במשך השנים?

"מה שמאוד מרשים ומרהיב כל פעם מחדש זה האתרוגים הגדולים של המרוקאי, אבל גם בעוד זנים יש את זה, ויש נדיבים שרוצים בדוקא את האתרוגים האלה. היו שנים שהישיבה נתנה אתרוגים בגודל חצי מטר... הם היו מהדרים ונקיים במיוחד, זה מדהים ממש, אתרוג על כתיף".

"בשונה מהאתרוג הזה שהוא מיוחד בגודלו, אבל הוא כסופו של דבר צורת אתרוג, יש הרבה אתרוגים בצורות שונים, ראיתי אתרוג בצורה של 'שפר', ראיתי 'תאומים' ו'שלישה' - אתרוגים מחוברים שעוטף אותם קליפה והם לכאורה כשרים, כמובן ראיתי אתרוגים בצורת 'גזר' בצורת 'אנס' ועוד ועוד. אבל זה לא מרשים מכיון שזה לא צורה של אתרוג, בשונה מהגדול".

ממתי מתחילה העבודה?

"עבודת המיון מתחילה לקראת סוף חודש אב, מאז אני הולך כל יום למיין בקטיפי אתרוגים, ולבחור את האתרוגים, התקופה הזו היא בלי יום ובליל לילה... בני ביתי אומרים שהסימן שהאתרוגים התחילו זה שאני מסתובב עם קיסם באוזן בלי לשים לב...".

"האתרוגים של הנדיבים מגיעים מהפרסס זה מגיע למשרד של הישיבה בבית שמש, שם המקום ממוזג 24 שעות, ונשמרים האתרוגים, אם צריך 'הצהבה' לאתרוג אני עושה את זה שם, לקחת תפוחי עץ (אדום בדרך כלל), לפי מידת הצורך, חותך, ומניח ליד האתרוגים עד שזה מתחיל להיות צהוב. האתרוגים של תלמידי הישיבה נשמרים במקומות גדולים יותר, כמובן".

בחינו מספר הרב בן שמעון: "מגיע ערב סוכות, העינים שלי כואבות. מדובר, אחרי חודש וחצי

צריך שמש, ואקלים מתאים".

מכיוון שמדובר על המובחרים ביותר, שמתוכם אתה בוחר, מן הסתם מדובר על בחירה בתוך המהדרים בדקויות ממש, מה הפרמטרים?

"אתרוג מושלם זה, פיטם, גודל, גידול נאה

הרב יוסף בייש הי"ד

"ובאמת ב"ה אתרוגים אלו הם 'השלוחים' של הסייעתא דשמיא להחזקת הישיבה, וחלק עצום מהשפע שהקב"ה שולח לעולם התורה בהחזקת הישיבה, שובר דרך המצווה הזו של ארבעת המינים בהידור".

אני לוקח את השופרא דשופרא. אגב, בכל פרסס זה קטיפים רבים, כל מספר ימים, אין קטיפי אחד להכל, כך שבתקופה הזו אני בדרך כלל בכל יום בשלוש קטיפים".

הנסיעה הקבועה למרוקו, ומדוע באירופה לא מגדלים אתרוגים?

מה הישיבה עושה בשמיטה?

"הישיבה לא וויתרה גם בשמיטה ובכל שמיטה עשינו משהו אחר. כעיקרון, יש שאלה בזה בגלל שזה הוצאת פירות ארץ ישראל לחו"ל בשביעית, למעשה יש התרים של הפוסקים שבמקום מצוה מותר בתנאי שאחרי סוכות מחזירים את האתרוג לארץ. ואין כאן המקום להיכנס לגידול ההלכתי. אבל יש גם בעיה פרקטית בזה, שבשמיטה באוצר בית דין יש מלאכת שאסור לעשות ולכן האתרוגים יוצאים ברמה הרבה פחות מכל שנה, אתרוג בלי שימור וטיפול יומימי הוא פחות איכותי והוא גם מקבל מכות הרבה יותר בקלות".

"בשמיטה האחרונה נסעתי יחד עם רבינו הראש הישיבה שליט"א למרוקו, שם התחילו בשנים האחרונות לגדל אתרוגי חזון איש, חוץ מהאתרוגים המרוקאים, ולקחנו משם, בשמיטה הבאה בעז"ה אמור להיות משם כמות אדירה של אתרוגים".

"בדרך כלל בכל שנה אני נוסע למרוקו לפרססם לקחת מהאתרוגים המרוקאים. רק שבמרוקו, צריך להקפיד מאוד בקניית האתרוגים, גם שלא יהיה

חשש גזול, וגם שיהיה מפוקח כדבעי שלא יהיה חששות של ערלה ונטע רבעי. בארץ יש פיקוח ומודעות גדולה לזה, כל אתרוג הוא מעושר ואין שום חששות. אבל בחו"ל לא תמיד. וגם בפרסס יש של פניו אין בו בעיה של ערלה כי כבר עברו שנות ערלה, מספיק שגודל בפרסס עץ חדש אפילו מתוך אילון שהשתרש בקרקע, בשביל לעשות בעיה גדולה על כל הפרסס, ולכן צריך להיזהר מאוד ולבדוק ממי קונים".

חוץ ממרוקו לא גודל בעוד מקומות אתרוגים?

"רוב האתרוגים גדלים בארץ ישראל. יש באיטליה את יאנווע, ויש במרוקו, במרוקו גידול כל השנים את המרוקאי ובשמיטה האחרונה כפי שאמרתי התחילו לגדל שם גם חזון איש".

מה הסיבה שבאירופה לא גידלו אתרוגים?

"ככל הנראה כי צריך מקום עם שמש, מקום קר לא טוב לגידול אתרוגים. בשביל לגדל

פרססי אתרוגים

מיט א קלאַרקייט*

א וועלטס ניגון*

*רביגון העולם בכל היכלות התורה.

ארבעה טורים עם שולחן ערוך "הבהיר" החדש

האויפרייס של "שירת דבורה" והקלאַרקייט של "לשם"

הבחירה של לומדי התורה בכל העולם כולו: רייך כשמן זית זך, ליכטיג ומאיר את המוח והלב, זיסקייט ומתוק מדבש וגופת צופים

02.5000.969

51 00968@gmail.com

משלוחים לכל חלקי הארץ

* הבהירות והלכות שמארים עיני ישראל בתורתם.

אתרוג זה שנעלו אבותינו

על מיני האתרוגים המיוחסים הקיימים כיום, שהתקבלו בתפוצות ישראל על פי גדולי הדורות ראוי היה להקדיש יריעה שלימה ועוד חזון למועד בעז"ה, אך לחביבות הדברים הבאנו בקצרה את מקורם ויחוסם

בירושלים כמיוחסים ללא מורכבים, ונשמר יחוסו בגידולו בפרדס משפחת ברורמן.

"זן קיפאלי" (מפר"ץ)

יש הטוענים שהוא האתרוג עצמו שבידך עליו המהר"ל דיסקין, ואוחזים שזן ברורמן מקורו הוא בזן קיבלביי.

"יאנון - חב"ג" (קארמיה)

אתרוגים אלו מקורם בקלבריה באיטליה שגדלו שם שנים רבות, והרבה מקהילות החסידים נסתמכו על זה ובראשם אדמו"ר חב"ד שבירכו אך ורק על אתרוג זה, מקור לאתרוגי אלו כבר הביאו חז"ל במדש שבענני הכבוד קיבל משה רבינו ע"ה אתרוג ושתלו בקלבריה.

"זן אירינג"

אתרוגי זן אורדג גדלו בחצר סוקולובסקי בירושלים, ביסודו הוא אתרוג זן ברורמן אלא שבפרדס לפי המקובל הרכיבוהו באבקת פרי ליופי, ורבים התירו אתרוג זה מפני שאין זה פרי ולא שייך בזה הרכבה, אמנם מרן החזון איש חלק על זה ופקפק בכשרות אתרוגים אלו. אתרוגים אלו מקובלים עד היום בחצרות החסידים והאדמו"רים נהגו לקחת זן זה בדווקא. אתרוגים אלו על פי הרוב קשים לניקיון.

זן חזון איש - פטרמי"ל

אתרוג מרן החזון איש, שעליו בירך והחזיקו כאתרוג לא מורכב והוא הזן המיוחס ביותר למרן החז"א. אותו מסר החזון איש לידי מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל שמסר לידיו (בשנת תש"ד) לאחר סוכות את זרעי האתרוג על מנת שיגדלו בחצר ביתו.

זן חזון איש - פארפין

גם להרב חיים יעקב הלפרין זכרונו לברכה מסר מרן החזון איש זרעי אתרוג, ושתלו בחיי מרן החזון איש, ונתקבל כאתרוגי חזון איש - הפארפין.

"אקרוס מרוקא"

ייחוסו בגידולו בעירות הפרא במרוקו וממילא אין בו חשש למורכב, מרן הרב מבריסק זצוק"ל נהג לברך עליו כשלא היה אתרוג תימני.

"אקרוס קימני"

כשהיה למרן הרב מבריסק אתרוג תימני היה נוהג לברך עליו. ייחוסו היה בהיותו הוחזק בתמיני שם לא היה ידוע להם צורת ההרכבות שהתחילו במקומות האחרים. באתרוג תימני בדרך כלל לא נמצא פיטם.

"זן פרוורמן - מפר"ץ דיסקין"

כשמו כן הוא - מרן המהר"ל דיסקין בירך על זן אתרוג זה והתקבלו

כמעט, שעברתי על אלפי אלפי אתרוגים. אני לא יכול לראות אתרוגים. אבל שאני מגיע לבית כנסת בסוכות, בלי שאני מתכוון אף רואה, רואה כל אתרוג, לא רק איזה זן הוא, זה פשיטא, אלא כל אתרוג בבית כנסת מאיזה מגדל בארץ הוא..."

"משם, ייצאו אתרוגים במשלוח מיוחד לארה"ב, ארוזים היטב, עם הקופסאות ההדורות והמהדורות שהשיבה מכינה, זה מגיע למחזיקי התורה, שזוכים לקיים את המצווה בשלימות ההידור".

לסיום אומר הרב בן שמעון שליט"א בנימה אישית, "כל שנה מחדש יש לי איזה נדנדוב בלב אולי כבר זה מספיק, אבל כשאתה יודע את זכות התורה וזכות ההחזקת תורה שאין כדוגמתה ושרואים את המסירות נפש של הראש ישיבה שליט"א, אי אפשר להישאר אדיש, אי אפשר לוותר על הזכות להיות חלק מזה, זה גם סיפוק גדול לעסוק במצוות ד' מינים, ששכלול בה מצוות החזקת התורה בדורינו, כפשוטו".

החלוקה מעבר לים

"מדובר בפרוייקט הלוגיסטי המורכב ביותר, מבחינת המשד של הישיבה בארה"ב" מסביר לנו הרב יוסף בנייש ה"ו מהנהלת המשד בארה"ב, על פרטי חלוקת ארבעת המינים בארה"ב "מבחינת הזמן אנו מאד מצומצמים, בימים אלו ראש הישיבה שליט"א נפגש מאות פגישות עם התורמים, הפגישות מפוזרות בכל יבשת אמריקה, זאת בנוסף לעשרות רבות של פגישות בקנדה,

באירופה, בדרום אמריקה, ובמדינות נוספות." "כך שבמשך כל התקופה הזו ראש הישיבה שליט"א לא נותן תנומה לעינו, במסירות העצומה למען אברכי ובני הישיבה, ובאמת ב"ה אתרוגים אלו הם 'השלוחים' של הסייעתא דשמיא להחזקת הישיבה, וחלק עצום מהשפע שהקב"ה שולח לעולם התורה בהחזקת הישיבה, עובר דרך המצווה הזו של ארבעת המינים בהידור".

הרב בנייש מוסיף: "במשרד באמריקה, אנו מוכנים לפרוייקט האתרוגים כבר כמה שבועות לפני עם מחסנים מיוחדים, והכנת הציוד. אנו מקבלים את המשלוחים של האתרוגים מהארץ, שמגיעים ארוזים היטב, עם משלוחים נוספים של שאר ארבעת המינים ושל הקופסאות על סוגיהם השונים, הצוות מכין את זה במקום, בהתאמה לכל תורם לפי ענינו".

"מכיון שמדובר על סך של פגישות רבות בכל עיר, במרחקי נסיעות של שעות רבות, מצטרפים לפגישות של ראש הישיבה שליט"א עם הנדיבים, צוות המשד עם סנדר מיוחד ממהג בו נמצאים הסטים הרבים המוכנים לכל נדיב. כמובן שבמהלך הזמן הזה ממשיכים להגיע למשרדים אתרוגים מהארץ אותם ממינים תוך כדי, למשלוח של היום הבא".

הרב בנייש ממשיך בתיאור "בהרבה מקומות, בפרט בריכוזים החדניים, עוד לפני שהתגדר מגיע, כבר נפוצות השמועות שאתרוגי עטרת שלמה מגיעים לעיר, ומתקבצים רבים מבני המקום שמתאספים באיזור לראות את המחזה הנדיר של סנדר ארבעת המינים חביבות המצוות וכבוד המצוות, זה מראה של קידוש ה' גדול מאוד".

במחסי אתרוגים של הישיבה בבית שמש

הרב בן שמעון בבדיקת אתרוגים במרקו

אתרוג המשולש

רבינו רה"ל שליט"א בבדיקת כשרות לולב

אתרוג העשוי נמוות נומות

הוקרת הישיבה למחזיקי התורה

השביעין חביבים

ראשית שנת השבע להקמת הישיבה לצעירים שע"י הישיבה הקד' בעיר אלעד, הישיבה השבעית מחישיבות לצעירים שע"י הישיבה הקד', שזכתה להיות בית היוצר להעמדת תלמידים מופלגים בתורה ולהיות מגדל אור רוחני המאיר לעיר כולה

הכולל זכה להיות מקום תורה מופלא ונודע בהצלחתו הגדולה לשללא ספק הטביע חותם עצום על כל תהליך התפתחות בניית העיר, והוסיף רבות לצבינה התורני של העיר ושל קהילות בני התורה לדורות.

הקמת הבניין

עם ייסודו שכן הכולל בבית מדרש ברחוב יהודה הנשיא בעיר, כשבמהלך הזמן ובהצטרפותם של אברכים מופלגים רבים לשרות הכולל היה בית המדרש צר מלהכיל את כל תלמידי החכמים יושבי הבית, ועל כל החליטה הישיבה הקד' להקים לישיבה הקד' בעיר בניין קבע הדור ונאה, הבניין הוקם במהירות בתרומת נדיבי הישיבה, ובקיש"תש"ז - שנתיים להקמת הכולל - הושלם הבניין.

לרגל השלמת הקמת הבניין התקיים מעמד חנוכת הבית להיכל הישיבה, לרגל המעמד נבנה אוהל ענק שיקבל את פני המשתתפים הרבים, המעמד האדיר התקיים לכבודה של תורה בהשתתפות אלפים מבני העיר בראשות גדולי ישראל מרנן ורבנן זיע"א ושליט"א, ובראשם רבינו מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל, מרן הגר"ג אדלשטיין זצוק"ל, מרן הגר"צ פינקל זצוק"ל, מרן הגר"מ אזרחי זצוק"ל, ועימם כל גדולי ראשי הישיבות שבדור ורבי העיר. המעמד תרם לרוממות קרן התורה, והכור כמעמד כבוד

ייסוד הכולל באלעד

תשע עשרה שנים אחורה. שנת תשס"ה, כשבע שנים אחרי ייסודה של העיר אלעד כשהישוב הולך ומתפתח ועוד טרם הוכרו רשמית כעיר, משפחות רבות של בני תורה הצטרפו לקהילות הצעירות בעיר שזה עתה הוקמו, בשל כך נוצר צורך ברור בהקמת כולל אברכים חשוב שיהווה מקום תורה וירים את קרנה של תורה ועמלה בעיר הצעירה.

לאור זאת פנו רבני העיר ופרנסיה לרבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א, בבקשה לקחת על עצמו הקמת מקום תורה בעיר על ידי ישיבת עטרת שלמה שכבר זכתה לבנות מקומות תורה רבים בכל רחבי הארץ. לאחר התייעצות עם אבי הישיבה רבינו הגדול מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל החליט רבינו רה"י שליט"א על הקמת הכולל בעיר, כך נקבע בעיר הצעירה יתד איתן לאוהל החכמים שע"י הישיבה הקד'.

בסייעתא דשמיא זכה הכולל להצלחה מרובה והיה לשם דבר בעיר, כשסלתה ושמנה של אברכי העיר עמלים בו בתורתם. בראשות הכולל העמיד רבינו רה"י שליט"א את הגאון רבי חיים זאב קרלנשטיין שליט"א אשר משמש כיום כראש הכולל שע"י הישיבה הקד' בעיר אחיסמך, ועל שרותיו נמנו מאה אברכים מופלגים.

חברת Pure - מערכות מים
מברכת את רבני, אברכי ותלמידי
ישיבת עטרת שלמה
בברכת

שנה טובה
חג כשר ושמח

ושמחה לקחת חלק
ולדאוג למערכות מים מסוננים
לרווחת בני הישיבה

קצת על PURE

אנו מתמחים במתן פתרונות מים איכותיים לבתי ולעסקים. אנו מציעים מגוון רחב של מערכות מים, מתקני מים ומוצרים נלווים, וכל זאת תוך הקפדה על שירות לקוחות מעולה ומחירים אטרקטיביים. אנו מציעים מגוון מערכות טיהור מים שישנו את המים שלכם ויסירו מהם מזהמים, כך שתוכלו ליהנות ממים טעימים ובריאים יותר. אנו מעמידים לרשותכם צוות מקצועי וזמין שיעזור לכם לבחור את המערכת המתאימה ביותר לצרכים שלכם ויספק לכם שירות ותמיכה לאורך כל הדרך. אנו מציעים מגוון רחב של מוצרים במחירים אטרקטיביים לכל כיס.

*6152
office@pureshop.co.il
058-6210212

התורה הגדול והמרשים ביותר שהתקיים בעיר מיום היווסדה ועד היום הזה.

השע"ח - פתיחת הישיבה

מטבעם של דברים במשך השנים הצטרפו משפחות רבות של בני תורה להתגורר בעיר וגם המשפחות שהגיעו בראשית העיר כבר גידלו לידהן לתפארה, כך שנוצר צורך דחוף בהקמת ישיבה לצעירים מצויינים שתהיה מקום תורה לתלמידים בני עלייה. מספר פעמים הגיעה הבקשה לפני רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א מאברכים רבים ובפרט מאברכי הכולל החשובים, אולם טרם הגיעה השעה לכך.

בסייעתא דשמיא, בחשוון תשע"ח נפל הפור והתקבלה ההחלטה על הקמת הישיבה לצעירים בעיר אלעד, כשהתברר שאכן כבר יש כמות גדולה ומכובדת מאוד של בני עלייה מצויינים העומדים לעלות לישיבה קטנה, ובהכוונתו של רבינו הקדוש מרן שר התורה

רבינו מרן רה"י הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל מרן הגר"י אדלשטיין זצוק"ל ורבינו רה"י הגר"י סרוצקין שליט"א במעמד חנוכת הבית, מנשא דברים רבינו רה"י הגרש"ב שליט"א

רבינו הגדול מרן רה"י הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל במשא במעמד חנוכת הבית לבני הישיבה באלעד

הגאון רבי חיים קנייבסקי זצוק"ל החליט רבינו רה"י הגרש"ב שליט"א על הקמת הישיבה בעיר.

בכך נוסדה הישיבה לצעירים השביעית של ישיבת 'עטרת שלמה' שהצטרפה לאחיותיה החשובות והנכבדות, בבית שמש, ירושלים, בני ברק, נתיבות, מודיעין עילית, וביתר, שבסייעתא דשמיא קנו להן מקום של כבוד והדר בראש כותל מורח עולם התורה ונודעו בכל שערי התורה בהצלחתם המרובה בדרך חינוכם, ובהעמדת תלמידים בתורה וביראה בהצלחה מרובה לתפארת ב"ה.

השמועה על העינות ישיבת 'עטרת שלמה' להקים את הישיבה בעיר נודעה בפי כל וגרמה למשחה רבה בקרב הקהילות התורניות בעיר. ייזכרו לטובה, כמה מחשובי אברכי הכולל שע"י הישיבה הקד' השתדלו ועמלו רבות להקמת הישיבה ובראשם הגאון רבי משה אהרון פרידמן שליט"א משגיח בישיבה הקד' בקריית הישיבה, וגימור הרבנים החשובים הרב מיכאל בן שימול שליט"א והרב אהרון גרינפלד שליט"א.

בניית הישיבה

לקראת הקמת הישיבה מינה רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א צוות תלמידי חכמים מופלגים שנועדו במעלותיהם המיוחדות ובניסיונם בהעמדת תלמידים בתורה וביראה. לראשות הישיבה מינה רבינו רה"י שליט"א את אברהם מרמרוש שליט"א שכבר נודע בהצלחתו המרובה בהעמדת תלמידים הרבה בעת היותו ר"מ בישיבה הקד' 'עטרת יוסף' בעיר בני ברק.

לצידו של ראש הישיבה הגר"א מרמרוש שליט"א, מינה רבינו רה"י שליט"א את הגאון רבי אריה ליברמן שליט"א לכהן כר"מ, והגאון רבי אוריאל פפא שליט"א למשגיח בישיבה. בוגר ישיבת אור אליעזר הרה"ג רבי יעקב לוי שליט"א מונה לשמש כנ"ל בישיבה הקד', והרה"ג ר' יהודה פרידמן שליט"א מונה לכהן גם הוא בצוות רבני הישיבה הקד'.

בצל השמחה המרובה בהקמת מקום התורה החדש שיהווה בית גידול לתורה ויראה, החלה עונת הרישום לישיבה ורבים מבני משפחות האברכים ובני התורה בעיר ביקשו וחפצו להימנות על שורות בני הישיבה.

בקפידה רבה, ובניפו אחר ניפו, בחרה הנהלת הישיבה את טובי בני העלייה המתאימים שיקימו בס"ד את הישיבה הקד' והיו מייסדי הישיבה, ובס"ד במהלך חודש חשוון הושלם גיבוש קבוצת התלמידים שיהיו מייסדי הישיבה בע"ה, כשעליהם נמנים 24 תלמידים בני עלייה מובחרים ומצויינים.

כנס היסוד

בהמשך החורף, בהתרגשות רבה ובאווירת ייסוד מקום תורה, התקיים בעיר כנס היסוד לישיבה הקד', בהשתתפות רבני הישיבה יחד עם הורי התלמידים שיחי'. במרכז המעמד התקיים משא היסוד על ידי רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער שליט"א שעמד בדבריו הנרגשים על גודל האחריות שבייסוד מקום תורה לדורות ולדורי דורות, ולצד זאת על מסירות הרבנים שליט"א שידם רב להם בהעמדת תלמידים ממש כאב לבנו, וכן הוסיף בהרחבה על דרכה של הישיבה הקד' ועל דרך חינוכה, כן הוסיף דברי הכוונה והדרכה בעניני חינוך ובדרכי החינוך.

ראש הישיבה הגאון רבי אברהם מרמרוש שליט"א עמד במשא על גודל ההשפעה בשנות הבחורות הצעירות על כל צורת ה'בן תורה' בהמשך גדילתו, וביאר בדבריו את ענין 'כחיצים ביד גיבור' כן בני הנעורים' שעניינם הוא, כי כמו שבחץ כל תוספת כח במשיכתו מגביר את מעופו של החץ למרחוק כך כל תוספת לימוד והכוונה בגיל הצעיר מוסיף ככל בנין האדם, ועל כן בודאי שהתקופה הזו של שנות הבחורות השפעתה ומשמעותה עצומה היא עד מאוד.

בהמשך הכינוס נשאו הכל תפילה להשי"ת שנזכה והבית אשר ייבנה יוקם לתהילה ולתפארת לדורות, והיה לנחת רוח לפני השי"ת, ויזכו התלמידים לגדול ולהתרומם בתורה וביראה ולעלות במעלות התורה, והיה נועם ה' עליהם להצלחה בבניין הישיבה.

אלול תשע"ח

א' אלול תשע"ח, שערי הישיבה נפתחו בהתרגשות עצומה, כשבני הישיבה מגיעים בהתלהבות ובשמחה להיכל הישיבה המרווח והמפואר השוכן ברחוב אבטליון 11, לפתיחת הישיבה. במעמד השתתפו רבינו רה"י הגרש"ב שליט"א, ראש הישיבה הגר"א מרמרוש שליט"א, רבני הישיבה שליט"א, המרא דאתרא שליט"א ורבני העיר שליט"א אשר אף נכדיהם הקימים נמנו על וועד המייסדים.

במעמד הפתיחה, נשא דברים נרגשים רבינו ראש הישיבה הגאון

בכינוס החיזוק למייסדי הישיבה בית רבינו מרן שר התורה זע"ה, מנשא דברים רבינו רה"י הגרש"ב סרוצקין שליט"א, נראים עוזר רבינו רה"י הגר"י פונשטיין שליט"א, רה"י הגר"א מרמרוש שליט"א, המשגיח הגר"י רוס שליט"א

של התלמידים ולגדילתם ברוחניות.

כמה מבני 'דור המייסדים', תלמידי הישיבה נ"י משנתה הראשונה ששוחחנו עימם, סיפרו לנו בערגה רבה עד כמה נחרטה בליבם שנת הקמת הישיבה המופלאה שהייתה בהתמדה עצומה ובחדווה גדולה. והוסיפו להתרפק בערגה על השבתות המופלאות שהיו בשנה הראשונה כשרבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א טרח ושבת שבשבת בעיר באופן מיוחד, שבתות שהיו עבורם מרוממות עד מאוד וגרמו לחיוך גדול, כשבמהלך רבינו רה"י שליט"א נשא שיעורים ושיחות מיוחדות, ובעת סעודה שלישית היה נושא רבינו רה"י שליט"א דברי חיזוק בגדולת בתורה ובחובת השאיפות לגדול ולהתעלות בידעת כל התורה כולה. שבתות אלו היו אבני דרך שתרומו רבות לעיצובה ולדרכה של הישיבה לדורות.

במהלך השנה למדו התלמידים את מסכת בבא קמא בעיון גדול ובסקירה מרובה, בהשקעה עצומה חזרו ושיינו התלמידים את המסכת שוב ושוב כשבסיום החזרות תלמידי הוועד נבחנו על כל מסכת בבא קמא במבחן סיכה.

לקראת השנה השנייה, שנת תש"פ, ב"ה רשמה הישיבה הצלחה גדולה ברישום לישיבה, כשבני המקום כבר רואים בעיניהם, ושוועים את קול התורה הנשמע מהיכל הישיבה. במקביל צירף רבינו ראש הישיבה שליט"א את הגאון רבי נפתלי רוס שליט"א שכיחן כמשגיח ישיבת עטרת יוסף ב"ב ונודע בהצלחתו הגדולה בחינוך, לצוות לישיבה, לכהן כמנהל הרוחני בישיבה הקד' וכן כר"מ אחה"צ. והגאון רבי אוריאל פפא שליט"א מונה לכהן כר"מ בישיבה הקד'.

רבי שלום בער שליט"א שציין את התרגשותו המרובה בעת הזאת, ועמד בדבריו על מעלת חנוכת בית ה' ועל גודל השמחה שיש אצל הקב"ה בהקמת מקום תורה חדש שיהיה בעז"ה תל תלפיות לדורות, ובשעה זו שאנו זוכים לחנוך ברגעים נעלים אלו את מקום התורה הקדוש הזה הרי זו שעה גדולה מאוד ועת רצון, לצד האחריות

רבינו ראש הישיבה הגר"י פונשטיין שליט"א נושא דברים בהיכל הישיבה

המרובה המוטלת על כתפי המייסדים שבהקמת מקום תורה.

שנתה הראשונה

ואכן בסייעתא דשמיא כבר משנתה הראשונה זכתה הישיבה להצלחה גדולה מאוד, כשקול התורה לא פוסק מלהישמע בעוז וברמה בהיכלה, בסקירה גדולה ובהתמדה ובסקיעות, מתוך שאיפה אמיתית להיות תלמידי חכמים אמיתיים. כשרבני הישיבה שליט"א משקיעים רבות מכוחם זמנם ומרצם ומסוריהם עד מאוד להצלחתם

היכל הישיבה

הרואה אומר ברכאי ובס"ד מרבים הם תורה בימי בין הזמנים והשפעתם ניכרת, כשבעמלם בתורה ובידיעתם הגדולה ובחינוכם חותמה של הישיבה הקד' עליהם.

כהיום הזה, הישיבה הקד' שהוקמה לפני שבע שנים, מונה כמאה תלמידים בלעה"ד, העולים ומתעלים בסולם העולה בית ה' תחת רוחו הגדולה של רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א ותחת שבט ראשי ורבני הישיבה שליט"א, קול התורה נשמע בבית המדרש בחדוותא דאורייתא ובריתחא דאורייתא, והתלמידים הזוכים להתרומם, לגדול ולהתעלות, שוקדים על תלמודם בכל עת באהבת תורה בעריבות ובשמחת לב.

הדפים שנלמדו במשך הזמן כולו, ורבים מהם אף נשארים בהפסקת צהרים להוסיף ולשנן, ולא חוזרים לביתם. כך יש לציין כי במבחינו 'שוננתם' בעיר אלעד, אחוז גבוה מאוד מהנבחנים המה בני הישיבה היקרים נ"י, כמו בשאר חלקי הארץ, וזאת לאור החשיבות עליה התחנכו בידיעת המסכת כולה, לצד ההרגל וההבנה כי לא בשמים היא.

אחד מתושבי העיר תאר באוזנינו בעת עריכת הכתבה, את קידוש ה' הגדול שנראה בימי בין הזמנים בבתי המדרשות בעיר, כאשר בני ישיבת עטרת שלמה ממלאים את בתי המדרשות בלימוד ומהווים דוגמא ומופת לכל רואיהם ולכל בני גילם, וכל

רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א נושא דברים בסיום בהיכל הישיבה

בבית הקדוש ברחוב רש"ב 23

חיים מאת רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א ורבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אוזבנד שליט"א.

עם השנים בריבוי התלמידים המתפקים על דלתות' הוסיפה הישיבה הקד' בבניית חדר שיעורים מרווח, כמו כן לאור הדחק הרב מפני ריבוי התלמידים בחדר האוכל של הישיבה השוכן לעת עתה בקראון, החלה הנהלת הישיבה בתקופה האחרונה בהשקעה גדולה בבניית קומה נוספת מעל בניין הישיבה לרווחתם של התלמידים היקרים.

יירבו ויעצמו

זכתה הישיבה הקד' מיום היוסדה ועד עתה לסייעתא דשמיא מרובה ונדעתה היא לכל בהצלחתה הגדולה ובפירותיה המתוקים, כשהביקוש לשיבה הוא עצום והבחורים מידי שנה נבחרים בקפידה רבה ובבירור אחר בירור ורק בני העלייה המופלגים זוכים להימנות על שורותיה.

בעמלם ובהשקעתם הרבה והעצומה של רבני הישיבה שליט"א תחת הנהגת ראש הישיבה שליט"א והמשגיח שליט"א הנותנים את עצמם ממש בהשקעה ובמסירות של טובתם וגדילתם של בני הישיבה, ועל הצלחתו של כל תלמיד ותלמיד כבן ממש, זכתה הישיבה ונעשתה לבית יוצר לבני עליה מופלגים העולים ומתעלים.

כדרכה של הישיבה הקד', בהנחת רבני הישיבה הקד' שליט"א את עמל הלימוד ברמת עיון גבוהה ביותר ב"ה ובהנחלת יסודות ההבנה ודרכי הלימוד כיאה לתלמידים המופלגים בני עלייה מיוחדים, זוכים התלמידים להתעלות ולקנות את דרך לימוד הסוגיות מפורשם, זוכים ע"י כך למשנה סדורה ובהירה בס"ד.

גם בסדרי לימוד הבקיאות משקיעים רבני הישיבה שליט"א להעמיד לתלמידים את הצורה הנכונה והראויה, כשמלבד לימוד הגפ"ת בעומק הפשט, נוסף על זה גם לימוד היסודות הבסיסיים של הסוגיות כיאה לבני עליה שכל חפצם הוא להגות ולעמול בתורה.

ללא ספק, אחד מרגעי השיא בכל שנה, זו תקופת ה'הכללית' המפורסמת המתקיימת בכלל הישיבות שע"י הישיבה הקד' שלוש פעמים בשנה, התקופה בה אוספים את קציר השנה כולה, כשבית המדרש בלהבת אש מתוך רצון עז לדעת את כל המסכת כולה. ברציפות נפלאה נשמע קול התורה בהיכל הישיבה מבוקר ועד ליל, כאשר הבחורים לומדים ברצף במשך כל היום את כל עשרות

לקראת תחילת השנה, התקיים מעמד מרגש עת נקראו הורי התלמידים יחד עם התלמידים אל הקודש פנימה לחדרו של רבינו מרן שר התורה זצוק"ל למעמד חיזוק וברכה לבני הישיבה, כאשר רבינו מרן זצוק"ל שלאור חביבותו והתעניינותו התמידית בישיבה הקד', נאות לפנות מזמנו להיקר לחזק ולברך את התלמידים.

לאור חולשתו של מרן זיע"א באותה התקופה הכינוס נערך באופן נדיר בחדרו הפנימי בבית, במרכז המעמד הנדיר נשאו דברים קצרים בהורמנא דמרן זיע"א, רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א ורבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א.

רבינו מרן זיע"א ברך את כל התלמידים שיגדלו ויצליחו ויהיו לנחת להוריהם ולרבותיהם, וכן ברך את רבני הישיבה שליט"א שיצליחו להעמיד כראוי תלמידים תלמידי חכמים גדולים מאוד, צדיקים יראים ושלמים. בסיום המעמד עברו כלל התלמידים להתברך מפי רבינו הקדוש זיע"א.

התפתחות הישיבה

שמעה הטוב של הישיבה בס"ד הולך לפניו בכל השנים הבאות כשהיא זוכה להצלח עד מאוד, במשך השנים צירף רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א לצוות הישיבה מרביצי תורה חשובים וידועים שידם רב להם בחינוך ובהרצבת תורה, מתלמידי החכמים המופלגים בעיר אלעד, הגאונים רבי נתניה זלץ שליט"א, רבי יהודה צ'סרק שליט"א, רבי ישראל מאיר יונגר שליט"א ורבי משה יזדמן שליט"א.

לצד זאת זכתה הישיבה בתרומתו העצומה של הגאון רבי ישראל יוסף רפפורט שליט"א, אשר נודע כרב גובריה בהחדרת יסודות ההלכה, המוסר בישיבה שיעוריו הקדש בקביעות, ובשיחות הנמסרות מעת לעת אשר מלבות אש קודש של יראת שמים.

מידי תקופה זוכים התלמידים לשמוע את שיעורי רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א המגיע לשיבה לחזק ולרומם את התלמידים בשיעורים ובשיחות, כשעונג רב יש לבני הישיבה לזכות לשמוע ממאמרי פיו דברי חיזוק והחדרת השאיפות לצעירי הצאן לועמו ולעיון ולידיעת התורה. אף בפתחם של מועדים בכל שנה ושנה זוכים בני הישיבה לשמוע דברי אלוקים

דברי הימים

תעודת זהות

רבני הישיבה:

הגאון רבי ישראל מאיר יונגר שליט"א	הגאון רבי אברהם מרמירוש שליט"א	הגאון רבי ראש הישיבה	הגאון רבי ראש הישיבה
הגאון רבי משה וידמן שליט"א	הגאון רבי נפתלי רוט שליט"א	הגאון רבי משגיח הישיבה	הגאון רבי נחמה זלץ שליט"א
הרב הגאון רבי יהודה פרידמן שליט"א	הגאון רבי יהודה אריה צ'סרק שליט"א	הגאון רבי יוסף וינגרטן שליט"א	הגאון רבי אוריאל פפא שליט"א
הרב הגאון רבי יוסף וינגרטן שליט"א	הגאון רבי אריה ליברמן שליט"א	הרב הגאון רבי יעקב לוי שליט"א	הגאון רבי אריה ליברמן שליט"א
בוגר ישיבת אור אליהו			

ישיבת "עטרת שלמה" אלעד

שנת הקמתה:
אלול תשע"ח

מס' התלמידים ביום הקמתה:
24

מס' התלמידים כיום:
100

מוקום הישיבה:
רחוב אבטליון 11 אלעד

בית של תורה תלוי בהחשבת התורה של האב

וועדים מיוחדים לבוגרי הישיבה הקד' שיח' מרבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אזבנד שליט"א התקיימו במהלך הקיץ. הוועדים, בהשתתפות עשרות רבות מחשובי האברכים בוגרי הישיבה הקד' שיח', התקיימו בשכונת הר נוף בירושלים, ובהיכל הישיבה לצעירים לשעבר במודיעין עילית. במהלכם שמעו דברי אלוקים חיים, דברי חיזוק עצות והדרכה מפי רבינו רה"י שליט"א להמשך העלייה בשנות האברכות.

רבינו ראש הישיבה שליט"א עמד בדבריו על המהות והצורה של בית של תורה, ועל ההשפעה העצומה והקריטית התלויה בהחשבת עמל התורה בבית, שבה תלוי הכל. כן הוסיף וחיזק בחשיבות העצומה בהמשך החיזוק בשישי ושבת קודש גם בשנות האברכות.

רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אזבנד שליט"א בועד לבוגרי הישיבה במודיעין עילית

זקניך ויאמרו לך

ילדי התלמוד תורה' שע"י הישיבה הקד' בחריש הגיעו לקריית הישיבה יחד עם המנהל הרה"ג ר' יצחק לבל שליט"א להתברך לקראת התחלת התפילה בסידור, במעונו של רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א. רבינו רה"י שליט"א העניק לכל אחד מהתלמידים נ"י סידור ובירכס שיזכו להתפלל לנחת רוח לפניו ית' ושכל תפילותיהם יתקבלו.

תלמידי כיתות ו' בתלמוד תורה שע"י הישיבה הקד' בעיר בני ברק – סניף מערב זכו להתקבל יחד עם המנהל שליט"א והמלמדים שיח"י, למבחן על פרק ארבעה אבות, במעון הגאון הנדול רבי שרגא שטיינמן שליט"א, שבחנם במשך שעה ארוכה והתפעל מידיעותיהם. בסיום המעמד בירכס הגאון הנדול שליט"א בחום רב, שיזכו לגדול לאילנה רברבא ולדעת את כל

הילדים נ"י מהת"ת בחריש מתברכים מרבינו רה"י הנרטיב שליט"א במעונו בקריית הישיבה

הגאון הנדול רבי שרגא שטיינמן שליט"א במכתב הערכה לתלמידים מת"ת בני ברק מערב

הגאון הנדול רבי דוד כהן שליט"א מברך את תלמידי ת"ת רמת בית שמש ד' מתחילי הגמרא

הגה"צ רבי בנימין פינקל שליט"א נושא דברים בפני תלמידי ת"ת רמת בית שמש ד'

התורה כולה, ואף חתם על מכתבי ברכה לתלמידים שהוכיחו את ידיעותיהם המופלאות. תלמידי כיתה ד' בת"ת שע"י הישיבה הקד' בעיר בית שמש – סניף רמה ד', התקבלו במעון הגאון הנדול רבי דוד כהן שליט"א, ל"מעמד הדרכה ללימוד גמרא" לרגל תחילת לימוד הגמרא בתחילת לימוד פרק 'אלו מצאות'. בתלמוד תורה שע"י הישיבה הקד' בעיר בית שמש – סניף רמה ד' זכו התלמידים לביקור מיוחד ולשמיעת דברי חיזוק מפי המשגיח הגה"צ רבי בנימין פינקל שליט"א, לאחר קבלת הפנים בשירה ובשמחה, נשא המשגיח שליט"א דברי חיזוק ודברי ברכה לתלמידים.

סיום העתיקתא' בישיבות לצעירים

בישיבות לצעירים שע"י הישיבה הקד' התקיימו במהלך סוף הקיץ סיומי מסכת 'גיטין' שנלמדו בסדרי העתיקתא, בהם משננים התלמידים נ"י את המסכת שנלמדה במהלך השנה שעברה. במעמדים נשאו דברים ראשי ורבי הישיבות לצעירים שע"י הישיבה הקד' שליט"א, ששיבחו את עמל החזרה של התלמידים

סיום מסכת גיטין בעתיקתא בישיבה לצעירים בב"ב, נראים ראש הישיבה הגה"ע שרייבר שליט"א, הגה"צ כהן שליט"א, הגה"ר רייכמן שליט"א והגה"צ לוי שליט"א

סיום מסכת גיטין בישיבה לצעירים בבית, נושא דברים ראש הישיבה הגה"ע יונגריא שליט"א

היקרים נ"י הזוכים לקנות את ידיעת המסכת כראוי. בישיבה לצעירים שע"י הישיבה הקד' בעיר ביתר עילית, שולבה במעמד גם שמחת סיום השי"ס שנלמד ע"י תלמיד הישיבה בן העליה הבה"ח מאיר דוד כהן נ"י.

בני עמזדי
סיקור קצר על פריחת הישיבה הקד' וגידולה, ועל המתרחש בין כותלי היכליה

יום העקידה - הפ"ג

כמידי שנה ביום כ' תמוז יום עקידת ישבת טעלז, התקיים שיעור זיכרון מיוחד בהיכל הישיבה הקד' על ידי רבינו ראש הישיבה הגאון רבי בנימין סורוצקין שליט"א על הסוגיא הנלמדת בפרק המפקדי, בסיום השיעור נשא רבינו רה"י שליט"א דברי חיזוק וזיכרון במלאות שמונים ושלוש שנים, לע"נ קדושי טעלז וראשי הישיבה הקד' דטעלז שנעקדו על קידוש ה' ביום זה ע"י הנאצים ימ"ש בשנת תש"א.

מעמד סיום השי"ס בראשות ראשי ורבי הישיבה בביתר שליט"א, נושא דברים הגאון ר' אהרון בירנצוויג שליט"א מרבי ישבת מיר

כבודה של תורה

בישיבת עטרת שלמה לצעירים שע"י הישיבה הקד' בעיר ביתר, חגגו בני שיעור ב' את סיום לימוד השי"ס שנלמד על ידם לע"נ מרן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל, המעמד התקיים בכבוד ובהדר לכבוד התורה ועמליה בראשות ראשי הישיבה ורבינו שליט"א.

קריאת השם "היכל פיצוטו"

בשמחה רבה ובהתרגשות נחגגה בישיבה הקד' בקריית הישיבה השלמת וקריאת השם לקומת חדרי השיעורים שמעל היכל הישיבה, שייקראו מעתה לדורות "היכל פיצוטו". הקומה נתרמה ונבנתה על ידי הישיבה תמכין דאורייתא הנדיבים החשובים בני משפחת פיצוטו הי"ו - סאו פאלו ברזיל.

הנדיבים הנכבדים בני משפחת פיצוטו שיח' בביקור בהיכל הישיבה

במעמד השלמת קומת חדרי השיעורים וקביעת שם לחדות - "היכל פיצוטו" בראשות רבותינו ראשי הישיבה והמשגיח שליט"א

בני משפחת פיצוטו הנכבדה הי"ו מברזיל הגיעו לביקור מיוחד, שהתחיל לקראת סיום הסדר בהיכל הישיבה הקד' ההומה מקול התורה, בסיום הסדר עלו נדיבי הישיבה הי"ו למשלחת הנכבדה התאספו במקום רבים מבני הישיבה הקד' נ"י העמלים בתורה בקומה זו, בזמני השיעורים ובזמנים אחרים.

במעמד השלמת הקומה וקביעת השם "היכל פיצוטו" - לתת יד ושם טוב בבית ובחומות, כיבדו את נדיבי הישיבה - מוקירי ורומי רבנו, רבינו רה"י הגה"ח שליט"א, רבינו רה"י הגה"מ שליט"א, רבינו רה"י הגה"ש שליט"א ומורינו המשגיח הגה"ר דיוס שליט"א, שהגיעו לכבוד ולברכס בתורת התורה, והלביע את הוקרת הישיבה על פועלם הנדול למען עמלי התורה. עוד השתתף במעמד הג"ר מיכאל עמוס שליט"א מ"מ מרה"י לוישרא ואורחים נוספים מידי המשיפחה.

במרכז המעמד התברכו הנדיבים מפי רבותנו ראשי הישיבה שליט"א, שיזכו לברכת עץ חיים היא למחזיקים בה' ולכל מילי דמיטב ברוח ובגשם במילוי כל משאלות ליבם לטובה. בסיום המעמד שרו שירי הודאה והלל לקב"ה על חסדו שבכל עת ובפרט עתה בהשלמת ובחונכת הקומה החדשה לרבינו תורה ותפילה.

סיום הבית והעליה ב"חבורת ברוך משה"

בחדר השיעורים 'בית שמאי' בישיבה הקד' בקריית הישיבה, התקיים בסוף הזמן מעמד סיום על פרק 'הבית והעליה' שנלמד בעיון וברציפות על ידי בני חבורת "ברוך משה". החבורה נוסדה בישיבה הקד' לע"נ הרב ברוך משה ב"ר בן ציון שכטר זצ"ל לחיזוק ועידוד הלומדים בבני הקיבוץ בסדרי רציפות ומבחינים. במעמד הסיום השתתפו רבים מבני הקיבוץ בישיבה הקד', ובמעמד מסר הגאון ר' נחום דיאמנט שליט"א ועד הדרכה בעניני שידוכים.

מוסיפין בברכה למשמר היוצא

עם סיום זמן קיץ, התאספו מאות אברכי הכולל שע"י הישיבה הקד' בעיר בני ברק, למעמד מיוחד ורב חושם לכבודו של ראש החבורה הג"ר משה דויטש שליט"א, לעת עלותו לכהן כראש ישיבת 'הדרת תורה', במשך כשמונה עשרה שנים השקיע את כל כוחותיו תבונתו ומרצו בביסוס ובהעמדת הכולל, בהרבצת התורה בהיכל הכולל, מתוך דאגה ומסירות רבה לכל צורכי הכלל והפרט, ובפרט לפני מספר שנים בעת שהתאחדו כלל הכוללים שע"י הישיבה הקד' למקום תורה אחד שבו מאות תלמידי חכמים מופלגים עמלים בתורה"ק, כאשר הרה"ג ר' משה שליט"א נושא בעול העמדת וביסוס הכולל, שזכה להפוך להיות היכל התורה מהחשובים והמרכזיים ביותר בעיר.

במעמד נשאו דברים רבותני ראשי הכולל הגאונים רבי שמעון שרייבר שליט"א, רבי שלמה אשלג שליט"א ורבי אלחנן זופניק שליט"א, שעמדו בדבריהם על ענין הכרת הטוב שיש לכל אחד ואחד מבני החבורה ועל מסירותו הרבה למען העמדת הכולל והצלחתו ב"ה, ובירכוהו שיזכה להוסיף להגדיל תורה ולהרביצה לעדרים. כן בירכו ראשי הכולל שליט"א את ראש החבורה הרה"ג ר' יעקב וייזר שליט"א ועימו הרה"ג ר' יחזקאל סגל שליט"א שמונו ע"י רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א שיזכו להמשיך להעמיד הבית הגדול והקדוש הזה עוד נשא דברים במעמד הגאון רבי אריאל ברונר שליט"א מרבני הישיבה. את המעמד חתם הג"ר משה שליט"א את דבריהם נרגשים בהם הודה לקב"ה על חלקו ועמלו בהעמדת הבית הגדול והקדוש הזה במשך י"ח שנים.

הגאון ר' משה דויטש שליט"א נושא דברים במעמד

סדרי ה'מסכתא'

כמסורת הישיבה הקד' וכמידי שנה בשנה לקראת סוף זמן קיץ, החל מראש חודש אב, התקיימו בישיבה הקד' סדרי ה'מסכתא' בהם חזרו התלמידים במשך כל היום כולו מבוקר ועד לילה על כל הנלמד בזמן קיץ במסכת בבא מציעא, ובשיבות לצעירים נערכו סדרי ה'כללית' לחזרה על כל הנלמד בזמן קיץ במסכת בבא קמא. סדרי ה'מסכתא' וה'כללית' נודעו בייחודיותם המופלאה להיות קצירת עמל כל השנה כולה בידיעה ברורה של עשרות רבות דפי גפ"ת ואשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו.

בסיום הזמן נערך בהיכל הישיבה הקד', מבחו מקיף בכתב בן מאה שאלות, במהלכו נבחנו קרוב לאלף תלמידי הישיבה הקד' וכן תלמידי הישיבות לצעירים, על עשרות הדפים, כשהם זוכים לצאת בסוף הזמן ותלמודם בידם.

מאות תלמידי הישיבה הקד' במבחן ה'מסכתא' בהיכל הישיבה הקד'

מספד בכל שנה ושנה

כמידי שנה בליל תשעה באב נשא רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אוזבנד שליט"א בהיכל הישיבה קינה ונהי על חורבן בית מקדשנו וגלות עמנו, ודברי התעוררות בעבודת הציפ' לגאולה.

ביום תשעה באב אחר הצהרים, נשא רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א שיחה מיוחדת בהיכל הישיבה בעניני החורבן והגלות ודרכי התיקון לבניין בית מקדשינו.

רבינו ראש הישיבה הגר"ח פינשטיין שליט"א בשיחה בתשעה באב אהר"צ בהיכל הישיבה

רבינו ראש הישיבה הגר"ח אוזבנד שליט"א בקינת ליל תשעה באב בהיכל הישיבה הקד'

זכנו לגדל

בתלמודי התורה שע"י הישיבה הקד' התקיימו בסיום הקיץ 'מסיבות חומש' למאות התלמידים היקרים נ"י שמתחילים בעז"ה בלימוד חומש, המעמדים התקיימו בהתרגשות מרובה בהשתתפות כלל ההורים שהעתירו בתפילה חמה לסייעתא דשמיא ולראות נחת דקדושה וחגנו בריקודים ובשמחה על הזכות הגדולה לעסוק בתורה.

במעמד במוזיעין עלית, זכו התלמידים להתברך מפי רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א שברך את התלמידים והוריהם שיזכו לשפע נחת ולשפע טוב והצלחה בתורה ובריאת השם טהורה.

מחזה מרגש התקיים באודיטוריום בקריית יערים טלז-סטון, כשהמרא דאתרא הגאון רבי אריה שולמן שליט"א קרא במשך זמן רב עם עשרות התלמידים את פרשת 'מעשה בראשית'.

הילדים במעמד במוזיעין עלית

רבינו רה"י הגרש"ב סורוצקין שליט"א נושא דברים במעמד במוזיעין עלית

הילדים במעמד בטלז סטון

המרא דאתרא הגר"א שולמן שליט"א נושא דברים במעמד בטלז סטון

עיר מלאה חכמים וסופרים – 'לחיים' במתחם הסופרים

לקראת אכלוס השכונה החדשה בצפון העיר ב"ב, שכונת 'מתחם הסופרים', התקיים מעמד לחיים במעונו של רב השכונה המרא דאתרא הגאון רבי ישראל ויזל שליט"א לקראת הקמת תלמוד תורה שע"י הישיבה הקד' בשכונה החדשה, הת'ת' צטרף לתלמודי התורה שע"י הישיבה הקד' בעיר בני ברק, במרכז העיר ובמעברה, ובשכונות צפון העיר, פרדס כץ וקרית הרצוג. במעמד השתתף הרה"ג ר' חיים ירמ שליט"א מנהל כלל תלמודי התורה שע"י הישיבה הקד' ונציגי האברכים מהשכונה.

בשורת פתיחת הרישום לת"ת מכה גלים בקרב תושבי השכונה, והתקבלה בשמחה עצומה, כשהקמת הת"ת בס"ד מהווה את החותם לצבינה הרוחני והתורני של השכונה בעז"ה.

בשנים האחרונות עם התקרב מועד האכלוס של השכונה, פנו רבני השכונה שליט"א ופרנסי העיר בני ברק ה"ו להנהלת הישיבה הקד' על מנת שתיאות להקים במקום ת"ת שיהיה בית חינוך בדרך המסורה לנו בעבור משפחות בני התורה מן השורה הראשונה, שצפויים להתגורר בשכונה.

לאחר עיכובים שונים, עם התקרב מועד האכלוס בחודשים אלו, ובשורת פתיחת הת"ת שהתקבלה בשמחה עצומה בקרב אברכי השכונה, החל הרישום כשהביקוש הוא עצום ומעל למצופה ב"ה, בהנהלת התת"ם אף מציניים, כי בעקבות ההיענות העצומה והמרשימה של אברכי השכונה, נבדקת בימים אלו האפשרות לפתיחת כיתות גבוהות במקביל לפתיחת הגנים מיד עם האכלוס בעז"ה. עוד מציניים בהנהלת התת"ם שע"י הישיבה הקד', כי בשל עיכובי הבנייה בעקבות המלחמה בארץ התעוררו קשיים טכניים בקבלת 1004 פתח ניכר מבנייני השכונה, ובעקבות כך ייתכן שפתיחת הת"ת תידחה במספר חודשים ויש לעקוב אחר ההודעות.

צאתכם לשלום

מעמד 'מעלין בקודש' והכנה לישיבה, שלוש מאות התלמידים היקרים מסיימי כיתות ח' בתלמודי התורה שע"י הישיבה הקד' בכל הארץ, התקיים כמידי שנה בקריית הישיבה, בשילוב מעמד סיומי המסכתות שנלמדו במהלך השנה, בראשות רבותינו ראשי הישיבה שליט"א, המנהלים והמלמדים, ההורים והתלמידים. המעמד התקיים בחדר האוכל בקריית הישיבה. סדר ההכנה התקיים ב'היכל פינשטיין' בו שמעו התלמידים דברי הדרכה והכוונה מהגאון רבי שמעון ברסליווער שליט"א ר"י עטרת שלמה אריה ירושלים, והגאון רבי זאב יעקובזון שליט"א ראש ישיבת עטרת יוסף שלום מוזיעין עלית (ראה כתבה נרחבת), לאחר סדר ההכנה זכו התלמידים להתפלל בהיכל הישיבה, ולאחריו התקיים בחדר האוכל המעמד הגדול.

מעמד 'מעלין בקודש' בראשות רבותינו ראשי הישיבה שליט"א מסיימי כיתות ח'

הדרך עלן – סיום בבא מציעא בישיבה הקד'

במוצאי תשעה באב נערך בישיבה הקד' בקריית הישיבה סיום מסכת בבא מציעא שנלמדה במהלך כל השנה בישיבה הקד' ביגיעה בשקידה ובעמל עצום, כשרבים מבני הישיבה זוכים להשלים את לימוד כל המסכת כולה מרישא ועד גמירא. המעמד התקיים בראשות רבותינו ראשי הישיבה והמשגיח שליט"א ובהשתתפות מאות תלמידי הישיבה הקד', במרכז המעמד נשא דברים רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א שהתייחס בדבריו לגזירות המרחפות על עולם התורה שלא יוכלו להמעיט מעסק התורה במאומה (ראה כתבה נפרדת). בסיום המעמד תלמידי הישיבה הקד' יצאו לבתיהם למנוחת בין הזמנים לקראת תחילת זמן אלול.

עשרות האוטובסים ברחבת הישיבה לנסיעת הבחורים לביתם לבין הזמנים

בני הישיבה במעמד הסיום

תלמידי הישיבה סיימו את בבא קמא בקעמפ

בקעמפ ישיבת אור אליעזר בבית שמש שע"י הישיבה הקד' שנערך בישיבת מגדל עוז בנבעת זאב, התקיים מעמד סיום מסכת 'בבא קמא' שנלמדה במשך השנה, ובמאמץ ובעמל זכו מעל מאה וחמישים תלמידי הישיבה בלעה"ר לסיימה ולהשלים את כל חלקיה. המעמד התקיים בסעודה כיז המלך לכבודה של תורה בהשתתפות ראשי ורביני הישיבה והמשגיח שליט"א, ובהשתתפותו של רבינו ראש הישיבה הגרש"ב סורוצקין שליט"א. גם בני הישיבה לצעירים באופקים ששהו לקעמפ במושב צפריה, זכו לסיים את מסכת בבא קמא שנלמדה על ידי בני הישיבה במעמד ראשי ורביני הישיבה שליט"א.

ראש הישיבה הגרש"ב פלס שליט"א נושא דברים במעמד

רביני הישיבה בריקוד

רבינו ראש הישיבה הגרש"ב סורוצקין שליט"א בריקוד עם התלמידים לכבודה של תורה

להגדיל תורה ולהאדירה - ת"ת חדש יוקם בעיר הוותיקה' בבית שמש

שמחה רבה בקהילות בני התורה בעיר הוותיקה בבית שמש, עם היוודע על החלטת הישיבה הקד' על פתיחת תלמוד תורה נוסף בעיר בית שמש בשכונת העיר הוותיקה בעיר. ההחלטה התקבלה באסיפה במוענו של רבינו ראש הישיבה הגרש"ב סורוצקין שליט"א בקריית הישיבה יחד עם המרא דאתרא הגאון רבי שלמה פרטיג שליט"א.

אזור העיר הוותיקה בבית שמש זכה בשנים האחרונות לעדנה רבה עם התחרזותה של השכונה והנגעתם של משפחות אברכים רבות להתגורר בה. הגר"ש פרטיג שליט"א מרא דאתרא דאזור בר אילן, פעל רבות לפתיחת תלמוד תורה למען אברכי השכונה, שנאלצים עד עתה לכתת את רגליהם לשכונות הסמוכות מחמת חיכוכים עם תושבים מקומיים שמנעו הקמת ת"ת עד עתה, ובס"ד זכו אברכי השכונה שהישיבה הקד' נאותה להקים עבורם תלמוד תורה לחינוך ילדי ישראל. לפי הודעת הנהלת הישיבה, הרישום לשנת תשפ"ו בעז"ה יחל מייד לאחר חג הסוכות.

ירא מנוחה כי טוב – ימי מנוחה בישיבות לצעירים שע"י הישיבה הקד' במהלך בין הזמנים

במהלך ימי בין הזמנים התקיימו ימי מנוחה בישיבות לצעירים שע"י הישיבה הקד' לאגרת כוחות ולחיזוק לקראת זמן אלול. במהלך ימי המנוחה התקיימו סדרי לימוד ושיעורים, ולאחר מכן התקיימו אירועים שונים, תוכניות ופעילויות לתלמידים נ"י, כשהנהלת הישיבה משקיעה רבות מאוד להצלחת ימי המנוחה.

ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א, אשר עקב שהות מעבר לים למען החזקת הישיבה הקד', נבצר ממנו להשתתף בחלק מימי המנוחה, כתב מכתב ברכה מיוחד לתלמידים בו הוא כתב: **"לאהובי וחביבי תלמידי ישיבתנו הקד' נ"י. יהי רצון שתהא המנוחה כראוי ליועני כוח, מנוחת שלום ושלחה מנוחה שאתה רוצה בה, ותהא המנוחה כי טוב - ויט שכמו לסבול נועם עול עמל התורה בה אתם זוכים לעמוד לפני ה' ולעמול כל השנה כולה בתעצומות, ויהי רצון שתהא מנוחה זו לתוספת חיזוק כוח ועלייה, לקראת השנה הבאה בעז"ה."**

בצל רבותיהם הגאונים ראשי ורביני הישיבות לצעירים שליט"א, זכו מאות התלמידים נ"י לשעות של קורת רוח ודברי חיזוק רוממות והתעוררות.

תלמידי הישיבה לצעירים בירושלים בסדר לימוד בקעמפ במצפה ירחו

תלמידי הישיבה לצעירים בבית שמש בתוכנית ביד בנימין

תלמידי הישיבה לצעירים בבית שמש בסדר לימוד בקעמפ בישיבת 'מגדל עוז'

תלמידי הישיבה לצעירים באופקים בסדר הלימוד בקעמפ במושב צפריה

תלמידי הישיבה לצעירים באחיסמך במנהרות הכותל

מעמד חיזוק בישיבה לצעירים בב"ב, לתלמידי העולים לש"ג

מעמד חיזוק מיוחד התקיים על ידי תלמידי הישיבה לצעירים שע"י הישיבה הקד' ישיבת עטרת יוסף בבני ברק לתלמידי העולים לש"ג, לרגל הוצאת קובץ חבורות שנכתבו בדיבוק חברים ע"י בני החבורה נ"י. המעמד התקיים בראשות רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א ראשי הישיבה והמשגיח שליט"א ורביני הישיבה שליט"א, במעמד שמעו התלמידים דברי חיזוק לקראת תחילת הזמן ובשבט ועידוד מעלת כתבת חידו' ומסירת חבורות.

רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א נושא דברים בפני התלמידים במעמד

רבינו רה"י הגרש"ב שליט"א בשיעור בהיכל הכולל

מעמד 'לחיים' בבניין הת"ת החדש

רבינו רה"י שליט"א מברך את תלמידי כיתה א'

התלמידים בחזית הבנין החדש

התרגשות בחריש: הרחבת הת"ת שע"י הישיבה הקד' וכוניסתו למקום קבע

עם תחילת זמן אלול, נכנסו למעלה ממאה תלמידי הת"ת בעיר חריש לבנין קבע חדש ומרווח בשכונת המעוף בעיר. תלמוד התורה שע"י הישיבה הקד' בחריש, נוסד לפני שלוש שנים עם תחילת התבססות הקהילה התורנית בעיר, כאשר הישיבה נטלה על עצמה את הקמת הת"ת, מאז הוא שכן בדירות מגורים ואח"כ במבני קרוואנים. בצל ההתרחבות המהירה של הקהילה בתוך זמן מועט וריבוי התלמידים נ"י, היה המקום צר מלהכיל את הברכה, ועתה בס"ד מרובה בהשתדלות מאומצת ומרובה של ראש העיר מר יצחק קשת הי"ו, והמשנה לראש העיר ונציג הישיבה הרב דוד פינקל שליט"א, זכו למעלה ממאה תלמידי הת"ת נ"י להיכנס למבנה חדש גדול ומאוחד. לקראת תחילת הזמן, הגיע רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א לעיר חריש, במהלך הביקור מסר רבינו ראש הישיבה שליט"א שיעור ודברי חיזוק והתעוררות לקראת הימים הנוראים, בהיכל הכולל שע"י הישיבה הקד' בשכונת בצוותא בעיר. הכולל שע"י הישיבה הקד' נוסד גם הוא לפני כשלוש שנים ועומד בראשות הגר"י ברונר שליט"א, ובס"ד קול התורה נשמע בהיכלו ברמה.

לאחר מכן, נערך מעמד קביעת מזוזות במבנה הת"ת החדש, ומעמד 'לחיים' מיוחד לרגל הרחבת הת"ת, בהשתתפות רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א, הגר"א ברונר שליט"א מרבני הישיבה, הגר"י ברונר שליט"א ראש הכולל בחריש, הרה"ג ר' יצחק לבל שליט"א מנהל הת"ת, הרה"ג ר' חיים רימר שליט"א מנהל כלל התת"ם שע"י הישיבה הקד', ראש העירייה מר יצחק קשת הי"ו והרב דוד פינקל שליט"א המשנה לראה"ע.

במהלך הביקור נשא רבינו ראש הישיבה שליט"א דברי חיזוק והדגיש את חשיבותה של תפילה ותורה בהבל פיהם של תש"ב"ר שעל זה העולם עומד, והיא המננה על כלל ישראל בכל עת ובפרט בזמן הזה. בסיום הדברים ציין לשבח ותהילה את עמלו וטרחתו של ראש העירייה שיח"י למען היכל התורה שע"י הישיבה הקד' ולמען ריבוי גבולות הקדושה בעיר, כן בירך את המנהל והמלמדים שליט"א וכל התלמידים נ"י שיזכו לכתיבה וחתומה טובה ולשנה טובה ומתוקה, ובעז"ה המקום תורה יגדל עד מאוד וירבה כבוד שמים בעולם.

ראש העירייה שיח"י ציין בדבריו את זכותו להיות שותף בהקמת מקומות התורה, והדגיש את הזכות הגדולה שנפלה בחלקה של חריש שהציבה עטרה לראשה את הכולל שע"י הישיבה ותלמוד התורה לתפארת העיר. ראש העירייה חזר ואמר כי בעז"ה ימשיך לעמוד לימין היכלי התורה של הישיבה ולסייע בכל הנדרש והודיה במיוחד למשנה לראש העיר הרב דוד פינקל שליט"א הדואג לכל צורכי הקהילה במסירות עצומה ולצורכי הרבים לכלל ולפרט באמונה, וכן ציין את היחסים הטובים עם הקהילה התורנית בעיר.

זמן אלול

זמן אלול נפתח בישיבה הקד' בעוז ובתעצומות, כאשר במלאות עשור לייסוד הישיבה מונה הישיבה למעלה מאלף ומאה תלמידים בני עלייה מפולנים נ"י, ועל המשמר הנכנס בני שיעור א' נמנים 210 תלמידים מצוינים נ"י. בישיבה הקד' התחילו בלימוד מסכת מכות, בכלולים שע"י הישיבה הקד' המשיכו בלימוד מסכת נדה, בישיבות לצעירים שע"י הישיבה הקד' התחילו בלימוד מסכת קידושין.

היכל הישיבה. סדר א' בתחילת זמן אלול

ספר מלחמתה של תורה מפרי חידושם של תלמידי הישיבה נ"י

לחמו בלחמי – אלפי הערות מתלמידי הישיבה נ"י קובצו לספר 'מלחמתה של תורה'

שמוחה רבה בהופעת 'ספר מלחמתה של תורה' על מסכת בבא מציעא, בו קובצו כל גיליונות מלחמתה של תורה שיצאו לאור בישיבה הקד' עם הערות ועיונים מבני הישיבה הקד', מכתבים, תשובות והשגות במלחמתה של תורה. המיזם שהחל בתחילת זמן חורף שעבר, זכה להצלחה עצומה כשמאות רבות מבני הישיבה משתתפים בו בס"ד. כאמור, עתה לקראת סיום לימוד מסכת בבא מציעא, יצא לאור בספר הקובץ שימאגד בתוכו במאות עמודים אלפי הערות מבני החבורה ומכתבי התשובות עליהם שנשלחו ע"י בני החבורה. המיזם הוקם בסיוע ארגון 'תורה דיליה' וזכה לעידודם הרב של רבותינו ראשי ורבי הישיבה שליט"א ששלחו אף הם הערות ועיונים בסוגיות, וממשיך ביתר שאת ובעוז בגיליונות השבועיים המופיעים בישיבה הקד' מפרי עמלם של בני החבורה נ"י.

עבודות הבנייה

האגף החדש שנבנה בפנימיית צא"י בקריית הישיבה

לקראת זמן אלול אגף פנימייה חדש נבנה בישיבה הקד' בקריית הישיבה וחדרי השיעורים בבית שמאי שופצו והורחבו

לקראת תחילת זמן אלול בישיבה הקד' – בקריית הישיבה, לרגל כניסת המשמר הנכנס של בני העלייה תלמידי שיעור א' נ"י, כאשר הישיבה הקד' מונה בלע"ר למעלה מאלף תלמידים כ"י. הוסיפה הנהלת הישיבה מפאת חוסר המקום אגף חדש בפנימיית "צא"י" בקריית הישיבה. עבודות הבנייה החלו באמצע זמן קיץ והושלמו בסוף ימי בין הזמנים. בנוסף לכך, גם חדרי השיעורים בבית שמאי שופצו והורחבו לקראת תחילת הזמן.

לכבוד התורה ולומדיה

מעמד סיום הש"ס ע"י אחד מתלמידי הישיבה לצעירים בבית שמש נ"י שזכה לסיים את לימוד כל הש"ס ביגיעה ובשקיזה גדולה, התקיים במהלך ימי בין הזמנים באולם פנינת התמור. במעמד המיוחד לכבוד התורה ועמליה ולכבוד סיום הש"ס השתתפו רבינו ראש הישיבה הגרש"ב סרוצקין שליט"א, ראשי ורביני ישיבת אור אליעזר שליט"א, בני המשפחה שיח"י, וחבריו בני החבורה שיח"י. במעמד נשא רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א דברים נרגשים וציין כי 'לא בכל יומא זכינא לימא טבא לרבנן כזה, ראש הישיבה שליט"א האריך בעניני חשיבות השקיזה בתורה ובמעלת הסיום, וברך את התלמיד שיזכה להמשיך ולגדול לתלמיד חכם אמיתי בעז"ה ולהיות לנחת מרובה להוריו שיח"י ולתפארת כל ישראל.

רבינו ראש הישיבה שליט"א נושא דברים במעמד הסיום

המינויים החדשים

לקראת תחילת השנה הבעל"ט נרשמו מספר מינויים חדשים בישיבה, כ"מ בישיבה לצעירים בירושלים, מונה לכהן בוגר הישיבה הגאון ר' חיים שמואל שורץ שליט"א, כ"מ בישיבה לצעירים בארמון מונה לכהן הגאון רבי יוסף קורלנסקי שליט"א, ולנו"ג בישיבה הקד' בקריית הישיבה, מונה בוגר הישיבה הרב הגאון רבי שאול אמור שליט"א.

בהיכל הישיבות לצעירים שע"י הישיבה הקד' מונו לכהן בוגרי הישיבה הרבנים הגאונים: בירושלים, רבי ישראל קליין שליט"א, בבני ברק, רבי יהושע קנפלאמר שליט"א. בבית שמש, רבי שלמה זלמן לרנר שליט"א. באחיסמך, רבי אברהם סורקיס שליט"א, ורבי בנימין ברדפס שליט"א.

בכולל שע"י הישיבה בבני ברק מונה לראש חבורה בוגר הישיבה הרה"ג רבי יעקב ויזר שליט"א ועימו בוגר הישיבה הרה"ג רבי יחזקאל סגל שליט"א.

התלמידים במעמד

מרן גאון ישראל שליט"א מברך את התלמידים, נראה המנהל הרה"ג ר' משה כהן שליט"א

"ה' יעזור שיהיה לכם שנה טובה, לכם ולכל אלה שדואגים לכם, לשנה טובה תכתבו ויהיה כתיבה וחתומה טובה ושנה טובה בכל המובנים, לכם ולכל אלו שעוסקים בכם, שנה טובה לנו ולכל עם ישראל. ה' יתן שנה טובה לרבני הישיבה שיחיו ולכל המלמדים שמלמדים תורה, ה' יתן להם הצלחה בכל מה שעושים, נחת ובריאות ואריכות ימים והצלחה כסדר, הצלחה אחרי הצלחה, וכל טוב סלה. לשנה טובה תכתבו ותחתמו."

לאחר מכן עברו התלמידים לפני מרן שליט"א, ולאחר מכן ברך בפרטות את המנהל שליט"א וצוות הרבנים והמלמדים שליט"א. לאחר הביקור המיוחד והברכה ממרן שליט"א עלו התלמידים לתפילה על קברו של מרן החזון איש זצוק"ל בבית"ח בב"ב ועוד מגדולי ישראל זצוק"ל, ומשם שבו התלמידים לבתיהם בהתרוממות והתעלות מיוחדת ונפלאה, בחשק ובערבות לעסוק בדברי תורה.

אשרי העם שכנה לו

במוצאי שבת קודש פרשת שופטים נערך בהיכל הישיבה הקד' מבחן לכלל בני הישיבה הקד' על כל מסכת בבא מציעא שנלמדה במהלך כל השנה כולה, בתוספת השלמת חלקי המסכת שלא נלמדו במהלך הזמן והושלמו ע"י התלמידים נ"י בימי בין הזמנים. במבחן השתתפו למעלה משבע מאות מתלמידי הישיבה נ"י שזכו לקנות קנין בכל חלקי המסכת בעמקות עצומה ובהירות ובידיעה מפלאה מדף ב' ועד דף קי"ט.

עשירי קודש

למעלה מאלף תלמידי הישיבה הקד' במעמד

עם תחילת הזמן, התקיים בהיכל הישיבה לבני הישיבה הקד' מעמד חיזוק חבורת "עשירי קודש" בראשות רבותינו ראשי הישיבה והמשגיח שליט"א. עם מלאות שנה תמימה מייסוד החבורה, בהצלחה עצומה לכלל בני החבורה ועלייה גדולה מאוד בדביקות ובסקיעות בלימוד, נערך הכנס להוסיף ולהתחזק בזה, להמשיך בשקיעות בלימוד בניתוק מכל חיבור להבלי העולם החיצון, כפי שהיה ב"ה במהלך השנה שעברה מאז ייסוד החבורה בתחילת השנה. הוד ורטט עצומים הורגשו בהעלתו של רבינו ראש הישיבה הגר"מ שליט"א, בעודו שעות לפני לוויית אחיו הגאון רבי אברהם אזבנד זצ"ל שהמשיח לכל בעצם נוכחותו את גודל השעה. במעמד עוררו רבותינו ראשי הישיבה שליט"א על החשיבות העצומה שאי אפשר לתארה וגודל המעלה העצומה של עמל התורה בשקיעות מוחלטת, ולעסוק בדברי תורה בנקיות ובטהרה. במעמד עוררו רבותינו שליט"א עוד על חשיבות גדרי תקנות הישיבה, וכן ברכו את התלמידים כי בודאי כל אלו שיצטרפו לחבורת העשירי קודש יזכו לגדול לתלמידי חכמים מופלגים הדבוקים בתורה בכל ליבם. (כתבה נרחבת בנפרד)

הכנה לימי הדין והרחמים

בעת סגירת הגיליון עומדים אנו סמוך ונראה לימי הדין והרחמים, כשבכל היכלי התורה שע"י הישיבה הקד' בכל אתר ואתר נרשמת התעוררות עצומה לקראת הימים הקדושים והנעלים, ובכל היכלי התורה של הישיבה הקד' נשמעים שיחות חיזוק והתעוררות מפי רבותינו שליט"א וגדולי התורה שליט"א.

נשלמות ההכנות בקריית הישיבה לקראת הימים הנוראים

בתיפילות הימים הנוראים בישיבה הקד' בקריית הישיבה צפויים להשתתף כאלפיים איש בלעה"ר, בימים אלו משלימה הנהלת הישיבה את ההכנות לקראת תפילות הימים הנוראים, שמחת בית השואבה, ושמחת תורה.

בתלמודי התורה

רבינו ראש הישיבה הגר"מ שליט"א בשיחת חיזוק בפני מלמדי תלמוד תורה שע"י הישיבה הקד' בטלזסטון, נראה המנהל החדש הרה"ג ר' משה כהן שליט"א

גם בתלמודי התורה שע"י הישיבה הקד' נרשמו הרחבות מרובות בריבוי עצום של תלמידים בלעה"ר, וכן מספר מינויים חדשים. בקריית יערים מונה לכהן כמנהל הת"ת המחנך הרה"ג ר' משה כהן שליט"א. בת"ת שע"י הישיבה הקד' בבית שמש ברמה א', מונה המחנך הרה"ג ר' אברהם מילר שליט"א למפקח הת"ת, ובת"ת ברמה ד' מונה הרה"ג ר' מאיר קורלנסקי שליט"א למפקח הת"ת.

משיירי כנסת הגדולה

בהיכל הכולל שע"י הישיבה הקד' בעיר בני ברק, נמסרה בפני מאות אברכי הכולל שליט"א שיחת חיזוק מיוחדת לרגל תחילת הזמן ולרגל חודש הרחמים והסליחה, על ידי הגאון הצדיק רבי מאיר גריינמן שליט"א, שטרח והגיע במרומם גילו לחזק את עמלי התורה בהיכל הכולל במשך שעה ארוכה בדברי חיזוק ורוממות.

בדבריו עמד הגאון שליט"א על מעלתם של בני התורה החשובים המקדישים ומסורים לעמל התורה כל חייהם, ועל חשיבות שמירת הזמן מדיבור דברים בטלים וכ"ש דיבורים אסורים, וניצולו לעמל התורה שהוא הדרך לעליה, ובפרט בדורנו בו רבה עצת היצר בכל מיני טעדיקו כמו מכשירי הפלאפונים אפילו הכשרים ביותר וכדומה לביטול ולבזבז הזמן, הרי שיש להתבונן ולשמור על יקרת הזמן, וכך היא הדרך להוסיף ולגדול בתורה וביראה. עוד עמד בדבריו על דברים הצריכים חיזוק ומעלת כל מצוה ומצוה בפרט לקראת הימים הנוראים שראוי לקבל בהם קבלות.

חלק מהקהל בשיחה

הגאון הצדיק רבי מאיר גריינמן שליט"א בהיכל הכולל שע"י הישיבה הקד' בבני ברק

"אשריכם. אשרי מי שלומד תורה. אין אדם יותר מאושר ממי שלומד תורה"

מעמד נרגש ומרומם לרגל התחלת הגמרא נערך במעונו של גאון ישראל מרן הגאון רבי דוב לנדו שליט"א לילדי שלושת כיתות ה' בת"ת שע"י הישיבה הקד' בקריית יערים טלז-סטון שהגיעו יחד עם המנהל הרה"ג ר' משה כהן שליט"א, המפקח הרה"ג ר' אריה ויוגור שליט"א והמלמדים שיחיו, לרגל השעה המיוחדת והכזובה הגדולה שזכו להתחיל את לימוד הגמרא, לרגל זאת זכו התלמידים להיכנס למעונו ולקבל את ברכתו החמה של מרן שליט"א.

לאחר מספר דקות בהם שרו התלמידים שירי אהבת תורה, בירכם מרן שליט"א בחום רב ואמר: "אשריכם תלמידים טובים, שמתחילים ללמוד גמרא. תלמדו ותצלחו, תשמעו היטב למה שמלמדים אתכם, תבינו ותתעלו להיות תלמידי חכמים למדנים לתפארת כל אלה שרוצים בטובתכם, ולתפארת כל עם ישראל. אשריכם, אשרי מי שלומד תורה, אין אדם יותר מאושר ממי שלומד תורה, ואין אדם יותר טוב ממי שלומד תורה, כל החיים שלו טובים."

"תשמעו מה שמלמדים, ומה שמדריכים כל ההנהגות איך לגדול בתורה ולהתנהג בסדר, לשמוע מה שאומרים, לכבד ולשמעו מה שהרבנים אומרים. לכבד אחד את השני, בין אדם לחברו, וככה תצמחו ותגדלו לתלמידי חכמים יראי שמים ותהיו לתפארת לכולנו, לכל עם ישראל, וישמחו כולם בהצלחתכם. אשריכם שאתם לומדים תורת השם".

מי יעלה בהר ה'!

למעלה משלוש מאות תלמידי כיתות ח' הגיעו לקריית הישיבה לחיזוק ולהכנה לקראת עלייתם לישיבה קטנה

בהתרגשות גדולה התאספו למעלה משלוש מאות תלמידי כיתות ח' מכלל תלמודי התורה שע"י הישיבה הקד' בכל רחבי הארץ יחד עם הוריהם שיחי', למעמד "מעלין בקודש", מעמד שמחת התורה בסיומי המסכתות, סיום כיתות ח' והכנה לקראת העלייה לישיבה, שהתקיים כמידי שנה בראשותם של רבותינו ראשי הישיבה שליט"א ומנהלי הת"תים שליט"א בחדר האוכל בקריית הישיבה בסיום שנת הלימודים

במרכז המעמד קיבלו התלמידים בהתרגשות עצומה את פני מרנן ורבנן ראשי הישיבה רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א, ורבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אוזבנד שליט"א, שטרחו ובאו

לברכה ולחזקתם במשאות החיווק המיוחדים אותם זכו התלמידים לשמוע מפי רבותינו מוסרי התורה ומעתיקי השמועה שליט"א. בהשתוקקות רבה שמעו התלמידים והוריהם את משאו של רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א, שעמד בדבריו על חביבות עמל התורה וחשיבות סיום מסכת, וכן הרחיב בדברי הדרכה לתלמידי הקיריים על חביבותם להצטרפות ללגיטו של מלך אלו בני התורה השקועים באוהלה של תורה.

במשך שעה ארוכה זכו התלמידים לשמוע דברי הדרכה מפורטים ועצות מעשיות להצלחתם ולעלייתם בסולם העולה בית השם. בסיום מעמד ההכנה השתתפו התלמידים בהתרגשות עצומה בתפילת מעריב בהיכל הישיבה יחד עם מאות תלמידי הישיבה הקד' בתפילה מרוממת היוצאת מן הלב. לאחר מכן ירדו התלמידים לחדר האוכל בקריית הישיבה לשמירת שנת הלימודים לשמוע דברי יוסף קובץ ח"ד שליט"א, ראש הישיבה הגאון רבי עזיאל שרייבר שליט"א, המשגיח שליט"א והרמ"ם שליט"א, כשרבותיו שליט"א מביעים גם את שמחתם הרבה מכך שהתלמידים עמלים על כתיבת חידושים שהיא מיסוד ההצלה בלימוד, ומברכים את התלמידים נ"י שיזכו להמשיך לעלות לגדול ולהצליח בתורה בעד"ה.

את המעמד הנחה בטוב טעם הרה"ג ר' יוסף יצחק גלוסקונס שליט"א מנהל הת"ת במדינת ישראל, בראשות המעמד נשא דברי פתיחה נרגשים זקן מנהלים הרה"ג ר' יצחק לבל שליט"א המפקח הארצי וראש פורום מנהלי התת"ם, שבין דבריו ציין בהתרגשות את הכמות העצומה של המשניות ודפי הגמ' אותם למדו התלמידים מיום כניסתם לתלמוד תורה.

במרכז המעמד קיבלו התלמידים בהתרגשות עצומה את פני מרנן ורבנן ראשי הישיבה רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א, ורבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אוזבנד שליט"א, שטרחו ובאו לשמוח יחד עם התלמידים בשמחת התורה לברכם ולחזקתם במשאות החיווק המיוחדים אותם זכו התלמידים לשמוע מפי רבותינו מוסרי התורה ומעתיקי השמועה שליט"א.

בהשתוקקות רבה שמעו התלמידים והוריהם את משאו של רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א, שעמד בדבריו על חביבות עמל התורה וחשיבות סיום מסכת, וכן הרחיב בדברי הדרכה לתלמידי הקיריים על חביבותם להצטרפות ללגיטו של מלך אלו בני התורה השקועים באוהלה של תורה.

במשך שעה ארוכה זכו התלמידים לשמוע דברי הדרכה מפורטים ועצות מעשיות להצלחתם ולעלייתם בסולם העולה בית השם. בסיום מעמד ההכנה השתתפו התלמידים בהתרגשות עצומה בתפילת מעריב בהיכל הישיבה יחד עם מאות תלמידי הישיבה הקד' בתפילה מרוממת היוצאת מן הלב. לאחר מכן ירדו התלמידים לחדר האוכל בקריית הישיבה לשמירת שנת הלימודים לשמוע דברי יוסף קובץ ח"ד שליט"א, ראש הישיבה הגאון רבי עזיאל שרייבר שליט"א, המשגיח שליט"א והרמ"ם שליט"א, כשרבותיו שליט"א מביעים גם את שמחתם הרבה מכך שהתלמידים עמלים על כתיבת חידושים שהיא מיסוד ההצלה בלימוד, ומברכים את התלמידים נ"י שיזכו להמשיך לעלות לגדול ולהצליח בתורה בעד"ה.

חדשן עצם

חידושי חכמי ורבי הישיבה הקד' שליט"א שנחברו בין כותלי הישיבה הקד'

דרך חיים - בבא מציעא

בשורה טובה תדשן עצם, שמחה גדולה בקרב קול שוחרי התורה בכלל, ובוגרי הישיבה ותלמידיה בפרט, עם הופעת ספר "דרך חיים" על מסכת בבא מציעא, מחידושי ושעורי רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אוזבנד שליט"א, שנמסרו בישיבה הקד' במהלך השנה.

בספר מובאים חידושים והשעורים שנמסרו במהלך השנה כולה מפי רבינו ראש הישיבה שליט"א על פרק שניים אחרון ועל פרק המפקיד, הן השיעורים היומיים והן השיעורים הכלליים שנמסרו בישיבה הקד' כשעליהם נוספים החברות שנמסרו בישיבה הקד', וחידושים נוספים מתוך מכתבי רבינו הרה"ש שליט"א.

הספר מצטרף לשורת ספרי 'דרך חיים' שיצאו לאור בס"ד במהלך השנים מתורתו של רבינו ראש הישיבה שליט"א וזכו להתקבל בשמחה בקורת רוח מרובה ובצימאון רב אצל שוחרי התורה ועמליה, כשכל דבר שפתיים אך למחסור.

את הספר ניתן להשיג בישיבה הקד' - בקריית הישיבה.

שערי תרבות

שמחה רבה בקרב עמלי התורה בהופעת הספר "שערי תרבות" על פרק איזהו נשך, הכולל בו את כל עניני ריבית החמורים. הספר נאחר על ידי הרב הגאון ר' יעקב רובינשטיין שליט"א מחשבו חכמי ורבי הכולל שליט"א בכולל שע"י הישיבה הקד' כבודיעין עילית.

הספר הגדול כולל בתוכו את כל עניני ריבית בעוין גדול ובהירות רבה, כשהרב הגאון המחבר שליט"א מתקן ומכיל בישר הסבר, בקרוב לשש מאות עמודים, עשרות רבות של סימנים ועופים, חידושים ביאורים בהעמדת כל הסוגיות שבעניני ריבית ובביאור כלל הענינים ביסודות איסור ריבית על כל אופניה ופירושיה בפרשי הפוסקים.

עוד הוסיף הרב המחבר שליט"א בסופו קונטרס נבדד מאוד אליבא דהילכתא בנושע"ו סימן קס"ד-קע"ו, הכולל את כל דברי הפוסקים בפקסי סידות העולים בסוגי ובכל עניני ריבית. ועליו נוסף מאמר בענין מסירת התורה הכולל את השתלשלות מסירת התורה שבע"פ.

בהקדמתו מצין הרב הגאון שליט"א את מהלך כתיבת הספר שנמשך כמה וכמה שנים, וכתיבתו החלה במהלך שנת "הישיבה הקד' בשנת תשע"ד בעת לימוד פרק איזהו נשך בכולל, בליבן הסוגיות בני עמודי שני המדרש עם תלמידי החכמים המופלגים וישיבת בית המדרש הגדול. בראש הספר מובאת הסכמות מרן הגאון רבי ברוך מרדכי אורחי זצ"ל והגאון הגדול רבי ברוך יוסבקר זצ"ל המעידים כי "הלימוד את עניני ריבית ימצא בספר תועלת גדולה בין בדיעות על בסיס הסוגיות והוספן והן על דרך ההבנה של הדברים", ומברכים את הרב המחבר שליט"א "שיתקבלו אהבה בספרו".

את הספר ניתן להשיג אצל הרה"ג המחבר שליט"א במס' 052-7127-036 בשעות הערב בלבד.

זיו הטהרה

בסייעתא דשמיא הופיע ויצא לאור קובץ "זיו הטהרה" - שיעורים בהל' טהרה, משעורי מורינו הגאון רבי יעקב וינפלד שליט"א מרבי הישיבה הקד'.

הקובץ מכיל את כלל שיעורי מורינו הגאון שליט"א שנמסרו לחתנים בישיבה הקד' ונכתבו ע"י מורינו שליט"א, כשנוסף על השיעורים עוד ביאורים חשובים ופרטים רבים בהלכות אלו, הן ביסודות ההלכה והן עד הוראות ההלכה למעשה על פי הוראות הפוסקים וגדולי ההוראה זצ"ל ושליט"א, לצד בירורי דינים ושאלות הנוגעים באופן מעשי ביום יום, כשהדברים מבורים היטב ומסוכנים בבהירות כסוב טעם ודעת, ומביאים תועלת עצומה לידעית ההלכות הנוגעות למעשה בבהירות.

את הקובץ ניתן להשיג בישיבה הקד' בקריית הישיבה.

קובץ חבורות - ב"ק

שמחה רבה עם הופעת הקונטרס הנפלא "קובץ חבורות" על מסכת בבא קמא פרק מחובה שנלמד בזמן קוץ, ובו חבורות שנכתבו בעמל וביגיעה על ידי בני שעור ב' בישיבה הקד' לצעירי "ישיבת עטרת יוסף" בני ברק שע"י הישיבה הקד'.

בני החבורה נ"י העלו על הכתב במשך הזמן כולו חבורות ובהם ביאורים וחידושים וסיכומים בסוגיות שבמסכת בבא קמא בפרק מחובה שנלמדו במשך זמן קוץ, ועתה לקראת סוף הזמן קיבצו לקובץ אחד בו מופיעים עשרות רבות של חבורות בענינים שונים בסוגיות שבפרק, דיני השבחה, גניבה והכפלה, דיני השבחה, והלכות שניהיה וקנייני הגזלה.

עטרה לראשם עיטרו התלמידים נ"י שיעורים וחבורות מפי רבותינו שליט"א, ובראשם רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום ברוך טורוצקין שליט"א, ראש הישיבה הגאון רבי עזיאל שרייבר שליט"א, המשגיח שליט"א והרמ"ם שליט"א, כשרבותיו שליט"א מביעים גם את שמחתם הרבה מכך שהתלמידים עמלים על כתיבת חידושים שהיא מיסוד ההצלה בלימוד, ומברכים את התלמידים נ"י שיזכו להמשיך לעלות לגדול ולהצליח בתורה בעד"ה.

את הקובץ ניתן להשיג בישיבת עטרת יוסף שע"י הישיבה הקד', ב"ב.

בגליון הבא א"ה נפרסם על הספרים שייצאו לאור מאלו תשפ"ד. ניתן לעדכן בכתובת: gilyon@asi.org.il

כינוס חיזוק ורוממות להחילת השנה השנייה בחבורת עשירי קודש

בראשות רבותינו ראשי הישיבה שליט"א: למעלה מאלף בני הישיבה נ"י התכנסו לחזק ולקבל עול עסק התורה בשקיעות מוחלטות כלא שום חיבור ושייכות לעולם החיצון | רטט חלף בהיכל הישיבה ככניסתו של רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אוזכנד שליט"א שעות לפני לווית אחיו הגאון זצ"ל להשיבות וגודל הענין הקדוש הזה | וכולם מקבלים עליהם

הרב א. שפירא

בסלו זה מפריע גדול, למה הדבר דומה אלין שנטו במקום קדושה ונפשו נוסה למקום טומאה. להצלחה בתורה צריך התמסרות שלימה, להיות שקוע בקושי ובתירוץ. להיות מסור לתורה".

"כתוב בחז"ל מלמד שיהיו עיניו וליבו ואוזניו מכוונים לדברי תורה, ויזיעו אמר, שיש שלוש חלקים בתורה, תורה שבכתב אי אפשר לאומרה לעל ולכן צריך עינו, אוזנו זה תורה שבעל פה זה קבלה מרב, וליבו זה החידושים שהוא מחדש בליבו. על כל פנים מבואר שצריך את נצרך מלהשתתף עקב נסיעתו מעבר לים למען הישיבה הקד'.

רבותינו שליט"א, העמידו וחיזקו את בריחי ושיערי יסודות הישיבה הקד' – בעסק התורה בשקיעות בלימוד ללא מפריעים וללא שייכות להבלי העולם החיצון, כי אם להיבדל לפני ה' ולעסוק בעמקתה של תורה, בידענה, וביגיעה על עמקי סודותיה, מתוך שקיעות וניתוק מהמפריעים השונים ומכל חיבור חוץ לבית המדרש.

ההצלחה בתורה צריך התמסרות שלימה

רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א האריך בדברי חיזוק ורוממות ואמר בתוך דבריו "המכשירים האלה לא נותנים להתנתק מהבלי העולם, הם לא נותנים להיות שקוע בעמק העיון, אם אי אפשר להתנתק מהבלי העולם בחוץ זה מפריע גדול. הענין של הישיבה זה מחיצות של קדושה מהעולם, הישיבה זה חרובות של תורה, וכשיש את המכשירים האלה שזה מחבר לבחון והעושה שייכות לבחון, אפילו עצם הפת

בכל אחד ואחד מבני החבורה שמצטרף לזה להתנדב באופן של מוכרח, ונוכח להיכתב בספר הזיכרון לחושבי שמו, ויזכר לברכה והצלחה".

לעילוי נשמת

רטט חלף בהיכל הישיבה בהגעתו של רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אוזכנד שליט"א שהגיע מספר שעות לפני הלווייתו של אחיו הגדול, ראש ישיבת טעלו ברביבדייל ניו יורק, הגר"א אוזכנד זצוק"ל, דממה אותה היה ניתן לחתוך באויר, שררה בהיכל הישיבה, עם כניסתו של רבינו ראש הישיבה שליט"א, כשמשמעות עצומה אדירה – אותה לא ניתן להסביר – מהחלפת בגדול השעה, לכל באי בית הכול.

רבינו ראש הישיבה שליט"א פתח בדמע כשקולו נשנק: "מובן מאילו שכרעך, מאוד קשה לא לדבר. צריך יישוב הדעת ואין לי עכשיו. אבל אני חושב לעצמי אולי לעשות עוד דברים לעילוי נשמת".

בהמשך הדברים אף הוסיף ראש הישיבה שליט"א בחשיבות העצומה של הקבלה בערב יום הדין, שהקבלה הראויה היא לעסוק בתורה בשקיעות מוחלטות בהצטרפות לחבורת העשירי קודש והוסיף בכי: "אנחנו עומדים לפני יום הדין, יום השם הגדול והנורא. אני לא זקוק לתוכניות והמחשבות על מה שקרה בראש השנה תשפ"ד, אינני צריך שיסבירו לי שמה שכתוב בנתנה תוקף הוא הלכה למעשה...".

בהמשך הדברים הרחיב רבינו ראש הישיבה שליט"א בגודל וחשיבות הענין והביא בדבריו מעשה שהיה עם מרן הגר"א מן שזוק"ל וסיפר: "בשליחתי בשייבה, היה בחור מופלג אחד שהיה הוא ת"ח מופלג ומובהק, ובישיבה הוא היה מאוד מקורב למרן רבינו הגר"א מן שזוק"ל, וגם הוריו היו קרובים למרן, והוא היה בן עליה מאוד גדול וברוב התמדתו היה ישן מעט מאוד בלילה, ההורים שלו סיפרו זאת למרן וביקשו שמרן ישפיע עליו בענין הזה. מרן הרב שך קרא לו, ושאל אותו יותר בכוונה, עם כל חלקי כך וכך, מרן הרב שך אמר לו, אז לא הדרך, בחור צריך לישון כמו שצריך ולאכול כמו שצריך, אחרת לא תוכל ללמוד כמו שצריך".

"בחבור שאל את הרב שך האם ראש הישיבה בצעירותו ישן יותר, אז הוא אמר אתה צודק, אבל אי אפשר להשוות בין הזמנים שלנו למנים שהיו פעם, אז העולם היה יותר רגוע מהיום, הוא הביא דוגמה, אדם היה ישב בעיירה אחת ולא ידע מה קורה בעיירה הסמוכה, אז היה יישוב הדעת והיו יותר כוחות הגוף וכוחות הנפש, אז היה יכול להתקיים בפחות שינה".

"אבל היום, והוא דיבר לפני ארבעים וחמישים שנה, התקשרות כל כך מפותחת ולא שייך שקרה משהו בעולם לא ידעו מהה בתוך חצי שעה, ולכן אין לנו את היישוב הדעת שהיה פעם, ואנחנו צריכים יותר מפעם כוחות הגוף וכוחות הנפש".

"אם נתרגם את הדברים, הקב"ה זיכנו להיות במקום שאנחנו מקבלים את מנוחת הנפש ויישוב הדעת ללמוד ולהיות שקוע בסוגיא, ומקבלים כל מה שצריך ברוחניות וגם בגשמיות, רק תשובה ותלמוד. אם האדם מכניס לעצמו ידיעות בדידים ממה שקורה בחוץ, אז הוא ייתבע על זה שהוא מכניס לעצמו את הדברים האלה, במקום להכניס

לעצמו עוד הבנה בתוספות, מדוע גרמת לעצמך להיות נצרך ליותר כוחות גוף ונפש".

הקב"ה זיכנו כאן לישיב בגן עדן בעוה"ז, רק לשבת וללמוד

"ומידה טובה מרובה. הרי יש פה דבר נפלא, ומרובים העושים את המצוה ב"ה, מאות, מאות רבות, של בחורים חתמו והצטרפו לזה. והבחורים החדשים יכולים לשאול כל אחד שחתם, שיעיד, שהרי זה כולו רוח ממש, אין בר דעת שלא יאמר שראו משמח מהחתימה מהקבלה הזו, גם מהדבר עצמו שעמדת בקבלה הזו, וגם מההתנתקות מהעולם החיצון, מהדברים המסיחים והמטריפים את הדעת, הוא קיבל יישוב הדעת. אני יכול לומר באופן אישי, שחורוים מהישיבה לעיר יש נטילה מסיימת של היישוב הדעת, מודעות וכדומה שזה מפריע ליישוב הדעת, אנחנו נמצאים כאן בגן עדן, הרי שולחן והרי אוכל, רק תלמד ליישוב הדעת ותעשה מה שצריך בשמחה ובטוב לבב".

רבינו ראש הישיבה שליט"א סיים את משאו: "דבר פשוט הוא שזו קבלה עצומה לזכות ביום הדין, אנחנו מגלים בזה גילוי כלפי שמיא, רבש"ע, אנחנו רוצים להיות דבוקים בתורתך, אנחנו רוצים את יישוב הדעת לדעת את תורתך הקדושה, שהקב"ה יעזרונו שכל אחד יעשה בדעת מה שהשכל מחייב, ונוכח בעז"ה שהאלול יהיה כמו שצריך, ונוכל לבוא לראש השנה עם משהו בידיים".

"אם נגיע עם הקבלה הזו, נגיע לא רק עם הקבלה, אלא נגיע עם עוד כמה דפי גמרא יותר, עם ידיעת התורה יותר, עם שמונה עשרה יותר בכוונה, עם כל חלקי עבודת ה' ברמה גבוהה יותר, והקב"ה יתכבד ויחתמו לחיים טובים וארוכים בתוך כל עמו בית ישראל".

אי אפשר לתאר אירות העליה הרוממות המיוחדת שהיה בישיבה למרות כל המצבים שהי השנה

לאחר מכן נשא דברים מורינו המשגיח הגאון הצדיק רבי יוסף דיוסי שליט"א שהעמיד את תקנות הישיבה הסייגים והגדרים, ובין דבריו העיד: "מתוך הידיעה אני אומר, ממה שאני שומע מהבחורים הקיריים שהצטרפו ובאמת כולם יודעים את זה, שהאווירה שהיתה בישיבה השנה, שאפשר לומר שזה היה כנגד הסיכויים בדרך הטבע, שהרי עברנו הרבה דברים ומצבים השנה, אבל כאן בישיבה הייתה אוירה של רוממות מיוחדת ונפלאה שאין לתאר, אוירה מיוחדת של התעלות, גיעה והתמדה, זה היה משהו מיוחד, ורבות מזה דאי נוקף לענין הגדול הזה".

מורינו המשגיח שליט"א, עמד בדבריו גם על גדול האחריות המוטלת על הכף בענין הקדוש הזה, ועמד על תקנת הישיבה, שגם מי שמאיהיב לא יוכל להצטרף לחבורה, שמתקנת הישיבה שאין לשוחח במכשיר כל שהוא ברחבות

קריית הישיבה כלל, אלא אך ורק בחדר בפנימייה, והוסיף: "צריך לדעת שזה אחריות גדולה מאוד, הדבר הקדוש הזה והאווירה המרוממת הזו שזכינו שיש כאן בישיבה, חס ושולם לפגוע בדבר הקדוש הזה, וגם אלו שלא הצטרפו לזה הרי שיש להם אחריות מיוחדת על האווירה בישיבה שלא לפגוע בה".

"ואלו שהם בחבורה הזו, ודאי כולו קודש והוא זוכה להתנתקות מהחיבור לעולם החיצון ושקיעות אמיתית, ויש לו אוירה אחרת ומרוממת, ההנהגה הזו שלא צריך לדעת כל דבר ולהיות מחובר למה שקורה, הרי אין ספק כמה זה מרומם ומיוחד. וכמה תוספת יש מזה בשקיעות בלימוד. יהיה לו רוממות מופלאה, הרי כולם מעידים על זה ב"ה, והקב"ה יעזרו שנוכח להמשיך במעלה ובדבר הנפלא והקדוש מאוד הזה, ותימשיך בישיבה ההנהגה המרוממת עד מאוד הזו בעז"ה, ונוכח לשנה טובה ומתוקה".

המעמד המיוחד נעל בחיזוק וברוממות עצומה, בהצטרפות התלמידים שזו להם עתה שנתם הראשונה בישיבה לחבורת עשירי קודש, להוסיף ולהרבות בשקיעות בתורה, בנייתוק מהבלי העולם החיצון, ובהשמעת קול התורה ועבודתו כרצונו יתברך – בלתי לה' לבדו.

למעלה מיאלף שליט"א הישיבה בכינוס החיצון בהיכל הישיבה

באמירת תהלים בסיום המעמד

רבינו ראש הישיבה הגר"א שליט"א נשא דברים במעמד ייסוד חברת העשירי קודש, קץ תשפ"ג

כל דבריהם ליצנות ממש

“הם מתעסקים עם מה שנקרא “חוק הגיוס” במשך שנים על גבי שנים, הם חכמים? חכמי חלם היו יותר חכמים מהם, הם דנים איך לוקחים את החכמים האמיתיים ומנתקים אותם ממקור החיים, הם יושבים ודנים שבועות על שבועות, מישהו מאתנו בכלל התעניין בזה? הם לא יכולים לשנות שום דבר, כל דבריהם ליצנות ממש”

דברים נוקבים בענייני השעה שמסר רבינו ראש הישיבה הגרש"ב סורוצקין שליט"א במהלך סיום מסכת בבא מציעא בישיבה הקד' • על חובת ההתחזקות בתורה בעת צרה: המלחמה והניצחון תלויים ביושבי בית המדרש בלבד • היחס הנכון לרדיפת הבג"ץ וגיזירות תשפ"ד כנגד לומדי התורה: שאנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים

במהלך מעמד סיום מסכת בבא מציעא שנלמדה בישיבה הקדושה בזמני החורף והקיץ, שהתקיים במוצאי תשעה באב בקריית הישיבה, נשא רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א משא חיווק מיוחד בו התייחס למצב הקשה בארץ הקודש וחובת ההתחזקות של בני התורה בעמל התורה. במשך שעה ארוכה פרס ראש הישיבה שליט"א את ההשקפה הבהירה כי כל הניצחון מפני האויבים הקמים עלינו תלוי בהתחזקותנו בעמל התורה, והתייחס לגזירות הקשות המושתות על לומדי התורה ע"י הבג"ץ ושלוחיו אשר שנת עמי

הארצות לתלמידי חכמים מעבירתם על דעתם. בהתייחסו למצב המלחמה הקשה בארץ הקודש אמר רבינו ראש הישיבה שליט"א: “אנו בתקופה שיש כעת רדיפה כנגד עולם התורה. רדיפה נגד תלמידי החכמים. בתקופה זו הרי ברור שיש לנו אחריות גדולה מאוד, ברור לנו שעלינו עומד כל העולם כולו. המשנה במסכת ראש השנה אומרת על מלחמת עמלק שם נאמר, 'כאשר ירים משה וגבר ישראל' אומרת המשנה: 'וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה? אלא לומר לך כל זמן שישראל היו מסתכלים כלפי

מעלה ומשעבדו את ליבם לאביהם שבשמים היו מתגברים ואם לאו היו נופלים' – הדברים מפורשים, המלחמה והניצחון הם רק על ידי 'משעבדים ליבם לאביהם שבשמים' רק כך יש ניצחון ורק זה עושה את הניצחון”.

“המלחמה והניצחון תלויים ביושבי בית המדרש. אין לאף אחד אחר חלק בניצחון, נכון שחייבים השתדלות אבל המהות של הניצחון תלוי ביושבי בית המדרש, עלינו ורק עלינו עומד העולם כולו, וכמו שאמרו חז"ל בבראשית שהעולם נברא בשביל התורה שנקראת ראשית

ובשביל ישראל שנקראו ראשית”.

“אבל יש להוסיף נקודה: מה ההבדל בינינו לביןם? ואת ההבדל הזה, כל אחד מאיתנו צריך לדעת ולחוש, כל אחד צריך להרגיש את השמינית שבשמינית גאוה של תלמיד חכם, גאוה בחובת תפקידנו בעולם”.

“אנו אומרים בסיום מסכת שמת חלקינו

החכמים האמיתיים ומנתקים אותם ממקור חיים, הם ישבו ודנו שם שעות על גבי שעות, שבועות על גבי שבועות. הרי זו בדיחה, הם ישבו ודנו ודיברו, מישהו מאתנו בכלל התעניין במה שהם דיברו? זה בכלל עניין מישהו מה שהם דיברו? אמרתי רחמנות עליהם, אולי ייקחו מגמ"ח של משחקי גולות או לגו שישחקו בזה, הרי זו ליצנות”.

“כל אחד שלומד תורה, הבחור הכי צעיר שלמד תורה, שיש לו נגיעה בהוויות דאביי ורבא, יודע שבאמת החכמה שלו היא פי כמה וכמה, יושבים שם אנשים שהחליטו לעשות איזו צגה, הרי יותר מזה לא היה שום דבר, הם לא שינו, והם לא ישנו לעולם ועד, אנו לא מתעניינים בזה ולא מעניין אותנו בכלל מה הם אומרים, הם לא יצליחו בשום דבר, ולא ישנו שום דבר”.

“זוה כלול באנו משכימים לדברי תורה, והם – אלו שחושבים שהם חכמים כביכול – משכימים לדברים בטלים. מסכנים הם, שהם לא למדו הוויות דאביי ורבא, כמה שילמדו ויחממו מהיכן יהיה להם חכמת אמת שהיא רק מהתורה, רק מהוויות דאביי ורבא? הרי כל תלמיד צעיר שמתחיל בלימוד גמרא חכם הוא יותר מהם לאין ערוך. פוק חזי, שעם כל “חכמתם” אף אחד לא התעניין בזה בבית המדרש, ואף אחד לא דיבר על זה, ואת אף אחד זה לא הטריד, וגם אני יאמר – זה גם לא מטריד מה שהם יעשו לעולם ועד”.

המלחמה והניצחון תלויים ביושבי בית המדרש. אין לאף אחד אחר חלק בניצחון, נכון שחייבים השתדלות אבל המהות של הניצחון תלוי ביושבי בית המדרש, עלינו ורק עלינו עומד העולם כולו

רבינו ראש הישיבה שליט"א סיים את הדברים: “אלה ברכב ואלה בסוסים, ואנחנו בשם השם אלו קינו נזכיר. המה כרעו ונפלו ואנחנו קמנו ונתעודד. צריכים לדעת כי אנחנו לומדי התורה, מקיימי עולם ורק אנחנו מקיימי העולם. אפילו חכמה אין בצד השני, וזו הדוגמה שכל בית המשפט שלהם אין בו שום חכמה. הקב"ה ישע אותנו מכל רודפים אלו ויבטל עצתם, ואנחנו צריכים לזכור ולדעת כי עלינו עומד העולם, וכשישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדים ליבם לאביהם שבשמים מיד הם נוצחין בעז"ה”.

מיושבי ביהמ"ד ולא שמת חלקינו מיושבי קרנות ש"אנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים” על מי מדובר? אנתנו חושבים שמדובר על דברים בטלים, מדובר על אדם שמתעסק בשום דבר, על ילדים קטנים שמתעסקים במשהו? לא, מדובר על הגבוהים שבגבוהים שבהם, על החכמים והמלומדים, על אלו שנאמר עליהם “חכמה בגויים תאמין”, עליהם אנו מדברים, על אלו שיושבים כביכול למעלה אצלם, אלו שיושבים באותו מקום של שנאה לדת, 'בית המשפט הגבוה לצדק', שהוא מקום המשפט שם הרשע, עליהם אנו מודים לקב"ה, שאנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים! דברים בטלים פשוטו כמשמעותו”.

רבינו ראש הישיבה שליט"א התייחס לרדיפת הבג"ץ כנגד בני הישיבות לומדי התורה: “מי צריך ראייה גדולה מזו, הם הרי קוראים לזה שהם מתעסקים עם מה שנקרא “חוק הגיוס”, הם יושבים ודנים איך הם יעשו את זה, לא מספיק להם השישה חכמים העשרה חכמים, הם יושבים ודנים במשך שנים על גבי שנים איך הם יגיעו לזה, הם חכמים? חכמי חלם היו יותר חכמים מהם, הם דנים איך לוקחים את

מנסיכי טעלז:

ראש ישיבת טעלז הגאון המובהק

רבי אברהם אוזבנד זצוק"ל

אבל כמד בעולם התורה בהסתלקותו של הגאון המובהק רבי אברהם אוזבנד זצוק"ל ראש הישיבה דטעלז ריברדייל בארה"ב ומגדולי מרביצי התורה וראשי הישיבות בארה"ב. בנו של מרן ראש הישיבה דטעלז קליבלנד הגאון רבי אייזיק זצוק"ל ואחי יבדלחט"א רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי שליט"א. העמיד אלפי תלמידים בדרך התורה בטהרת למעלה מארבעים שנה והיה להם לאב. אבד כלי חמדה

הגאון רבי אברהם אוזבנד זצוק"ל עם יבדלחט"א אחיו רבינו ראש הישיבה הגר"מ שליט"א

מיוחד היה בירתא ה' טורה ובדקודק ההלכה, נדע בשיוחתי המיוחדת שהיה מוסר בישיבה שהיו למעוררות לבנות ומשיבות נפש. בחודש אלול היה נוהג למסור שיחות רבות בעבודת האלול ברגש עצום ובהתעוררות גדולה.

יומים לאחר תחילת זמן אלול התשפ"ד בהיותו בישיבה, נסתלק בפתע פתאום למגינת לב אלפי תלמידיו, כשעולם התורה בארה"ב ובארה"ק מתאבל על כי בא השמש בצהרים, בסילוקו של חכם מחשובי מרביצי התורה מגדולי ראשי הישיבות ומעמדי תלמידי החכמים בארה"ב בדורינו, כשרבים מאוד חבים לו את שיעור קומתם הרוחני, שלהם ושל ביתם.

בהסתלקותו איבד בחטף עולם התורה כולו את אחד מגדולי וחשובי מעמדי התורה והתלמידים עשרות בשנים, ואביהם הרוחני של אלפי בני תורה ומשפחותיהם שנקטפ בשיא תפארתו. טעלו איבדה את אחד משעשועי גידוליה, מגדולי בניה ונסיכיה, שהמשיך ודבק בדרך אבותיו ורבותיו הגדולים זצוק"ל ומסר חייו על התורה והיה לסמל ולאות לרבים לדמות האדם הישר, שיעור מוסר מהלך מה היא שלמות הדעת, ודמות מופת לשקיעות בתורה ולעמלות. בהסתלקותו מתוך בית המדרש ממש, נתקיים בו 'אדם כי ימות באוהל, באוהלי החכמים, במקום תורתו.

תקופת לימודם בישיבה היו ממשיכים להיות עימו בקשר רצוף ואיתן, ולקבל ממנו הדרכה ותושיה גדולים לבית טעלו ולבית בריסק, ועמל להחזיר בישיבתו ובתלמידיו את דרך ישיבת טעלו.

במשך למעלה מארבעים שנה העמיד אלפי רבים של תלמידים. בגאונותו המופלגת וביגיעותו העצומה לרדת עד עומקה של סברה לאמיתה של תורה החדיר בליבותיהם אהבת תורה וחיבור עצום לעמל התורה ויגיעה, כי זוהי תמצית כל חיינו. מלבד מסירת השיעורים היה משקיע רבות בקביעות עם התלמידים והיה מאריך עליון מונטי בארה"ב, יחדיו הקימו את ביתם, כשהוא לומד בכלל הישיבה דטעלו קליבלנד.

בניחום אבלים בישיבה

במשך השנים הוקמו מוסדות תורה שעמדו בנשיאותו ובהדרכתו בהם כולל "אוהל גיטל" בריברדייל, ישיבת "מעון התורה", כולל "מאור יצחק", "פארקר כולל", כולל "אוהל אור" ישיבת "ישיבה גדולה באירימאנט" ועוד, שעמדו תחת נשיאותו והכוונתו.

טרח ויגע להעמיד בדרכה ובמורשתה של ישיבת טעלו, כשהוא מוסר את תורת אבותיו ורבותיו הגדולים לבית טעלו ולבית בריסק, ועמל להחזיר בישיבתו ובתלמידיו את דרך ישיבת טעלו.

במשך למעלה מארבעים שנה העמיד אלפי רבים של תלמידים. בגאונותו המופלגת וביגיעותו העצומה לרדת עד עומקה של סברה לאמיתה של תורה החדיר בליבותיהם אהבת תורה וחיבור עצום לעמל התורה ויגיעה, כי זוהי תמצית כל חיינו. מלבד מסירת השיעורים היה משקיע רבות בקביעות עם התלמידים והיה מאריך עליון מונטי בארה"ב, יחדיו הקימו את ביתם, כשהוא לומד בכלל הישיבה דטעלו קליבלנד.

בהגיעו לפרקו שב לארה"ב שם נשא את רעייתו הרבנית תח" לאר"ט, בת הגאון רבי בנימין ציילברגר זצוק"ל ראש ישיבת בית התלמוד בארה"ב, נכדתו של הגאון רבי ישראל חיים קפלן זצוק"ל ראש ישיבת תורת חסד בבריסק, ומשיגה ישיבת בית מדרש עליון מונטי בארה"ב, יחדיו הקימו את ביתם, כשהוא לומד בכלל הישיבה דטעלו קליבלנד.

הקמת ישיבת טעלז ריברדייל

לפני למעלה מארבעים שנה, בשנת תשמ"א, לאחר פניות שהגיעו אליו מתלמידי ובוגרי טעלו, הקים בניו יורק את ישיבת בוגרי טעלו בריברדייל, כשאביו הגדול זצוק"ל יחד עם מרן הגר"מ גיפטר זצוק"ל ומרן רה"י הגרא"מ שך זצוק"ל מעודדים ומחזקים את דיו להקים את הישיבה, בראותם אותו כראוי להמשך מסירת תורה לדורות הבאים וכמוכשר להעמדת התלמידים. מאז החלו שנות הרבצת התורה המופלגת בה עסק עד סוף חייו ממש וזכה להעמית בה אלפי תלמידים, את הישיבה

אב רוב

התייחד ונודע מאוד בהיותו כאב רחום לתלמידיו ואף לאחר שסיימו התלמידים את

הגאון רבי מרדכי גיפטר זצוק"ל, עימו למד בחברותא שנים רבות, וכשהוא דבוק באביו זצוק"ל, במרן רה"י הגר"ב סורוצקין זצוק"ל ובשאר רבני הישיבה זצ"ל מהם קנה חכמתו והשתלם בהבנת התורה ובידיעתה. בהמשך דרכו למד בארה"ק בישיבת בריסק שם נקשר עם מרור ורבו הגר"ד סאלוצ'ק זצוק"ל שחיבבו וקירבו באופן מיוחד.

בהגיעו לפרקו שב לארה"ב שם נשא את רעייתו הרבנית תח" לאר"ט, בת הגאון רבי בנימין ציילברגר זצוק"ל ראש ישיבת בית התלמוד בארה"ב, נכדתו של הגאון רבי ישראל חיים קפלן זצוק"ל ראש ישיבת תורת חסד בבריסק, ומשיגה ישיבת בית מדרש עליון מונטי בארה"ב, יחדיו הקימו את ביתם, כשהוא לומד בכלל הישיבה דטעלו קליבלנד.

הקמת ישיבת טעלז ריברדייל

לפני למעלה מארבעים שנה, בשנת תשמ"א, לאחר פניות שהגיעו אליו מתלמידי ובוגרי טעלו, הקים בניו יורק את ישיבת בוגרי טעלו בריברדייל, כשאביו הגדול זצוק"ל יחד עם מרן הגר"מ גיפטר זצוק"ל ומרן רה"י הגרא"מ שך זצוק"ל מעודדים ומחזקים את דיו להקים את הישיבה, בראותם אותו כראוי להמשך מסירת תורה לדורות הבאים וכמוכשר להעמדת התלמידים. מאז החלו שנות הרבצת התורה המופלגת בה עסק עד סוף חייו ממש וזכה להעמית בה אלפי תלמידים, את הישיבה

ישיבת עשרת שלמה

תורה תורה חגרי שמ

נואבים ודואבים על שמועה כי באה בהסתלקות האדם הגדול שדבק בעסק התורה בעמלה בינוה ובעמקותה כל ימיו. והיה לאות ולמופת בשקיעותו בעומקה של הלכה. מופלא היה לכל ואוי במיוחד ביראתו ובצדקותו. מסר נפשו כל חייו על הרבצת התורה ובהתנה ליוו השפיע הוריו וחסם והעמיד אלפים בדרך התורה בטוהרה ובהתנהגותה היה לכל תלמידיו כאב רחום. נער לבותינו גדולי ישיבת טעלו זצוק"ל ויגע ועמל להמשיך בדרך ומורשתה. תלמיד מובהק לתורתו ורבני ראשי הישיבה דטעלו קליבלנד זצוק"ל שיצק מים על ידם והעניק שמועתם

הגאון המובהק רבי אברהם אוזבנד זצוק"ל

ראש ישיבת טעלז - ריברדייל ניו יורק

בן מרן ראש הישיבה הגאון רבי אייזיק זצוק"ל ואחיו של יבדלחט"א רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי שליט"א הלוייה תצא חיים יום ראשון ה' אלול תשפ"ד בשעה 19:45 (משונו) מביהמ"ד אחוה רחוב ראשית חנכה 11 ירושלים להר המנוחות

בעל הנחמות הרופא לשבז"ר לב ומחשב לעצבותם ורפא שבר המשפחה הרוממה ואלפי תלמידיו בתוך שאר אבלי ציון ירושלים רבן ותלמידיהן

רבינו ראש הישיבה שליט"א יישוב שבועה ביום שני ברחוב עזרת תורה 4 ירושלים יחד עם בני המשפחה שיחי ונעים שלישי ברחוב בית הלל 15 ב"ב בין השעות: 10:00 - 14:00, 17:00 - 22:00

כבר בהיותו ילד בגיל שבע נכנס ללמוד במתיבתא דיישיבת טעלו שם התבלט בין רעיו בבקושו ובאהבתו לתורה, בהמשך עלה ללמוד בישיבה הקדושה דטעלו שם למד בהתמדה עצומה והיה מחשובי התלמידים, בישיבה היה לתלמידו המובהק של מרן ראש הישיבה

אבל כבד

עולם התורה כולו נתעטף באבל כבד עם הישמע הבשורה הקשה בהסתלקותו הפתאומית של אחד ומיוחד מגדולי ראשי הישיבות ומוסרי התורה בעולם התורה בארה"ב, הגאון המובהק רבי אברהם אוזבנד זצוק"ל, ריברדייל ניו יורק, בנו של מרן ראש הישיבה דטעלו קליבלנד הגאון רבי אייזיק אוזבנד זצוק"ל ואחיו של יבדלחט"א רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי שליט"א.

הרבין תורה כל ימיו והעמיד דורות של תלמידים מופלגים דבוקים בתורה ובעבודתה ה', אותם נשא על ליבו כאשר ישא האומן את היונק. השפעתו העצומה ניכרה בכל רחבי יהדות ארה"ב, ועיצבה את דמותם של אלפים מבני התורה בארה"ב. בתחילת זמן אלול נסתלק לרום מעלה באורח פתאומי בתוככי הישיבה כשהוא בן ע"ז שנים.

בית גדולים

הגאון רבי אברהם זצוק"ל נולד בשנת תש"ח, לאביו מרן ראש הישיבה הגאון רבי אייזיק זצוק"ל ראש הישיבה דטעלו קליבלנד, ולאמו הרבנית מרת חיה ע"ה,

בת מרן ראש הישיבה הגאון רבי אברהם יצחק בלן ה"ד ראש הישיבה והרב דטעלו, כשהוא גדל משחר ילדותו בצל הוריו הגדולים ומחונן בבית גדולים. כבר בילדותו התבלט בכישרונותיו המיוחדים והכל ניבאו לו גדולות ונצרות כי עדי להמשך מסירת התורה.

שנה טובה לילדים טובים!

08-313-22-00 קו התכן של 'בני היכלא'

הדרך שלכם לעורר את הילדים לעוד יום של עבודת ד'

מסרים חנוכיים מלאי השראה

וספורים שעושים לילדים הטובים שלכם בקר טוב, יום טוב ושנה טובה!

1 **שלוחה** ספור יומי, ספורים ופרקים קודמים ותקצירים למנויים

2 **שלוחה** טעימות ופרקים נבחרים - פתוח לכולם!

3 **שלוחה** פנתו של יוסלה איזנבך וטובי המגידים

4 **שלוחה** שלוחת גליון טועמיה

5 **שלוחה** שלוחת ההפתעות והתכניות

6 **שלוחה** הודאות והודעות לילדים ולהורים

7 **שלוחה** השארית הודעות למערכת

8 **שלוחה** שנוי שעת האזנה ומספר טלפון

9 **שלוחה** הצטרפות לקבלת צנתוק בשעה שבחרתם לשמע את הספור

0 **שלוחה** רשום לאריות שבחבורה

פנה שבועית - פרשת השבוע עם ד' יוסלה איזנבך

ספורים ותכנים מטובי המגידים - תכן חנוכי ומרתק, שהוא נכס לחיים - תכן חדש כל יום!

מבצעים, הגרלות, חידות ותגליות מרתקות!

המעורר - הספור מעיד את הילדים בשעות שהורים הגדידו במערכת - פרק חדש כל יום!

שליחה שבועית של כל רצועות השמע למייל האישי להורדה והאזנה באופן שגח לכם!

לרבנן ותלמידהון
אברכי, תלמידי, ובוגרי
ישיבת עטרת שלמה
ומשפחותיהם

ברכת שנה טובה וחג שמח!

להתברר בטוב ביותר

אֶסְפִּידוֹן חֲבִיבִין

ציור: מירי וינרב

בואו נדדו, נעלה לטעלונטיות
שלנו שתקח לזה, היום מתקיימת
שמחת בית השואבה בראשון לציון,
קדימת הישיבה

הפעם ננחת בשנת תשע"ט, השנה שבה עוד
התורה התארוז בסכה בישיבה, יש לי ספור
יפה לספר לכם על כך.

הי, אתם נחתם פה
הרגע? תראו הכל פה
התבלגו לנו

הגענו הנה הסכות של ארץ ישראל

אופס, מה זה הרוח
שמעיפה פה את
הסדינים והקשטים?

סליחה
זה קרה כי התרגשנו מהאווירה
ונחתנו ישר מטעלד אצלכם

טעלוד?? בטח אתה
מתכוון 'עטרת שלמה'

אהמ... לא משנה, הכוון שלנו הוא
לעטרת שלמה

תראה סבא, איזו סכה ענקית בנו ליד הישיבה

השנה נזכה בבקורו של 'שר התורה' וכל
התלמידים יוכלו להקביל את פניו

כזו סכה ענקית!! וזו סכת חזון איש! אכן מסמך אחד אפילו

ראשון לציון, חג הסכות, שמחת בית השואבה בישיבה

אני כבר מתעגעגע לשמחה
האידית בישיבה, אינו תחליף
לשירה והקדשה של החג

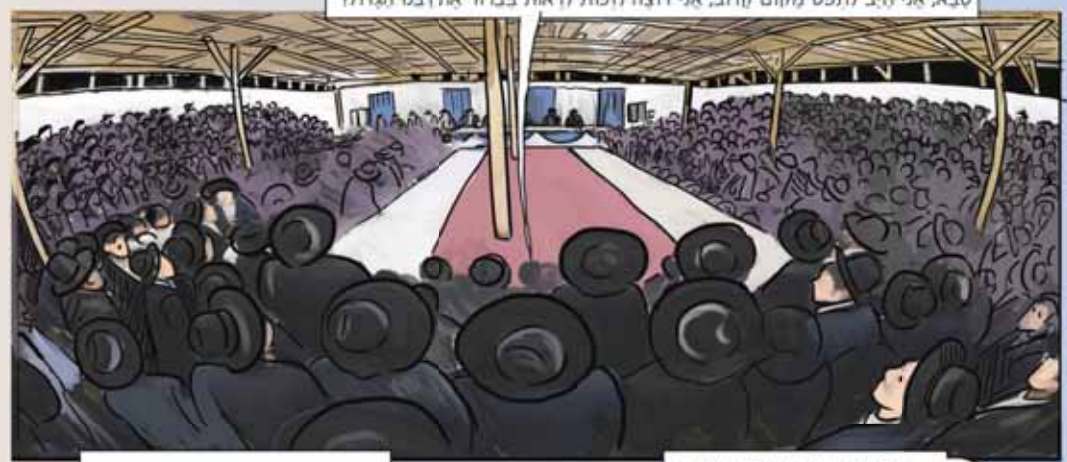

טעלד העתיקה, חג הסכות

האווירה הקדושה כאן שביב חג
הסכות מדגשת אותנו

סבא, אני חיב לתפס מקום קרוב, אני רוצה לזכות לראות בברור את רבנו הגדול

ימים על ימי מלך תוסיד, שנותיו...

מדגש להיות חלק מ'עטרת שלמה'
איזה דברי תורה מרגשים

איזה דברי תורה מרגשים

הדגה הגדול מגיע, ר' חיים נכנס לסקרה

שמת לב שר' חיים הסתכל על הסקר במהלך הדרשות,
וגם התעסק בדין, מענין מה הייתה ההנהגה בזה?
מענין למה נהג כך, אולי אשאל אותו?

כבוד הרב, אפשר לשאל שאלה?
מה הייתה ההנהגה של הרב להסתכל על הסקר?

חששתי שאנכם בזמן האנשים, אז הרמתי את
הראש לברוך את הסקר, אך עדין היה לי איזה
ספק ולכן העדפתי לא לנמנם בשום אופן

איזו גדלותו! אשרינו שכינינו
לגדולי ישראל שמנוטים את
דרכינו עוד מאז טעלו ועד
ימינו.

הולדת הבן

ברכת מזל טוב מעומקא דליבא
לידידינו בני החבורה שליט"א

קרית הישיבה

כבוד רבני הישיבה

מורינו הגאון רבי **יהושע וינברג** שליט"א
להולדת הבת

הגאון רבי **אברהם צבי מנורסקי** שליט"א
לנישואי הבן

הגאון רבי **אריאל ברונר** שליט"א
לרגל הכנס בנו לעול תו"מ

הרב **נפתלי ויסנטרן** שליט"א
להולדת הבן ולרגל הכנס בנו לעול תו"מ

הרב **אריה הורביץ** שליט"א
להולדת הבן

ר' **אלהו שמעון הרשקוביץ** שליט"א
להולדת הבת

לידידינו בוגרי וכני החבורה שליט"א - קרית הישיבה

לאירוסיהם ולנישואיהם

מחזור ב'
בוגר הישיבה הבה"ח בנימין גולקרוב

מחזור ג'
בוגר הישיבה הבה"ח ידידה פיקל

מחזור ד'
הבה"ח יוסף צאבא

מחזור ה'
בוגר הישיבה הבה"ח יחיאל מיכל רבינוביץ
הבה"ח יואל דובינקי

מחזור ו'
הבה"ח איתמר יהודה ברק
הבה"ח אריה לייב גרינברג
הבה"ח אברהם מויאל
הבה"ח אלחנן שמשון פילץ
הבה"ח שמואל רוטשילד

הבה"ח משה גרטנר
הבה"ח יהודה אריה גודמן
הבה"ח יהושע צבי באב"ד
הבה"ח עקיבא אהרון יעקב
הבה"ח שמואל אלשיבו
הבה"ח גרשון לובין
הבה"ח רפאל לובין
הבה"ח ירוחם לוי
הבה"ח ישראל מאיר גרטנר
הבה"ח אהרון חן
הבה"ח מאיר אפללו

מחזור ז'
בוגר הישיבה הבה"ח זאב רובינשטיין

לרגל השמחה השרויה כמעונם בהולדת הבנים

יצחק מאיר אילני
הרב יחזקאל סגל
הרב יעקב בן ציון
הרב שלמה שפירא

ישיבות לצעירים שע"י הישיבה הקד'

ישיבה לצעירים אור אליעזר - בית שמש
הגאון ר' חנוך הבלין שליט"א לנישואי הבת
המשגיח הגאון ר' מאיר נוביק שליט"א להולדת הנכדה

ישיבה לצעירים תורת שלום מודיעין עילית
ראש הישיבה הגאון ר' אברהם דב סגל שליט"א לאירוסיה הבת
הגאון ר' שלמה לוי שליט"א להולדת הנכדים
הגאון ר' מרדכי מאיר קרמר שליט"א מראשי הישיבה לרגל הכנס בנו לעול תו"מ
הרה"ג ר' אלישע דויטש שליט"א להולדת הבת

ישראל - אופקים
ראש הישיבה הגאון ר' אברהם דב סגל שליט"א לאירוסיה הבת
המשגיח הגאון ר' נפתלי רוט שליט"א להולדת הנכדים
הגאון ר' אוריאל פפא שליט"א לאירוסיה הבן
הגאון ר' נחמיה זלץ שליט"א להולדת הבת
הגאון ר' ישראל מאיר שליט"א יונגר לנישואי הבן
הרה"ג ר' יוסף וינגרטן שליט"א להולדת הנכד

ישיבה לצעירים עטרת יוסף - בני ברק
ראש הישיבה הגאון ר' עזריאל שרייבר שליט"א להולדת הנכד
הרב הגאון ר' ראובן רייכמן שליט"א להולדת הבת והנכד
הרב ישראל שמעון להולדת הבת

ישיבה לצעירים עטרת שלמה אריה ירושלים
ראש הישיבה הגאון ר' שמעון שרייבר שליט"א לרגל הכנס בנו לעול תו"מ

ישיבה לצעירים עטרת שלמה אחיסקר
הרב הגאון ר' יאיר מאיר שליט"א לרגל הכנס בנו לעול תו"מ
הרב יעקב מוסס להולדת הבת

ישיבה לצעירים עטרת שלמה אחיסקר
הרב הגאון ר' יאיר מאיר שליט"א לרגל הכנס בנו לעול תו"מ
הרב יעקב מוסס להולדת הבת

כוללים שע"י הישיבה הקד'

כולל שע"י הישיבה - אופקים

להולדת הבנים
הרב ראובן טיימסטית
הרב דוד שוורץ
הרב יעקב ישראל רומניס

להולדת הבנות
הרב יוסף לובין
הרב יהודה כהנא
הרב יוסף לובין
הרב שמואל קוגל
הרב ישראל פולק

כולל שע"י הישיבה - נווה יעקב

להולדת הבנים
הרב מאיר וינר
הרב שמואל כהן
הרב מרדכי ניוטון

הרב ירין המור להולדת הבת
ראש הכולל הגאון ר' חיים יהודה לייב אילן שליט"א לאירוסיה הבן

כולל שע"י הישיבה - ביתר

להולדת הבנים
יצחק מאיר אילני
נפתלי גולדבלט
בנימין חנוך רבינוביץ

הרב ישראל ארנטוי להולדת הבת

כולל שע"י הישיבה - אחיסקר

להולדת הבנים
הרב דב קולין
הרב שלמה זלמן שינברגר

להולדת הבנות
הרב מרדכי אדלר
הרב ירמיהו שרייבר
הרב מאיר קצבורג

כולל שע"י הישיבה - בני ברק
ראש הכולל הגאון ר' שמעון שרייבר שליט"א לרגל הכנס בנו לעול תו"מ

לנישואי הבנות
הרב יצחק מנדלסון
הרב בצלאל רוטוף

להולדת הבנים
הרב אהרן לוי
הרב אלעזר שויב
הרב יחזקאל סגל
הרב שמואל הוכברגר
הרב משה בודנשטיין
הרב יעקב הוינגסברג
הרב ישראל מאיר לוי
הרב יעקב בן ציון
הרב אברהם וייס
הרב יהודה בוכינגר
הרב שלמה שפירא
הרב אליהו קוקיס
הרב ישראל מנדלסקי
הרב מנחם דייטש
הרב אליהו קוקיס
הרב יוסף קדוש
הרב ישראל מנדלסקי
הרב ישי עזרא
הרב ראובן יוסף צייטלין
הרב גבריאל ויגרטן
הרב יעקב ישראל ברהום
הרב אברהם ישעיהו וייס
הרב משה יצחקי
הרב מאיר אלטיס
הרב יעקב זלץ
הרב אביעד אוחיין
הרב דוד ולד

להולדת הבנות
הרב ראובן טיימסטית
הרב דוד שוורץ
הרב יעקב ישראל רומניס

להולדת הבנות
הרב יוסף לובין
הרב יהודה כהנא
הרב יוסף לובין
הרב שמואל קוגל
הרב ישראל פולק

להולדת הבנות
הרב מרדכי רביץ
הרב חיים קרבנג
הרב מאיר פנירי
הרב שלמה מאיר
הרב מרדכי גרינברג
הרב שמואל בוסקילה
הרב יונתן הנדלסמן
הרב גבריאל לונר
הרב בנימין ריבלין
הרב אברהם אשכנזי
הרב ישראל מאיר שרעבי
הרב יעקב ברגר

לרגל הכנס בניהם לעול תו"מ
הג"ר משה דויטש
הרב ישי פינטו
הרב מרדכי פרנקל
הרב ישראל מאיר גולדברג

להולדת הנכדים
הרב משה פרקש
הרב אברהם כהן
הרב משה אביגדור ורשנר
הרב אלחנן מיארא
הרב אברהם חיים שציגל

להולדת הנכרות
הרב אברהם חיים שציגל
הרב שרגא קצבורג
הרב משה הרשוביץ
לנישואי הבנים
הרב נחום סלומון
הרב אברהם קרלנשטיין
הרב שלמה קרלכך

לנישואי הבנות
הרב שמואל בוים
הרב אליהו מזרחי

הרב אופיר סויסה
הרב מרדכי פרנקל

הרב אלעזר צ'ולק להולדת הנכדה

כולל שע"י הישיבה - ירוחם
הרב יעקב מינס להולדת הבן
הרב רון מלכה להולדת הבת

כולל שע"י הישיבה - מודיעין עילית

להולדת הבנים
הרב אלימלך בן הרב דוד אלפר
הרב אברהם ישעיהו דיקשטיין
הרב יאיר הרשקוביץ
הרב יוסף צרום
הרב יהודה מילר
הרב פרץ דיסין
הרב יהושע לויכטי
הרב חיים זבוי
הרב יהודה אדלשטיין
הרב מאיר הלל
הרב יוסף חיים אלגרבלי

להולדת הבנות
הרב אברהם ישעיהו פרויליק
הרב אברהם זאב פצפיצי
הרב יוסף בריסק
הרב שמעיה יהודה ילניק
הרב שלמה גרגל
הרב צבי אריאל
הרב ישראל מאיר כהן
הרב דוד טיימסטית
הרב צבי יהודה כץ
הרב שאול דרוי
הרב אלמוג לגנס
הרב נתנאל ויטמן
הרב אברהם ישעיהו פרלמוטר
הרב אהרן שטרנבוך

להולדת הנכדים
הרב משה פרקש
הרב אברהם כהן
הרב משה אביגדור ורשנר
הרב אלחנן מיארא
הרב אברהם חיים שציגל

להולדת הנכרות
הרב אברהם חיים שציגל
הרב שרגא קצבורג
הרב משה הרשוביץ
לנישואי הבנים
הרב נחום סלומון
הרב אברהם קרלנשטיין
הרב שלמה קרלכך

לנישואי הבנות
הרב שמואל בוים
הרב אליהו מזרחי

בכניסתו מה הוא אומר

הנכנס לבית המדרש: סיקור והצצה לפתיחת השנה החדשה בהיכלי התורה
שעל ידי הישיבה הקד' ברחבי הארץ · תחל שנה וברכותיה

הרב מ. קצבורג

את החזון ואת השליחות – לגדל עדרים לתורת השם ולהעניק את החוות המיוחד לשיבה הק' – עמל התורה והבנתה בלא פשרות, ואכן מנינים רבים מבוגרי הישיבה שליט"א נרשמו בתחילת השנה, לכהן פאר בהיכלי הישיבות הקדושות שע"י הישיבה הקד', לצד ראשי הישיבות המשגיחים ומרביצי התורה שליט"א.

אנא משכימים

אם אין גדיים אין תיישים, בתלמודי התורה שע"י עטרת שלמה פותחים את יומם אלפי ילדי חמד בתפילה טהורה ובלמוד שאין בו חטא.

כבר כעת ניתן לגלות כי לקראת תחילת החורף צפויה הישיבה לפתוח את הרישום לתלמודי התורה החדשים שייפתחו ע"י הישיבה, לת"ת החדש בעיר הותיקה בבית שמש, כשדבר פתיחת התלמודי התורה מביא לקורת רוח עצומה בקהילות בני התורה, כאשר בעצם קיומו של הת"ת יש בכדי לחרוט חותם לצביון השכונות בדרך המסורה לנו מדור דור.

ואני אבטח בך

'פתח לנו שער בעת נעילת שער'. זמן אלו נעל בסיופק מתוך תחושת התעלות עצומה ורבתות שעות תורה שנלמדו על ידי אלפי בני הישיבה הק' בכל אזור, ואתר, בראשותם של רבותינו ראשי הישיבה ורובני שליט"א. בהודאה להשם על הפלא הגדול שבהעמדת הישיבה הקד' בכל עת, ובתפילה ליושב מרומים שיוכנו הלאה להמשיך לראות את הישיבה בפריחתה, מגדלת עדרים של בני עלייה מופלים לשם ולתפארת בארץ.

מושבם בין כתלי הישיבה. לקראת כניסתם נערכו בהנהלת הישיבה לריבוי ספסלי בית המדרש בכל אותם צורבים צעירים, ובהתאם הורחבו ונוספו חדרי שיעורים ונבנה אגף חדש בפנימייה.

שאנו עמלים

זמן אלו נפתח בצל המלחמה והמצב הבטחוני בארה"ק – הנמשך כבר כשנה – כשרבותינו שליט"א מעוררים בתחילת הזמן על החובה העצומה להמשיך ולהתחזק בלימוד התורה שהיא היחידה שמגא ומצאל, בכל עידן ועידן, והמלחמה האמיתית מוכרעת רק על ידי קול יעקב בקול התורה מבית המדרש.

כל זאת לצד הגזירות כנגד עולם התורה, כשבבית המדרש לא מורגש כלל השאון והסער. אלפי אברכים תלמידי חכמים הוגי תורה בטהרה עמלים על תלמודם בעשרות היכלי הכוללים שע"י הישיבה הקדושה, כשמחד שונאי התורה מבקשים לשלוח יד בלחמם של אוכלי המן, ובד בבד שברקע משבר כלכלי בתרומות מנדיבי ארה"ב הפוגע בעולם התורה, ולמרות הכל הסייעתא דשמיא הידועה לישיבה הקד' מאז הקמתה, ממשיכה ללוות את הישיבה ב"ה, וקול התורה ועמליה הולך וגובר.

יתן חכמה

זכות מיוחדת היא לישיבה הקדושה – שחלק נכבד בצוותי מרביצי התורה בישיבה, נמנים על אלו שגדלו ויינה של תורת עטרת שלמה נמסך בדמם. אין כמו מי שהכיר מינקותו את החזון ואת הלהט להעמיד דורות של תלמידי חכמים בלתי להשם לבדו – בכדי להעביר הלאה לדורות הבאים

מודים אנחנו לפניך

בהתרגשות עצומה ובסייעתא דשמיא החלו אלפי תלמידי ואברכי הישיבה הקד' בכל אתר ואתר את זמן אלול – המהווה ראשית לכל השנה הבאה עלינו לטובה בע"ה, בצל המצב הביטחוני המתוח בארה"ק ובצל גזירות הניתכות על עמלי התורה, החל בראש חודש אלול לשוב להדהד קול התורה ממשכנותיה, ולהישמע עמלם של צורבי התורה הטרודים בהוויות דאביי ורבא מקצה העולם ועד סופו, בריבוי עצום בספסלי בית המדרש בס"ד.

הנכנס לבית המדרש

מרגיז את הלב המראה ההדור בראש חודש אלול, בלב הפועם של הישיבה הקד', בהיכל בית המדרש הגדול שבקריית הישיבה. בית המדרש שמהווה מקום ובית לכל מבקש תורת ודעת השם במשך כל שעות היום וכל ימות השבוע, ומאכלס קרבו למעלה מאלף תלמידים בני עלייה מובהקים שאין להם בעולמם בלתי להשם לבדו, בראשותם של רבותינו ראשי הישיבה שליט"א ומורינו המשיגי שליט"א, שהגיעו זה עתה בשמחה עצומה לקבוע משכנם בהיכל בית המדרש בדביקות בתורה בשקיות ובמלך.

ששמת חלקינו

השתא דא, ציינו בעטרת שלמה מלאות עשור לייסודה של הישיבה הגדולה, כאשר בין ספסליה נמנים כעת למעלה מאלף ומאה בני עלייה מופלים כן רבו. מבין המאות הרבות שהיפקו על דלתות הישיבה לקראת השנה החדשה, נבררו בקפידה מאתיים ועשר תלמידים בני עלייה מצויינים אשר שמש הלך לפנייהם ונמצאו ראויים לקבוע את

הרב דוד כהן
הרב שמואל אברהם קליין

למשפחת הלטובסקי לאירוסי הבת

תלמוד תורה שע"י הישיבה מודיעין עילית

הרב אהרון סגל לאירוסי הבן
הרב מאיר גולדבלט לנישואי הבת

לרגל הכנס בנם לעול תו"מ

הרב ראובן קרויזר
הרב יעקב ישראל קניג

ר' מנחם מנדל וינברגר לנישואי הבן

תלמוד תורה שע"י הישיבה – בני ברק מערב

לרגל הכנס בניהם לעול תו"מ

הרב משה דסקל
הרב בצלאל יאקאב

הרב ישראל אופנהיים להולדת הבן

תלמוד תורה שע"י הישיבה – בני ברק מרכז

לנישואי הבנים

הרב שמעון אנגל
הרב משה וייס

הרב יעקב בורשטיין לאירוסי הבת

הרב בצלאל בן ציון להולדת הנכד
הרב ברוך טסלר להולדת הנכדה
הרב יוסף שטיין לרגל הכנס בנו לעול תו"מ

תלמוד תורה שע"י הישיבה – טלזו סטון

להולדת הבנות

הרב צבי גלבשטיין
הרב שמואל וידר

הרב יוחנן אייכלר לנישואי הבן

הרב דוד כהן
הרב דוד אסנן
הרב משה יונגמן
הרב דוד כהנא

כולל שע"י – עיון הרף ירושלים

הרב משה אהרון גרנטר להולדת הבן

כולל שע"י הישיבה – רמת בית שמש ד'

להולדת הבנים

הרב יהודה חזן
הרב יוסף סוקולובסקי
הרב יוסף פרץ
הרב מרדכי קליין

כולל שע"י הישיבה – הריש

להולדת הבנים

הרב אהרון שפירא
הרב שלמה ברדוגו

להולדת הבנות

הרב יאיר אברהם
הרב אריאל אלבו
הרב יצחק ורשנר

תלמוד תורה שע"י הישיבה – בית שמש רמה א'

הרב אברהם כהן להולדת הנכד
הרב מנחם פרנקל לנישואי הבת
הרב משה מרדכי טאגר לרגל הכנס בנו לעול תו"מ

משפחת לדרמן לאירוסי הבת

משפחת פרנקל לנישואי הבת

תלמוד תורה שע"י הישיבה – בית שמש רמה ג'

הרה"צ ר' שמואל אהרון יודלביץ לאירוסי הבת

להולדת הבנים

הרב אברהם נפתלי בלוי

הרב משה ורשנר
הרב צבי אבולט
הרב יהושע ויס

לרגל הכנס בניהם לעול תו"מ

הרב יעקב סלובוטצקי
הרב יעקב ישראל יזיסוביץ

הרב ידידיה אלבו
הרב אלעזר גמליאל
הרב יחיאל הרשביץ

הרב גיל אלשר
הרב יהודה אדלשטיין

הרב משה ויספיש
הרב רפאל רייזמן

הרב ישראל לינבוביץ
הרב צבי טייטלבוים

הרב אברהם שיעהו פרויליך

כולל שע"י הישיבה – ענערת ירושלים

להולדת הבנים

הרב ישראל דוד קליין
הרב נתנאל סיקרון
הרב אבנר לב ארי
הרב ברוך מרדכי פרלמן

הרב מאיר ליברמן להולדת הבת

הרב חיים שלמה טפר
לרגל הכנס בנו לעול תו"מ

כולל שע"י הישיבה – עיון הרף ירושלים

להולדת הבנים

הרב אהרון שפריי
הרב שלמה שמעון אבן דור
הרב עקיבא קארפ
הרב יעקב ברוינר

להולדת הבנות

ניתן להשיג בישיבות ובכוללים או בפל 052-7174642

היכל הישיבה הקד' בתחילת זמן אלול

פתיחת זמן אלול תשפ"ד בישיבה הקד'

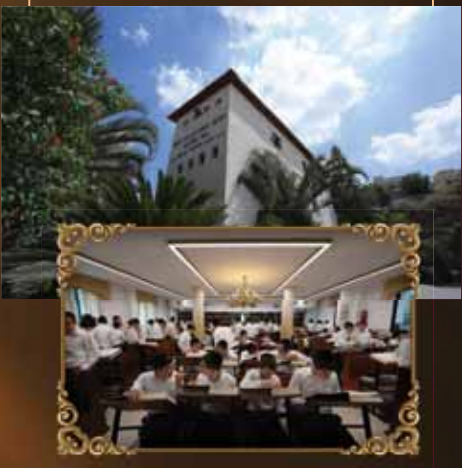
תהלתו תהי לראשך עטרת ותפלתו תכון קטרת

ישיבות לצעירים שע"י הישיבה הקד'

עטרת יוסף שלום מודיעין עילית

אור אליעזר בית שמש

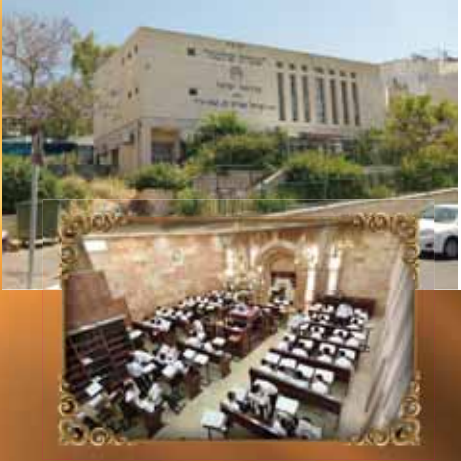
עטרת שלמה אחיסמך

עטרת שלמה אריה ירושלים

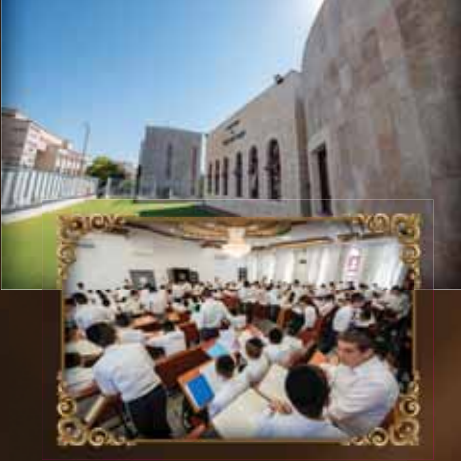
עטרת שלמה אלעד

עטרת יוסף בני ברק

עטרת שלמה ביתר

תורת ישראל אופקים

כוללים שע"י הישיבה הקד

נזה יעקב

בית מאיר

טראסטון

אופקים

בית שמש רמה ד

בית שמש רמה א

ירושלים דוד ירון

איבו חפץ בית שמש

אחיסמך

ירושלים ענגרט

איבו חפץ ירושלים

ביתר

ירוחם

מודיעין עיריית

בני ברק

חריש

תלמודי תורה שע"י הישיבה הקד'

מרכז בני ברק

מערב בני ברק

מודיעין עילית

טלז סטון

פרדס כץ

מודיעין עילית גן הדסים

בית שמש רמה ד

בית שמש רמה ג

חריש

קריית הרצוג

בית שמש רמה ה

בית שמש רמה ו

הגאון רבי שמעון ברסלויער שליט"א בדברי הדרכה לתלמידים לקראת עלייתם לישיבה

רבינו רה"י הנרי"ח שליט"א במשא

הגאון רבי זאב יעקובזון שליט"א בדברי הדרכה לתלמידים לקראת עלייתם לישיבה

רבינו רה"י הנרי"ח שליט"א במשא

מועמד 'מועלון בקודש' לסיום כוהנות ה' והכנה לישיבות קטנות

מנהלם אב תשפ"ד

המנהל הרה"ג ר' יוסף יצחק גלוסקנס שליט"א בדברים במעמד

הרה"ג ר' יצחק לבל שליט"א בדברי פתיחה

רבנו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אדובני שליט"א במשא במעמד

רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינטיין שליט"א במשא במעמד

הרה"ג ר' חיים רימר שליט"א מנהל כלל התנ"ים, מקריא את מכתב רבינו רה"י הגרש"ב סורוצקי שליט"א למעמד

התלמידים בתפילת מעריב בהיכל הישיבה הקד'

התלמידים הוריהם במעמד

מעמד חובת קומת חדרי השיעורים בישיבת הקדושה

בכניסה לקומת היכל פיצוטו

"חדר השיעורים - היכל פיצוטו"

בהיכל הישיבה

עם רבינו רה"י הגרשיב שליט"א בהיכל הישיבה

בריקוד במעמד נראים רבינו רה"י הגר"מ שליט"א ורבינו רה"י הגרשיב שליט"א

הנדיבים מתברכים מרבינו רה"י הגר"ח שליט"א

עץ חיים היא למחזיקים בה. נדיבי הישיבה מתברכים מרבינו רה"י שליט"א בסיום המעמד

בריקוד במעמד, נראים רבינו רה"י הגר"ח שליט"א ומורינו המשגח הגר"י זיוס שליט"א

רבנותו ראשי הישיבה שליט"א והנדיבים בריקוד לכבוד של תורה

בחדרו של רבינו רה"י הגרשיב סורצקין שליט"א נראה עוד הנ"ר מיכאל עמוס שליט"א מ"מ הרה"ר לישראל

ישיבת עטרת שלמה

בסייעתא דשמיא

לכל חכמי ורבני ישיבותינו הקד' שליט"א תחילת זמן חורף תשפ"ה

הסעות במוצאי שבת נח, ר"ח מר חשוון		ישיבת עטרת שלמה קרית הישיבה
סדר הלימוד: מסכת גיטין סדר א' - ריש פרק א' סדר ב' - פרק השולח סדר ג' - פרק האומר סדר ישישי שבת - פרק הנזקין		
יום א', ב' במר חשוון, בשעה 9:00		כוללים בכל רחבי הארץ
סדר הלימוד: סדר א': המשך מסכת נדה סדר ב' : המשך מסכת נדה		
ישיבות לצעירים	תחילת הזמן	סדר הלימוד
ישיבת עטרת שלמה אריה ירושלים	יום א', ב' במר חשוון, בשעה 9:00	מסכת קידושין
ישיבת עטרת יוסף בני ברק	יום א', ב' במר חשוון, בשעה 9:00	מסכת קידושין
ישיבת אור אלעזר בית שמש	יום א', ב' במר חשוון, בשעה 9:00	מסכת קידושין
ישיבת תורת ישראל אופקים	יום א', ב' במר חשוון, בשעה 9:00	מסכת קידושין
ישיבת עטרת שלמה ביתר עילית	יום א', ב' במר חשוון, בשעה 9:00	מסכת קידושין
ישיבת עטרת יוסף שלום מודיעין עילית	יום א', ב' במר חשוון, בשעה 9:00	מסכת קידושין
ישיבת עטרת שלמה אלעד	יום א', ב' במר חשוון, בשעה 9:00	מסכת קידושין
ישיבת עטרת שלמה אחיסמך	יום א', ב' במר חשוון, בשעה 9:00	מסכת קידושין

תלמודי תורה

יום ראשון, כ"ה בתשרי	בית שמש רמה ג'	יום ראשון, כ"ה בתשרי	בני ברק מרכז
יום ראשון, כ"ה בתשרי	בית שמש רמה ד'	יום ראשון, כ"ה בתשרי	בני ברק מערב
יום ראשון, כ"ה בתשרי	בית שמש רמה ה'	יום ראשון, כ"ה בתשרי	בני ברק פרדס כץ
יום ראשון, כ"ה בתשרי	מודיעין עילית גן הדסים	יום ראשון, כ"ה בתשרי	בני ברק קרית הרצוג
יום ראשון, כ"ה בתשרי	חריש	יום ראשון, כ"ה בתשרי	מודיעין עילית
יום ראשון, כ"ה בתשרי	טלזסטון	יום ראשון, כ"ה בתשרי	בית שמש רמה א'

בכרכת התורה, הנהגת הישיבה

בוגרי, אברכי וחורי התלמידים בישיבת עטרת שלמה, במידה ולא קיבלו את הגיליון הזה לתיבת הדואר, נא עדכנו אותנו בכתובת המייל: gilyon@asi.org.il, או השאירו הודעה קולית בטלפון: 03-9279259, נא לפרט: שם פרטי ושם משפחה, שייכות לישיבה (בוגר, הורה, אברך), כתובת מדויקת ומספר טלפון לצירת קשר לבידור // בוגרי הישיבה שנשארו מתבקשים לעדכן כתובת נוכחית (גם זמנית) כדי שהגיליון יגיע גם אליכם. נא לפרט בהודעה גם את כתובת ההורים כדי שהגיליון ימשיך להשלח גם אליהם.

קריית בית הלוי - רמות מאיר נתיבות

קבלה טובה, לשנים טובות!

מגורים בקריית בית הלוי, זה לגור בשכנות עם משפחות בני עלייה, העידית שבעידית של בני החבורה ממיטב עולם הישיבות. זה לחיות ולגדל דורות ישרים במקום של תורה וגדולה.

דירה במחיר בר השגה

50% מהדירות כבר נמכרו

הרישום מותנה בוועדת קבלה

קהילות תוססות ופורחות

מגורים ברחבות הדעת

למרנן ורבנן ולרבותינו ראשי הישיבות שליט"א, המורים לנו את הדרך אשר ילכו בה. למעל 100 המשפחות בני העלייה שזכו לקבוע משכנם בקריית בית הלוי ולכל בית ישראל

לשנה טובה תכתבו ותחתמו

